

"Som catalanistes perquè ens n'han fet. Privar-nos de la nostra llibertat ha convertit en una militància allò que tan sols hagués estat una circumstància geogràfica, talment com no hi ha suïsses ni holandeses, sinó suïssos i holandesos, els catalans fórem, si ens haguessin deixat exercir com a tot arreu, Catalans. I haguessim deixat els -ismes per a qüestions ideològiques."

TÍSNER (Avel·lí Artís-Gener)

L'ESTEL

<http://teleline.terra.es/personal/focifum>
E MAIL focifum@teleline.es

A.P.P.E.C
ASSOCIACIÓ
DE PUBLICACIONS
PERIÒDIQUES
EN CATALÀ

ANY XIX. NÚMERO 445

15 D'OCTUBRE DEL 2000

PREU: 250 PTS - 1,50 euros

LLUCMAJOR

Na Jèssica Martines és la madona jove de la Botiga de Tot i Molt a la Plaça de l'Ajuntament de Lluçmajor. Tel. 658 802 729

Fa 21 anys que na Maria Ramis regenta l'Adrogueria Tomàs al carrer de la Fira de Lluçmajor. Tel. 971 661 832

Fa 25 anys qu n'Antoni Vidal és l'amo del Magatzem de material de construcció Vidal a Lluçmajor. El seu sobre, Maties Fullana, va obrir aquest magatzem fa 50 anys. N'Antoni és el president de l'Espanya Atlètic de Futbol. Dirigeix els benjamins de futbol 7, alevins i infants de tercera. Tel. 971 660 688

Fa 28 anys que en Joan Garí regenta la Perrqueria de Senyors Garí al carrer de sa Fira de Lluçmajor. Va obrir aquest local en Sebastià Salvà fa 50 anys. Tel. 636 945 352

Fa 2 anys que en Ramon Castell ha obert la Rentaduria Beyro al carrer del Bisbe Roig de Lluçmajor. És una sucursal de la Tintoreria que te sa mare al carrer del Príncep. Tel. 971 660 770

Na Margalida Gual és la madona dels Magatzems ses Forques a Lluçmajor. Ven material de construcció. A la foto amb les seves ajudants. Tel. 971 662114

Fa 18 anys que en Josep Mª Fernandes i Otero de Galícia fa de restaurador de mobles la ciutat de Lluçmajor. Ara està restaurant les banques de l'ajuntament de l'Església de sant Miquel. Fa 4 anys que te una escola de restauració de mobles amb matrícula oberta per el primer de novembre. Tel. 971 120 458

Els Espanyols celebren el 12 Ocubre, Diada del Gran Genocidi:

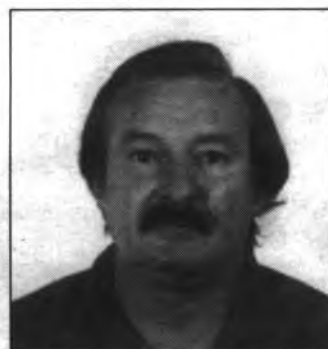
Recordem el que Fra Bartolomé de las casas retreia als innobles cercatresors del seu temps que consumaren el major genocidi de la història de la humanitat a l'Ameríndia. que la seva veu els retroní a les seves oïdes de sords:

"No solament sou enemics de la vostra salvació, ans àdhuc impediu que tants milers de pobles creguin i se salvin; i no solament els en els qui ja cremen en els focs eters a causa de la vostra crueltat, de les espases i de les altres maneres de llevar la vida amb les quals heu posat fi a una tan immensa multitud d'homes, sinó també els qui han evitat la vostra espasa cruel, donat que, a causa de les vostres maldats, amb prou feines, o mai, creuran de veritat ... Per això sofrireu suplicis gravíssims, no solament per la vostra perdició, sinó també per aquells als quals sostraguéreu el període de conversió i penitència en ocasionar-los una mort intempestiva i els trametéreu directament als turments dels inferns, i també per aquells qui, a causa dels vostres pèssims exemples, miraren amb odi la fe i, així mateix, per l'ultratge a tota l'Església Universal i, igualment per la blasfèmia contra Déu.»

(Fra Bartolomé de las Casas denuncia amb valor els cruels genocides espanyolistes: aplicable a tots els beats i insensibles que col·laboren amb la criminal política espanyola de genocidi contra les nacions sota la seva bota) Ω

Especial dedicat a LES FIRES DE LLUCMAJOR
Si vos ha agradat, telefonau al **971 26 50 05** i el vos enviarem cada quinze dies

Fires de Lluçmajor

Exposició d'olis i aquarel·les
XISQUET
Del 14 al 16 d'octubre del 2000

C/. OBISPO TAXAQUET, 23

LLUCMAJOR

Vos hi esperam

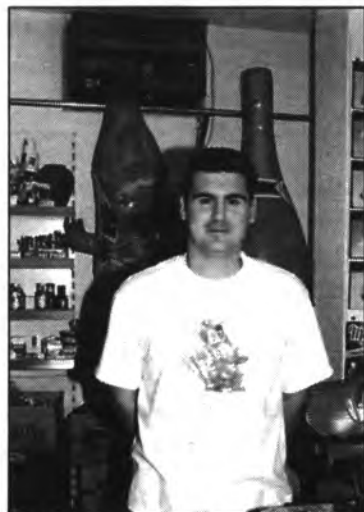
S'ARENAL

* Fa un any que en Jean Oosterlynck, mallorquí d'ascendència flamenca, regenta la botiga COP Y QUICK a Somtimes. Copisteria i arts gràfiques. Els propietaris són els germans Palmer de Calvià. Tel. 971 744375

* Fa 25 anys que en Jaume Gost de sa Pobla i na Margalida Pisà de Ciutat regenten el Bodegon es Piliari al carrer Marbella de Somtimes. Despatxen menús a 800 ptes. Tel. 971 260 284

* Fa un any que en Joan Riera des Coll i en Francesc Marimon de Llucmajor regenten el Restaurant Carpe Diem a la carretera de l'Arenal, 9 de Somtimes. Despatxen les carns, les paelles, el peix i les pizzes. Se menja per unes 2000 ptes de mitjana. A partir de les 20'30, música en viu a càrrec na Cistina, la filla d'en Riera. Tel. 971 743 873

* Fa 7 anys que en José Bevino de Goa (antiga colònia portuguesa a la Índia) regenta una botiga de moda a s'Arenal. Tel. 971 744 011

Fa 4 anys que en Manuel González des Coll regenta la botelleria Marta, de la seva tia Marta Campoy, a les Meravelles de s'Arenal. Tel. 971 264 352

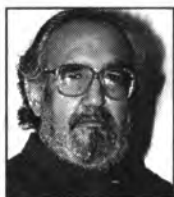
Fa 2 mesos que en Joan Martínez ha obert la botiga de lloguer de cotxes TT Renta a Car, al carrer de la Porciuncula de s'Arenal. Tel. 971 745 813

N'Antoni Gil, que fa 11 anys és el president de l'Associació de Bars, Cafeteries i Restaurants, i la seva dona na Lola Ginés, acaben de fer-se càrrec del Restaurant Cas Cotxé a les Meravelles de s'Arenal. A la foto amb en Martí Cotxé i de la seva dona Aina Vila que han estat 30 anys al front de l'establiment, moments després d'haver clos la barrina. Tel. 971 262 049

Són n'Homid Fahandez, jove metge que fa feina a Madrid i el seu germà Francesc, l'amo jove de l'Estudi de Fotografia Kamal a la Plaça de les Meravelles de s'Arenal. Dos joves areners que triomfen en les seves respectives carreres. Tel. 971 269 416

Foc i Fum

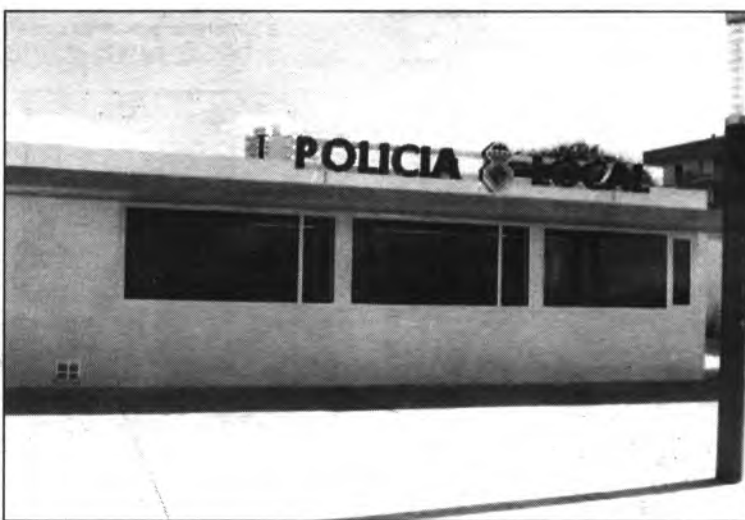
MATEU MARIÓ DE SANT JOAN

* Eren gent modesta i s'han fet rics. Són els hotelers de s'Arenal de Mallorca. I ara se posen plets per l'herència. Els germans Canals de l'Hotel sant Diego ja fa temps que se barallen. Ara, hem sabut que els germans Ferrà de l'Hotel Dolça França també tenen un plet de mil dimonis. Resulta que la senyora de l'Hotel just abans de morir fa fer hereu universal al seu fill Jaime, consol de Libèria que fou expulsat del cos consular fa quinze anys per expedir passaports falsos o cosa d'això. Ara, el seu germà François li te plet posat perquè en Jaime ha falsificat la firma de son pare en un document en que aquest renuncia a gestionar el patrimoni familiar. El jutge ha intervingut els comptes corrents de l'hotel i dels altres negocis de la família mentre no s'acclareixi això que sembla ser un robatori en gran escala entre familiars.

Aquesta oficina està oberta les vint-i-quatre hores del dia fins el 15 d'octubre, data en que acaba la temporada alta. Com que tenen intèrpret, la Policia Nacional els deriva el 80% de les persones, les que no parlen espanyol, -són molt espanyols els policies nacionals, es a dir monolíngües- de manera que els policies municipals tenen una feina. La policia de s'Arenal està sota el comandament del sergent Amengual que compta amb dos sergents, 6 oficials i 60 policies. A s'Arenal de la part de Llucmajor hi ha 20 policies sota el comandament d'un sergent, de manera que hi ha un centenar de policies municipals, una vintena de nacionals que estan dins el terme de Ciutat i una altra vintena de Guàrdies Civils dins s'Arenal de Llucmajor durant la temporada turística alta. Només els termes de Calvià i de Mana-

tenir ajuntament propi. I potser tenen raó. Per tenir un batle com en Rabasco, val més no tenir-ne.

* Ha sorgit un Grup de Defensa del Medi Ambient G.A.D.M.A. a Binissalem. Se veu que entre la Fàbrica de ciment de Lloseta i altres fabriques instal·lades a la contrada fan malbé l'aire, l'aigua i les muntanyes. Vet aquí algunes denúncies i consideracions fets per aquest grup: La normativa en matèria europea en contaminació és molt més estricta que al nostra país. La nostra comunitat autònoma és la més pobre en parcs natural. Els nostres torrents estan en un estat deplorable. Darrera un incendi creix una macro-urbanització. A mida que passa el temps minva el nombre de muntanyes a la nostra serra. El ciment fet a Mallorca és un dels més cars de tot l'Estat espanyol. No convindria importar-lo? La cimentera té munts de carbó i de pirita descoberts, infringint la normativa. L'empresa "Polivas" (Consell està ubicada a menys de 2 quilòmetres del nucli urbà, infringint la normativa. Les empreses d'activitats contaminants estan obligades sotmetre's a controls periòdics de nivell de contaminació. La administració no s'ocupa de realitzar aquests controls. Els veïns de Can Buades (griferia) se queixen de renou, pudor i pols. Les Llacunes de can Figuera estan contaminades per metalls pesats abocats per can Buades. A la Cimentera de Lloseta se cremen olis i residus tòxics, enverinant així el seu voltant. L'empresa "Lavanderias Diana de Consell contamina els aqüífers de la zona per l'abocament de les seves aigües brutes. Es cremen escòries i altres productes tòxics a la

* Fa 3 mesos que l'Ajuntament de Ciutat de Mallorca ha obert l'oficina de denúncies a la Plaça de les Meravelles de s'Arenal.

cor compten amb més forces de seguretat que s'Arenal -descomptant Ciutat és clar- i llavors diuen que s'Arenal no te entitat per

III CONGRÉS DE CULTURA CATALANA (1999-2000)

Cecili Lapresta, presentador de la tercera jornada psicològica feta a Fraga, i Enric Larruela, un dels ponents de l'esmentada jornada dedicada al **Sentiment de culpabilitat**. En el marc del Tercer Congrés de Cultura Catalana, L'acte es va realitzar el passat 27 de maig del 2000.

Nou Congrés de Cultura Catalana

PROPERAMENT: Gandia, La Safor

4ª JORNADA DE PSICOLOGIA

TEMA: Paisos Catalans, quan les víctimes passen per botxins.

Ponents: Quim Gilbert i Vicent Bello, Psicòlegs.

Lloc: Casal Jaume I (Sant Roc, 10). Dia: dissabte 21 d'octubre 2000. Hora: 8 del vespre.

zona des Raiguer.

* Na Marga Fullana, de Mallorca, medalla de bronze. Na Maria Vasco de Catalunya, va fer tercera a una prova d'atletisme, Nina Zhi-vanevskaya de Barcelona, medalla de bronze de nata-

ció, en Joan Llaneres de Porreres, medalla d'or de ciclisme. N'Isabel Fernández d'Alacant, medalla d'or a judo. I els castellans que han fet: no res. Els ous en terra. Per anar amb companys com aquests val més anar tot sols. Ω

Quim Nadal, batlle de Girona, va refusar retirar la bandera espanyola del balcó de l'Ajuntament de la ciutat amb motiu de l'11 de setembre, per aquest motiu es van fer diferents accions de protesta a la plaça del Vi de Girona.

Mir Roy, filla de Benavarrí, va llegir el manifest del Correllengua 2000, el passat 16 de setembre, en presència dels promotors dels Casals Jaume I de La Franja de Ponent i altres amics, en sortint d'un dinar fet a la Ribagorça.

IMPRENTA
Gràfic Art

Carretera Militar, 208
07600 EL ARENAL - MALLORCA

Tel.: 971 268 964 - Fax: 971 266 509
E-mail: graficart@applevision.com

Joan F. González i López
Corredor d'Assegurances

Carretera Militar, 258 • Tel. 971 267 656
Fax 971 266 062 s'Arenal de Mallorca

La justícia a Catalunya:

prou agressions
dels estats espanyol i francès
a la nostra llengua
Volem viure plenament
EN CATALÀ
PLATA FORMA PER LA LLENGUA

S A R E N A L

Fa 2 mesos que na Francisca Molina de Ciutat de Mallorca, és la directora de l'oficina tècnica de Correus de s'Arenal. És la primera dona que dirigeix l'oficina de correus de s'Arenal i hem pogut contar que ho fa de manera eficient i amable, alhora que de manera enèrgica quan cal. Té 18 funcionaris i contractats a les seves ordres. Les funcionaries que atenen al públic, són totes dones, la qual cosa demostra que les dones funcionen bé a la nostra societat. Tel. 971 261 927

Fa 48 anys que en Josep Mª Cosano va arribar a s'Arenal, un temps que el poble era ben petit. L'any 1964 va començar a fer feina amb en Franc Mojer que regentava el Bar Pfenning. Quinze anys més tard, quan en Franc es retirà, li va compra el bar i fins avui. A la foto amb el seu hereu Josep. Tel. 971 261 090

Fa 4 anys que en Joan Soler de Ciutat vobrir el Gimnàs Andròmeda al carrer del Torrent de s'Arenal. Tel. 971 440 211

Fa 8 anys que la Família Zamudio Van der Rad regenta el bar Selene a s'Arenal de Mallorca. Tel. 971 743 821

Fa 4 anys que na Trini Àquila regenta la Rentaduria Trini a la carretera militar de s'Arenal. Tel. 971 743 583

Fa 2 anys que en Joan Carles Hernandez, fill de l'amo de la Cafeteria Joan Carles, va obrir el Cine Bank s'Arenal. Compra-venda i lloguer de vídeos i música, a la carretera Militar de s'Arenal. Tel. 971 743 834

N'Onofre Llinàs ha estat el pregoner de les Festes de s'Estiu 2000 de s'Arenal de Mallorca. El pregó, que s'editarà per les festes de l'any que ve, va versar sobre "S'Arenal en el record". N'Onofre, en les eves col·laboracions mensuals a la revista "S'Unió de s'Arenal", investiga els primers pobladors de s'Arenal. De petit fou escolanet i cantador a l'església. En Miquel Contestí, ex president del Reial Mallorca i el foren els primers baxillers del poble, també foren els primers advocats de s'Arenal. L'any 1958, n'Onofre posà la botiga de records Ondina. L'any '69, amb son pare i sa mare obrí l'Hotel Magallanes, fa poc convertit en apartaments. Entre el '65 i '69 fou corresponsal del DdM. Ara, jubilat, investiga la història recent de s'Arenal. Tel. 971 261709

JARPIS
Encarnació Mejías

Manteniment de jardins i piscines
Custòdia de xalets

Ramon de Vallenilla, 12
Tel. 971 864 532 Telex: mvl 696278393
07470 Port de Pollença (Mallorca)

Exclusives Xisca S.L.

Lloguer i venda de xalets i apartaments
Necessitam finques, xalets i apartaments per a vendre

Tels. 971 867 286 - 629 643 671 Fax: 971 864 661
La Gola, 24 - 07470 Port de Pollença (Mallorca)
Exclusivasxisca@retemail.es

HI HA GENT A QUI LI MOLESTA QUE ES PARLE, ES PENSE I S'ESCRIGA EN CATALÀ

ÉS LA MATEIXA GENT A QUI LI MOLESTA QUE ES PARLE ES PENSE I S'ESCRIGA

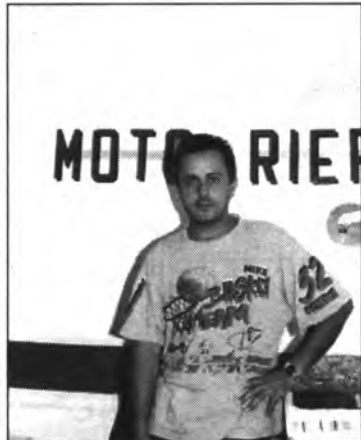
S A R E N A L

Fa 28 anys que n'Eusebi Pomar regenta la Joieria i Rellotgeria marina a s'Arenal. Tel. 971 442 415

Fa 20 anys que na Maria del Carme Castillo regenta la Perruqueria Maricarmen al carrer de la Salut de s'Arenal. Tel. 971 441 416

En Carles Riera i el seu germà Vicenç regenten el Taller de Lloguer de cotxes i motos Automoto Riera a s'Arenal. Son pare, en Vicenç Riera d'Eivissa va obrir aquest negoci l'any 1961.

Són els amos i els dependents de la Perruqueria Unisex Grup d'Art al carrer Terral de s'Arenal. Tel. 971 440 732

Noves matrícules

A la premsa d'avui he llegit la crònica del debat que es va produir a l'Ajuntament de Palma sobre les noves plaques de matrícula aprovades per el govern Aznar.

Segons la crònica periodística el regidor Sierra va manifestar que un 80% dels espanyols estan d'acord amb l'absència del distintiu provincial/autonòmic. Això podria motivar la elaboració d'un interessant estudi sociològic, per descobrir el motiu per el que tota aquesta gent esta empegueïda que es pugui conèixer el seu origen geogràfic. No se quin, però algun n'hi deu haver.

Per altra part, un altra regidor de cort, del que no record el nom, es manifestà a favor del PM com a distintiu de Palma.

Molt be, i jo vull la M com a distintiu de Manacor, però en aquest cas, quina lletra posaran a Madrid?, els que no estiguin empegueïts de

mostrar el seu lloc de residència?.

Un poc de serietat senyors. Amb els sous que cobren per no fer res, com a mínim podrien fer això, res, i al manco no dir dois.

En quant a les lletres IB a les matrícules, pens que recolzen l'estat de dret, ja que les comunitats autònomes estan recollides com a entitats supraprovincials, amb parlament i govern propis.

De moment, el que faré demà es comprar el diari que ha anunciat que regalarà un distintiu IB amb el seu exemplar, sense que això suposi renunciar a la reivindicació de que les sigles autonòmiques s'incorporin al lloc que cal. A dins la placa de la matrícula. Cordialment Ω

Joan Miquel Monjo

Tel 971 843 792

Fax 971 552 928

Mobil 659 945 313

jo.en.el@terra.es

Ni CAT ni IB

La decisió governamental espanyola empeny al conjunt dels catalans a una posició humiliant. Enrera queden aquells 'petits èxits' quan es va aconseguir el distintiu 'IB' en les matrícules dels vehicles. Enrera la inconmesurable paciència per esgarapar senyals o símbols que dignifiquin el sentir nacional del poble català. En vint anys el panorama és desolador. El nacionalisme pragmàtic i pactista ha esdevingut en molts sentits 'una aixecada de camisa'. Després de tot plegat, no resta si no plantejar clarament el camí de la secessió, pura i dura.

La democràcia 'constitucional' no té la pretensió de resoldre problemes. És un magma jurídic a benefici de l'estatus quo, es dir, del sistema establert. Les perifèries resistents sempre seran minoritàries, i mai trobaran el camí 'legal' per conrear la seva posició política. I dit això, què més es pot dir?

El tema de les matrícules ve de

lluny. En Joan Capdevila del GEN - Grup d'Estudis Nacionalistes - fa tres anys ja va anunciar aquesta ofensiva. Sectors polítics del Govern català, com Francesc Homs o David Madi, igualment

van tractar d'adelantar una solució al nou problema. De poc ha servit, fins al moment. Cal confiar en la capacitat de resposta. Una vegada més recorrent a la "desobediència civil", ara no per passiva (de la qual els catalans en som bons alumnes), si no per activa: superposant un adhesiu amb el CAT damunt la E.

Anunciar aquesta substitució, suprimint la E per posar-hi el CAT, no és una postura greu. Tot al contrari, el propi parc mòbil de l'administració de la Generalitat del Principat l'ha 'oficialitzat'. En qualsevol cas, es tractaria d'un lleu falta administrativa (com a màxim un sanció...) I, això, s'ha d'explicar com un atenuant, doncs vivim uns moments de forta intoxicació ideològica. Sembla que qualsevol posicionament advers als canons de la 'unitat d'Espanya' sigui "apologia del terrorisme". I, en honor a la veritat, sembla ser que no hi ha cap mena de perill.

L'ambient que ha creat el PP en relació el seu directe rival (ETA) s'estén a les demés àrees governamentals d'una manera encomiable. El PP, José Maria Aznar, Josep Piqué i Mayor Oreja ('mayor sordera') escometen bona part de la seva activitat política com si no ho fos. I fins justifiquen que no ho és. Als dubtes o crisis, no els hi volen donar tractament polític. Manifesten, des d'una posició còmode que és una qüestió tècnica i, per tant, resta resolta. En canvi, s'omplen la boca a cada moment del seu constant servei a la

democràcia i a la constitució.

Democràcia i constitució són dos termes que s'han de conjugar amb "diàleg sense condicions" i amb "transparència". Si no és així, fan manipulació barata, amb uns termes que amb el temps, sols ells seran prou bons per emprar-los (paradoxes de la història).

La societat catalana té els mecanismes per exercir la llibertat d'expressió, a través d'una densa xarxa associativa i de butlletins, i també amb l'exercici d'autoorganització, davant les maldestres decisions governamentals -siguin estatals, autonòmiques o municipals-. Aquests dos punts forts escapen constanment als 'dictats del poder'. I, curiosament, davant una administració catalana sense lideratge nacional (el President Jordi Pujol sense una successió clara), les tesis populars de cert aire "anarco" esdevenen atractives per moltes i molts compatriotes.

La negativa sistemàtica a tota forma de transparència no és més que un refús a la superació de l'engranatge malèvol que està engendrant el PP. No es possible girar l'esquena a algunes veritats com a punys: la dimensió plurinacional de l'estat espanyol, l'exhauriment del sistema constitucional espanyol, la nova realitat política de la Unió Europea i la fi històrico-política de les monarquies. Ω

Llorenç Prats-Sagarra
és editor-adjunt "Catalunya
Campus"
lloprats@teleline.es

“És una burla a l'acord del Parlament Balear que va proposar les sigles IB”

L'OCB farà una campanya per tal que es mantengui o s'intensifiqui la identificació de la nostra comunitat a la matrícula dels cotxes

L'Obra Cultural Balear ha manifestat el seu rebuig a l'exclusió a les matrícules dels vehicles de la identificació de les Illes Balears i ha dit que això suposa un menyspreu i una burla a un recent acord de tots els grups polítics del Parlament Balear que recentment proposaren i aconseguiren fer canviar la història

ca indicació PM per la de IB (Illes Balears).

L'OCB estudiarà, a una imminent reunió de la seva Junta, les mesures a prendre per tal que es mantingui o fins i tot s'intensifiqui la identificació del nostre país a les matrícules, encetant una campanya que possibiliti que els habitants de

Mallorca i de Balears puguin seguir exhibint als seus vehicles, tal i com succeeix a diversos països de la Unió Europea i és coherent amb la pluralitat territorial de l'Estat, el distintiu de la seva comunitat d'origen. Ω

Palma, 20 de setembre de 2000

SERRALLERIA METÀL-LICA ROTGER

Reixats * Portes * Arrambadors
* Balustrades, etc.

Carrer del Convent, 119 - Tel. 971 661 797
07620 Lluçmajor

MARIA ALBERDINA

CENTRE D'ASSISTÈNCIA A PERSONES MAJORS O INCAPACITADES

Carrer dels Trencadors, 1-bis

Tel. 971 445 101 s'Arenal de Mallorca

Llibres de tots
els Països
Catalans.

Llibres infantils
i joguets.

Llibres de text.

Discos i
cassettes.

Vídeos en
català.

Servei de
llibres
estrangers.

Carrer d'en Rubí, 5
Tel./Fax: 971 713 821
07002 Ciutat de Mallorca

Quo Vadis Vadis?

Les noves matrícules espanyoles, sense distintiu nacional

BERNAT JOAN I MARÍ. PRES.

D'ESQUERRA REPUBLICANA-ILLES BALEARS I PITIÜSES

Sorprèn que si, segons indicacions de la Unió europea, les matrícules dels cotxes han de portar distintiu nacional, el govern de l'Estat, en mans d'un PP aparentment cada vegada més nacionalista (del nacionalisme seriós, que és l'espanyol), no hagi tengut en compte aquesta indicació. Cosa que, d'altra banda, els hauria resultat extraordinàriament fàcil. I que, així mateix, havia de ser força temptador per a ells.

Supòs que empresos per la pressió "nacionalista" (de la fluixeta, ço és catalana, basca o gallega) els deu haver esporuguit, o deu haver passat alguna cosa rara d'aquestes. Si no, no s'explica que en la tireta blava, juntament amb la bandera europea, hi hagi col·locat la inicial d'Europa -la E-, en comptes de col·locar-hi la inicial d'Espanya -que, com tot hom sap, a nivell estrictament no regional, arreu del món és la S-. No entenc com els diputats d'Extremadura, de les Castelles o d'altres terres espanyoles no han botat com una sola ferra, empresos per les ganes de lluir el propi distintiu nacional a les matrícules en comptes de lluir-hi el propi d'Europa en el seu conjunt. Potser sí que són "no nacionalistes", i que el desprendiment nacional dels espanyols és una bona notícia que haurem d'acabar celebrant amb joia desfermada.

Els catalanistes, mediatitzats com estan per això d'Espanya (arriben a pensar més en espanyol que els propis espanyols), no han sabut entendre la jugada, i han considerat que la E representa Espanya (cosa que només es pot entendre en clau regional espanyola, totalment aldeana i d'un províncianisme tronat que tira d'esquena. Una altra cosa -molt justificable, d'altra banda- és que els posseïdors de vehicles matriculats als Països Catalans vulguem el distintiu del nostre país a les matrícules. El distintiu dels Països Catalans és format per

les lletres CAT, que no corresponen, com han dit -altra vegada equivocant-se- els regionalistes catalunesos, a cap distintiu "autonòmic". Si fos un distintiu autonòmic, el CAT seria equivalent a l'IB que, amb tot el dret del món, el vicepresident del govern balear, Pere Sampol, va col·locar immediatament al seu cotxe oficial. I, òbviament, no ho és. Mentre els distintius IB (Illes Balears) o PV (País Valencià) són distintius "autonòmics", CAT és un distintiu general, perquè hi ha usuaris que se'l posen en els territoris compresos entre Salses i Oriola, per un cantó, i entre Fraga i l'Alguer, per l'altre (és a dir, persones de quatre estats diferents, i de quatre comunitats autònomes diferents dins l'Estat del qual nosaltres som ciutadans o súbdits -no és gaire clar què d'això). És perfectament coherent, per tant, portar al cotxe els distintius CAT -propi de la nació catalana- i IB -propi de les illes Balears. Fins i tot és ben coherent portar el distintiu E (Europa), juntament amb els distintius CAT i IB. En qualsevol cas, el distintiu corresponent a Espanya queda fora de circulació entre nosaltres. I això també em sembla perfectament lògic (que els cotxes de Catalunya, del País Valencià o de les illes Balears i Pitiüses no s'identifiquin com a vehicles espanyols). En canvi, em sorprèn que no s'hi puguin identificar (amb la S pertinent) els vehicles de Madrid, Toledo, Sevilla o Santander.

Sembla, finalment, que les autoritats corresponents ja han deixat molt clar a la guàrdia civil, la policia "nacional" i les policies "autonòmiques" (llegeixi's, per exemple, mossos d'esquadra) que qualsevol CAT o IB col·locat dins la matrícula pot ser multat. La manca de distintiu "spanish", en canvi, no rep cap tipus de penalització. No s'hi identificaran ni els cotxes dels comandaments militars de l'exèrcit espanyol, que ja és dir... Ω

S'ARENAL

Fa 17 anys que en Pere López regenta el Taller Berlín a S'Arenal. A la foto amb el seu hereu Pere.

Fa 17 anys que en Juan González i la seva dona Maria del Carme Braseró són els amos de la Correduria Gestió d'Assegurances al costat de la Plaça dels Nins de S'Arenal. Tel. 971 267 656

Fa mig any que na Marga Caldes regenta la Rentaduria Caltor a la carretera Militar de S'Arenal. Fa 50 anys que la família Caldes va obrir la rentaduria Caltor al carrer del Torrent de S'Arenal. Tel. 971 266 559

Fa 6 anys que en Theodor Kleton d'Holanda regenta al Bar Teo i el Restaurant Theo a la Plaça de Maria Cristina de S'Arenal. El bar és un ciber cafè des d'on se poden enviar correus electrònics. Al restaurant s'hi pot menjar el plat del dia per 950 ptes més la beguda. A la carta s'hi menja per unes 2000 ptes. Tel. 971 440 477

FIRA DE LA VEREMA DE BINISSALEM

Na Maria Antón Pujol a qui veiem amb el seu fill Lluís, va posar taula per vendre articles de segona mà a la Fira de Binissalem. Tel. 971 870 604

Na Mercé Puig i na Maria Mascaró posaren la seva paradeta de venda de quadres a la fira. Na Mercé és la marxanda de son pare, en Manuel Puig que a més de pintar, ensenya a l'Escola de Pintura de l'Ajuntament d'Ovieu (Oviedo) 696 944 991. Na Mascaró pinta a l'oli i pastel. Tel. 610 619 234

Només fa un mes que na Bàrbara Corró ha obert el Forn, Es Racó de na Bàrbara al centre de Binissalem. A la foto amb els seus parents i la seva dependenta. Tel. 971 511 851

Fa 4 mesos que s'ha fundat el Grup d'Amics de Defensa del Medi Ambient GADMA, a Binissalem. Són 54 associats de Binissalem i Lloseta que de moment ha fer accions contra la Cimentera de Lloseta i contra la Griferia Buades de Binissalem. La cimentera mata els arbres de la contrada i la griferia contamina les aigües dels pous i de les llacunes d'aigües depurades. Tel. 971 870 231

N'Antoni Vicenç de Ciutat és mestre d'escola. Hores perdudes fa artesanía fina en escaiola que ven els diumenges al mercat de Binissalem. Tel. 971 294 444

La família Comes de Binissalem, que regenta 4 botigues a S'Arenal, també era a la fira dels eeu poble. Tel. 971 262 661

S A R E N A L

Fa mig any que na Maria Jesús Gallego regenta el restaurant Ambar a la Plaça de Maria Cristina de s'Arenal. Se menja per una mitjana de 2000 ptes. Els seus fills, Andreu i David Nicolau juguen a les categories infantils de s'Arenal. Tel. 971 445 083

Fa 36 anys que en Francesc Rios de Zamora és maitre d'Hotel al Badia Parc de s'Arenal. La seva dona Roser Tejeira en fa 29 que és infermera a son Dureta. Tel. 971 441 844

Fa 3 mesos que en Vicenc Bustamante de l'Aucelleria de la Plaça dels Nins de s'Arenal, ha obert la botiga Mister Dog al carrer den Berga del mateix poble. Perruqueria canina, venda de peixos i floristeria. Tel. 971 267 664

Fa 25 anys que na Miquela Miralles de Llucmajor va obrir la Perruqueria Miquela al costat d'ela Plaça del Mercat de s'Arenal. Fa 10 anys que està associada amb n'Antònia Crespo. Tel. 971 440161

Fa un any que en Walter Klös de Viena v obrir l'Estudi Òptic Europa al carrer de na Maria Antònia Salvà de s'Arenal. És el primer òptic austríac a Mallorca. Tel. 971 445 237

Fa 30 anys que en Brígido Nievas i n'Antònia Nicolau van a vendre les seves hortalisses a la Plaça de s'Arenal. Tel. 971 120 931

Fa un any que en Josep M. Castanyo regenta la Cafeteria Les Palmeres a la Plaça del Mercat de s'Arenal. Entrepans i begudes. Tel. 971 440 107

Fa 4 anys que en Miquel Pasqual des Coll d'en Rabassa va obrir l'empresa de busseig Top Dive a l'Aquaciti de s'Arenal. Te una barca ancorada al port de s'Arenal i surt quasi cada dia amb els seus parroquians cap el Cap Blanc a explorar els fons de la mar- 971 440 596-639 745 555

Fa un any que na Flor Cofreces de Castella ha obert l'Herboristeria Herves Vida al carrer Balears de s'Arenal. Tel. 971 442 967

Els vertaders patriotes del nacionalisme mallorquí

PERE FELIP I BUADES

Que les festes populars són el millor mostrador de la projecció de'una cultura popular de la cultura d'un poble, és una afirmació que no admet controvèrsia. Que cada poble posseeix la seva cultura, és una afirmació que tampoc admet cap dubte.

Idò bé, el fet és que vivim a Mallorca, una terra i un poble que està patint una invasió tremenda de persones de tot el Món: de Castella, de l'Àfrica, del nord d'Europa, d'Àsia i d'Amèrica.

Aquesta invasió contemplada de manera beneïta amb grans dosis d'estupidesa per part de molts de mallorquins, ha generat que els quintacolumnistes del nacionalisme castellà, denominen com a societat mallorquina a aquestes persones de distinta procedència i fins i tot formada per persones de races molt distintes.

Els nacionalistes castellans fan una feïnada per tal que la varietat cultural que habita les nostres illes (que ells han propiciat amb la seva política), domini la nostra societat. I se serveixen de la seva gent més festiva i cridanera. O sia dels andalusos, els del "cante", els del "vinillo", les dels "faraloes", els del "pesca-dito frito", els de la "Banca

Palona", els dels "Coros Rocieres... Els, nacionalistes espanyols, els invasors dels Països Catalans que provenen de les terres castellanes i andaluses, propicien sempre que poden la seva cultura a ca nostra amb el propòsit de suplantar la cultura d'aquesta terra.

Darrerament han arribat contingents importants d'estrangers que enlloc d'aprendre la llengua pròpia d'aquesta terra, aprenen la llengua del colonitzador espanyol.

I això no és natural. No és natural que als pobles i ciutats de la nostra terra amb autoritat i població autòctona, no sia promoguda la nostra llengua, la nostra cultura i la nostra manera de gaudir de la festa.

Davant aquests fets, l'actitud dels governs autònoms és deplorable. Cal denunciar la seva poca sensibilitat, la seva escassa aportació a la promoció i difusió de la cultura autòctona enlloc de llogar conjunts forasters que no ens entenen ni ens volen entendre.

És ben hora que les institucions governades per partits de la nostra terra amb sensibilitat patriòtica contractin grups que cantin en català i deixem de banda els que canten en altres llengües. Ω

JOYERIA RELOJERIA
MARINA
calle solad, 21 - tel. 971 44 24 13 - EL ARREIAL - Mallorca

Ca'n Peix
Fresc
PEIXETERIA
C/ Jaume Tomàs Cardell s/n
07608 - Es Pillari
Tel. 26 21 67

Carpe Diem
Carns
Pastes
Paelles
Peix
Carrer de l'Arenal, 9
Les Meravelles
Reserves 971 743 873

"Jo també em planto"
amb en Lluís Maria Xirinacs
cap a l'assemblea dels Països Catalans
III
Tel: 93 4194747 (tardes)
web: <http://www.assemblea.org>
correu-e: assemblea@assemblea.org

OPTICA LLUCMAJOR
M.ª MAGDALENA MULET COLL
OPTIC - OPTOMETRISTA
Plaça Espanya, 24
Telèfon 66 17 17
07620 LLUCMAJOR
(Mallorca)

El trot és cosa nostra

Una quadra en alça: la Garau Fullana

MIQUEL ALEMANY I BATLLE

El trot és un esport de dinasties. Els actuals menadors de cavall de trot tenen antecedents que els venen de rel. Els seus avis, besavis i rebesavis ja menaven cavalls de trot i formaren nissagues que han perdurat fins als nostres dies. Recordem els casos de la família Es-telrich més coneguts com "Pancuit" o Coll que han tingut i menat trotadors des de el segle XIX fins a la actualitat.

No se coneixen molts de esports que tinguin unes dinasties tant antigues com el trot. Es coneix un cas similar d'esport de dinasties

En el cas del hockey damunt herba que personificat en la família Amat, han perdurat fins a les acaballes del segle XX. Aquesta família de Terrassa ha tingut membres que participaren per primer cop a les Olimpíades de Roma l'any 1960 defensant la selecció espanyola de hockey damunt herba.

La quadra que presentem avui no té gaire tradició en el món del trot. És una dinastia moderna que en poc temps de vida ha esdevingut una de les millors de Mallorca i la més representativa del poble de Capdepera, municipi d'on prové aquesta família del trot. Es tracta de la païssa dels germans Garau Fullana. Aquests dos germans es diuen Isabel i Antoni. Competeixen cada setmana als hipòdroms de Son Pardo i Manacor i sempre donen molt bon rendiment. Han rebut consells del seu pare i sobretot del seu avi Antoni Garau i Rosselló, gran aficionat a les hípiques.

Els orígens de aquesta famosa quadra gabellina es remunten als anys vuitanta. Bartomeu Garau, pare de Antoni i Isabel, era aficionat al futbol i seguidor del Mallorca. Un dia, decebut per una actuació del equip barralet, decidí comprar un cavall de carre-

res i a partir d'aquí varen néixer esportivament els vertaders protagonistes d'aquest equip esportiu anomenat Quadra Germans Garau Fullana. El primer cavall que tingueren fou "Hivern, que encara viu i es considerat com el símbol i mascota de la casa.

Els èxits aconseguits per Antoni i Isabel son nombrosos. Els darrers foren la consecució de "Eixerit GF" el passat 17 de setembre l'hipòdrom de Son Pardo del premi "Campió de Campions", lliurat per la Societat de Crià Equina, el premi "Conselleria de Esports" per dames (Aconseguí per Isabel Garau a Manacor,

menant a "César de Saint Pol") i el premi "Sa Nostra" de Son Sardina (assolít també per Isabel Garau, conduint l'equí "Droit au But").

Al llarg del temps, Isabel s'ha convertit en la millor menadora de dames. El seu prestigi és tan immens que fins i tot ha pogut participar en carreres a França i a Suècia. La darrera competició que disputà a l'estranger fou en aquest país escandinau el passat mes de maig on donà bona impressió. Antoni, a més de conduir els cavalls de la quadra, els prepara i els posa a punt perquè puguin rendir al màxim. Antoni ho ha

aconseguit. Els cavalls que prepara, rendeixen tant bé que qualque propietari aliè li ha fíat algun dels seus productes. Recordem a "Estonien" o "Evallon", que pertanyen a la quadra "Sa Cova Blava".

Els germans Garau Fullana, sempre han preferit els productes importats que els nacionals. La majoria dels cavalls seus provenen de França, on aquesta família gabellina té bons contactes. No obstant això, han tingut bon productes nacionals. Els millors han estat: "Uins Chester", "Hivern" i el "Gran Campió"; "Eixerit GF", que demostrà el seu millor ren-

diment a Son Pardo el passat 17 de setembre, quedant primer al "Campió de Campions".

El millor equí estranger que ha passat per les seves quadres ha estat sens dubte "César de Saint Pol" (fill de "Oligo" i "Passerionette"). Aquest és el cavall que tot propietari voldria tenir a les seves quadres. En totes les carreres disputades a Mallorca, ha demostrat que és un animal complet en tot els sentits; veloç, segur pel jugadors apostants i favorits per guanyar a totes les corregudes en les que participa. Tant si parteix en autostart com en handicap, "César" queda o ben col·locat i en la majoria dels casos primer. D'ençà que debutà l'any 1998, "César de Saint Pol" només ha patit dos distanciaments.

Els germans Garau Fullana han sabut ser generosos, cedint els seus cavalls a diversos menadors del trot mallorquí. Joan Antoni Riera "Es Boveret", Maria Llinàs, Esther Sáez, Christophe Audebert, Joan Carles Rotger i la filla de Tomeu Estelrich "Pancuit", Pili, han conduït o muntat els seus trotadors amb èxit.

Aquesta quadra constantment va renovant la seva plantilla amb altes i baixes, bé per ventes de cavalls que ja no els interessin mantenir o per defuncions.

En aquest moment, deuen negociar la compra de qualque cavall francès que segurament serà un fenomen. Caldrà anar a veure'l i apostar per ell. Se cert que hi haurà jugadors que guanyaren molt de doblers. Ω

Carta de la Terra: canvis per a un futur sostenible

(19/9/2000)

Durant més d'una dècada, diversos grups d'arreu del món s'han esforçat per crear una Carta de la Terra que enuncii principis ètics fonamentals per a una existència sostenible.

El 1997, es formà una Comissió de la Carta de la Terra, amb l'objectiu de redactar la Carta. La Secretaria d'aquesta

Comissió es troba al Consell de la Terra amb seu a Costa Rica. La Comissió presentà una versió final de la Carta de la Terra després de reunir-se a la seu de la UNESCO a París, del 12 al 14 març de 2000.

Els objectius de la Campanya Internacional de la Carta de la Terra són promoure un dià-

leg a nivell mundial sobre valors compartits i l'ètica global; divulgar la Carta de la Terra arreu del món i aconseguir l'aprovació de la

Carta per part de l'Assemblea General de les Nacions Unides, l'any 2002. Ω

Font: WebVerd

INAUGURACIÓ DE L'INSTITUT DE S'ARENAL

El passat dia 16 de setembre va tenir lloc la inauguració oficial de l'Institut de s'Arenal. V presidir la inauguració el president del Govern Balear Francesc Antic que estava acompanyat pel conseller de Cultura Damià Pons, el conseller de Presidència, Antoni Garcies, el batlle de Lluçmajor Il·luc Tomàs i el director del centre Joan Jaume. El rector de porto Colom Francesc Camona, nascut a s'Arenal va beneir el recinte i a continuació, al Teatre-Gimnàs hi va haver els parlaments inaugurals. Òsteriorment el director del centre va fer lliurament d'un siurell a casa un dels professors del passat curs en reconeixement de la tasca realitzada.

L'Institut de s'Arenal es va posar en funcionament el curs 99-00. Actualment hi acull uns 700 alumnes que provenen de les urbanitzacions de la comarca arenalera, des de Badia Gran fins a s'Aranjassa, es Pil·lari i can Pastilla. Compta amb 66 professors que s'encarreguen de 23 grups d'ESO, 3 de batxillerat i 2 de Garantia Social.

Mossen Francesc Camona, Rector de Porto Colom i vicari de Felanitx, ensenya religió a l'Institut de Felanitx. El senyor Camona va néixer a s'Arenal de Mallorca

Na Margalida Pons és professora de català a l'Institut de s'Arenal. 971 461 269

Ètica

Serveis Immobiliaris

Enric Molina Rubió
Director Gerente

Bon Aire, 9
07702 Maó - Menorca
Telfs. 971 36 37 45 Ofic. Barcelona
Fax: 971 36 78 10 Tel.-Fax 93 415 07 95
etica@infotelecom.es Mòvil: 609326630

SERRALLERIA METÀL·LICA ROTGER

Reixats * Portes * Arrambadors
* Balustrades, etc.

Carrer del Convent, 119 - Tel. 971 661 797
07620 Lluçmajor

C/ Andalusia, 10 Lluçmajor
C/ Sant Bartomeu, 6 s'Arenal
C/ Gran i General Consell, 36 s'Arenal

L'antifranquisme a Mallorca. VII LLIBRE Poesia i lluita antifranquista (I)

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

Basta obrir algun d'aquests "excel·sos" poemaris per a trobar, per aquí i per allà, ecos evidents de Rosselló-Pòrcel o Vicent Andrés Estellés (o de Josep Carner, López-Picó o Carles Riba, en els que volen ser més "exquisits"). Tot mal paït, mal digerit, fent evident la darrera lectura, el semiplagi per no dir el plagi complet

"Capaltard" acaba de publicar Record de Praga, i el seu director, el nostre bon amic i excel·lent poeta Vicenç Calonge, em demana expliqui una mica l'origen del llibre, que en faci, en definitiva, una "poètica". Hauria de parlar doncs, en primer lloc, de les meves influències literàries, de la història secreta que hi ha rere cada llibre. Conec autors molt zelosos a l'hora d'obrir boca. No volen que ningú (i menys la "competència", el company de confraria) s'assabenti de racons i enfons, dels misteris de la cuina literària particular. Guarden el secret amb tant de zel com si es tractàs de l'elixir de l'eterna felicitat, de la fórmula de la immortalitat. O serà que s'ho pensen, que són immortals? Aleshores poden anar bastint curioses teories estètiques que sovint, una vegada llegit el poemari, cauen pel seu pes. Em referesc especialment a la vana pretensió (llevat casos excepcionals) de no deure res a ningú, d'haver "assimilat" a la perfecció l'herència poètico-literària de la nostra cultura i estar ja "per damunt de tot". Inflats, es creuen "superiors", "únicos", una meravella de l'univers i, sense que els ho pugués discutir, van pel món parlant de "noves vies" de la poesia catalana contemporània, de la superació dels poetes que els influïren, potser -no estan segurs de rebre cap influència de ningú!-, en un passat llunyà. Cofois, creient sovint en el que diuen (quan no són uns mentiders clars i llampants), ofereixen les seves obres com si fossin "nous cims de la cultura actual". N'hi ha per llogar cadiretes en constatar tanta vana inflor! Basta obrir algun d'aquests "excel·sos" poemaris per a trobar, per aquí i per allà, ecos evidents de Rosselló-Pòrcel o Vicent Andrés Estellés (o de Josep Carner, López-Picó o Carles Riba, en els que volen ser més "exqui-

Vicenç Calonge i Gustà.

sits"). Tot mal paït, mal digerit, fent evident la darrera lectura, el semiplagi per no dir el plagi complet. No en parlem, de les influències evidents de la poesia castellana (especialment la generació del 27 que fins i tot trobam, com no podíem deixar de trobar, en poetes cultes com Miquel Àngel Riera, Blai Bonet o Josep M. Llompart!) i dels refrits -també hi són, es veu!- de totes les antologies que ha publicat (entre moltes altres editorials) Edicions 62. Aquests dies repassava el treball de Marià Manent que publicà la Col·lecció Llibres a l'Abast (número 111) d'Edicions 62. Parl de Poesia, llenguatge i forma (Barcelona, 1973). Precisament en el capítol dedicat a Rosselló-Pòrcel ("Notes sobre Imitació del foc"), Marià Manent analitza acuradament moltes de les influències que es troben en la poesia del gran poeta (vegeu pàgs. 145-48). Diu Marià Manent: "...Gil Vicente hi veïja amb el vers d'una cançó anglesa, amb mots de la Divina Comèdia, amb fragments d'Apollinaire o de Paul Eluard. Hi trobarem [en Imitació del foc] subtils o sumptuositats mallar-meanes al costat d'una frescor folklòrica; vora el 'caos màgic' de la imatgeria sobrealista ens pervindrà la treballada música del vers culterà. El dens aiguafort que ens recordaria uns certs sectors de la lírica castellana d'avui no hi és

gaire llunyà de la pinzellada etèria a la manera de Hölderlin".

És evident, com explica Marià Manent, que "...enllà d'aquests ecos meravellosos de la poesia popular o de la poesia barroca o simbolista, Imitació del foc aplega realitzacions admirables de tot escritament personal". Però no ens enganem. Qui mana, en el fons, és l'experiència cultural i vital del poeta, que mai no és un ésser aïllat enmig del món, algú que viu de l'esperit pur al marge de la seva cultura i de les creacions, lluites i anhels del seu poble. ¿Podem imaginar un "monstre" d'aquesta mena, un escriptor sense influències culturals de cap classe? Qualsevol dels "grans" genis de la humanitat (vegeu els casos de Cervantes, Ramon Llull, Tolstoi, Virginia Woolf, Maiakowski, Bartold Brecht, Neruda, Whitman, Rosselló-Pòrcel o de pretesa "indiferència" davant el món en els casos de Kafka o Pessoa, Borges o Villalonga, Celine o Pound) han actuat sempre dins les coordenades del seu temps. La participació o la indiferència de cada autor no és més que la resposta concreta que dona, segons la seva concepció del món, a les exigències de la societat, del temps en el qual li ha tocat viure. I sinó podem analitzar cas per cas, escriptor per escriptor, i sabrem què significava el compromís d'uns, la pretesa indiferència dels altres.

Paraules i fets denuncien, a cada moment, a cada segon, la posició, les dèries intel·lectuals de l'escriptor, els interessos que -malgrat que ho vulgui negar- defensa amb cada poema, amb cada actitud personal, amb cada silenci

Nosaltres no volem amagar -ni hem amagat mai!- les nostres influències culturals. Ni les volem ocultar ni tampoc, si ho volguéssim fer, no en sabríem. Amés, com explicàvem una mica més amunt, el poemari (tot poemari, tot autor) reflecteix prou quin és el món, les pretensions de l'escriptor. No hi ha disfressa que valgui. Tanmateix, per molt que volguéssim dissimular la nostra posició, per molt que (mitjançant els recursos més bàrrocs i simbolistes, amb els jocs de paraules més estudiats) volguéssim semblar indiferents, allunyats del món, de les seves lluites, de la problemàtica de cada poble concret en una ben determinada conjuntura històrica, serien les mateixes paraules que empram, el text escrit, la nostra actitud personal davant l'art, davant la vida, qui ens denunciaria i ens faria copsar la inutilitat dels nostres estudiats esforços.

Feina estèril, les provatures de camuflatge i mistificació. Paraules i fets denuncien, a cada moment, a cada segon, la posició, les dèries intel·lectuals de l'escriptor, els interessos que -malgrat que ho vulgui negar- defensa amb cada poema, amb cada actitud personal, amb cada silenci.

Lluny per tant de la nostra intenció provar d'amagar les influències que hi ha rere aquests trenta-tres anys de conreu constant de la poesia (d'ençà que l'any 1967 en Josep M. Llompart llegí els meus primers versos i m'encoratjà a continuar en la tasca). Crec que no podem entendre Record de Praga (ni els altres onze llibres de poesia que fins ara he publicat) sense remuntar-nos a l'origen d'aquesta inicial vocació poètica.

Els poetes antifeixistes dels anys seixanta i setanta procedim d'una doble derrota. La victòria de l'imperialisme feixista espanyol damunt la nostra cultura i la victòria de la dictadura burgesa del general Franco damunt el poble: execucions en massa (a les Illes, amb el suport dels germans Villalonga

i Joan Estelrich, entre d'altres intel·lectuals), exili, prohibició de tota mena de possibilitat d'organització popular (en partits i sindicats, en organitzacions culturals nostres, catalanes)... D'aquí sortim, aquest és el temps que ens alletà, la influència principal, l'origen de cada mot. En aquella època, com a joves catalanistes i antifeixistes no podem anar a cercar els nostres influències -ni molt manco!- en els sectors que han arrasat amb tot el que significa cultura i llibertat. És cert que les primeres influències poètiques, les inicials lectures a què podem tenir dificultats accés, són les de les generacions de poetes que han lluitat per la República (n'hem parlat en altres treballs). És la presència grandiosa, inabastable, de Blas de Otero i de Jorge Guillén, de Rafael Alberti i de Lorca, de Miguel Hernández i José Hierro, del gran Antonio Machado (mort, com tantes d'altres escriptors progressistes, en una terra que per a ell era d'exili, pobre, malalt, cobert amb una esparracada bandera republicana plena de la sang i de la pols de totes les batalles per la llibertat).

A mitjans dels seixanta ja hem comprat (d'amagat, a les golfes de les llibreries) els poemaris prohibits de León Felipe i Gabriel Celaya, de Cernuda, de Claudio Rodríguez i d'Ángel González... Ellistat podria allargar-se fins a l'infinit, ja que, si exceptuam quatre oportunistes, la majoria dels intel·lectuals de l'Estat, independentment de l'adscripció nacional, són al bàndol antifranquista. I és ja per aquests anys (anys d'intensa recerca cultural, d'incipient lluita antifranquista) quan començam a descobrir, amb emoció continguda, la poesia catalana contemporània. Recordem que l'any 1963 apareix un dels llibres bàsics per a la nostra formació cultural (i humana i poètica). Em referesc a l'antologia Poesia catalana del segle XX, de J.M. Castellet i J. Molas.

Són els anys inicials de la "Nova Cançó" (amb tot el que això significa per a portar la poesia catalana contemporània a amples sectors socials). Raimon i Joan Manuel Serrat, Maria del Mar Bonet i Núria Feliu, Lluís Llach i Ovidi Montllor, Núria Espert Guillermina Mota (entre desenes de cantants) s'encarreguen (amb les dificultats de tots conegudes) de portar Pere Quart, Salvador Espriu, Ausiàs March, i Vicent Andrés Estellés, Miquel Martí i Pol i Salvat Papasseit al carrer, a la recerca del públic que el feixisme els negava. Ω

L'ANTIFRANQUISME A MALLORCA VII LLIBRE

de M. López Crespí

Cada quinze dies a L'ESTEL (d'agost de 2000 fins a l'agost de l'any 2001)
Per demanar números endarrerits, telefona al 971 26 50 05

E P ! ! !

**PARES, EDUCAU-ME EN
CATALÀ, A MALLORCA HI HA
EL MEU FUTUR**

A dos pams de terra

CECILIA BUELE I RAMIS. DIPUTAT DEL
PSM-ENTESA NACIONALISTA AL
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

No fa l'alçada d'un ca assegut, el lloc que ocupen als vehicles motoritzats d'arreu del món les plaques de les matrícules dels cotxes. Gairebé són a ras de terra. Molt poc els falta per arribar-hi.

Com una petita mostra de la més rànica i prepotent bravejada masclista i mesetària, amb grans dosis del militarisme més predemocràtic, el President del Govern espanyol s'ha baixat del carro triomfal que li dona la majoria absoluta al Parlament de l'Estat per manifestar que ell no participa al debat de les xapes dels cotxes perquè això no és al seu nivell.

Fa aquestes afirmacions, en fer una referència explícita al debat celebrat recentment al Congrés dels Diputats relatiu a les plaques de matrícula dels vehicles: només duran els distintius europeus i espanyols, prescindint de qualsevol símbol o sigla de cap comunitat autònoma. I fa les dites afirmacions a la caserna militar de la KFOR, amb motiu de la visita que ret a les tropes espanyoles destacades a Kosovo, pocs dies després de l'entrada en vigor d'una Ordre ministerial que ordena el disseny de les matrícules a tot l'Estat espanyol.

Des del grup parlamentari del PSM-Entesa Nacionalista, sí que volem baixar a aquest nivell tan baix, i ens permetem reclamar del President del Govern espanyol que també hi baixi. Abans que s'hi vegi empès per fets incontestables, nosaltres li ho demanem bé, de paraula. Amb el dret que ens dona el fet de tenir la voluntat de construir una Europa que respecti les distintes regions que la componen. Respecte que, com a President d'un govern democràticament establert, podem exigir-li que practiqui.

Perquè hi ha detalls en la vida dels pobles que, sense deixar de ser detalls, tenen i mantenen una certa importància. Relativa, és ben cert; però importància.

Una "xapa d'un cotxe" és qualque cosa més que "una xapa". De la mateixa manera que "un pedaç nacional" és qualque cosa més que "un pedaç". Com una "lletra enya" és qualque cosa més que "una lletra". I això, ho sap molt bé el President del Govern espanyol i el Partit Popular que el sustenta. Els símbols són qualque cosa més que la matèria de què estan fets. Les plaques de matrícula d'un cotxe, són qualque cosa més que una xapa: serveixen també per identificar certs aspectes que els són inherents i que, a més a més, van circulant per aquí i per allà, a la vista de tot hom i de manera incontrolada.

El Govern del Partit Popular pretén fer desaparèixer del mapa de la circulació mundial - n'im-

pedeix que hi figurin - les sigles i els símbols d'unes comunitats autònomes que, en l'etapa democràtica que vivim, són precisament les que conformen l'Estat espanyol. En pura racionalitat democràtica, aquest Estat ja no es pot concebre sense aquelles Comunitats. Per al partit que governa l'Estat espanyol encara sí. Haurem de veure què en diu aquest mateix partit a les Comunitats.

I és precisament aquí on no val baixar a debatre el Sr. Aznar. Perquè sap molt bé que en sortirà perdent. S'estima més amollar-ne una de grossa, d'aquelles amb les quals farà sortir de pels quatre cantons ibèrics l'exclamació gairebé unànime de "Olé, torero"; que no atendre respectuosament i fer una mica més de cas a les observacions, força assenyades, que li provenen de les forces polítiques amb marcat accent nacionalista, les quals - i això és el que més li cou - s'estan enfortint com mai pertot arreu.

Per una lletra tan insignificant com la "enya" - que està inclosa dins el nom castellanitzat d'Espanya - sí que s'han d'orquestrar i muntar campanyes propagandístiques al més alt nivell i s'han de muntar croades multitudinàries al més baix. Ningú no ha de consentir que aquesta lletra tan insignificant arribi a desaparèixer del mapa de les lletres. És una lletra massa sagrada, perquè el seu so es pugui arribar a reproduir gràficament de la manera com es fa en altres indrets d'Europa ("ny" o "gn"). ¿No és estrany que, a aquest nivell tan baix, sí que hi vulgui davallar el partit del senyor Aznar?

Per unes sigles, en canvi, que facin lluir a les plaques de matrícules de vehicles el nom de cadascuna de les desset comunitats autònomes que conformen l'Estat espanyol, això ja és una baixesa tal que no s'ha de permetre que hi davalli tot un senyor President.

Hom arriba a pensar que, amb això, allò que vol i desitja el PP no és cap altra cosa que quan hom senti l'olor d'Espanya, respiri a fons i eixampli el pit. Mentre que, si li arriben els aromes perfumats d'alguna autonomia, val més que tot hom arrufi el nas i giri el cap a un altre vent. Ω

Ciutat, 21 de setembre de 2000

L'altra calàbria: la dels Grecs

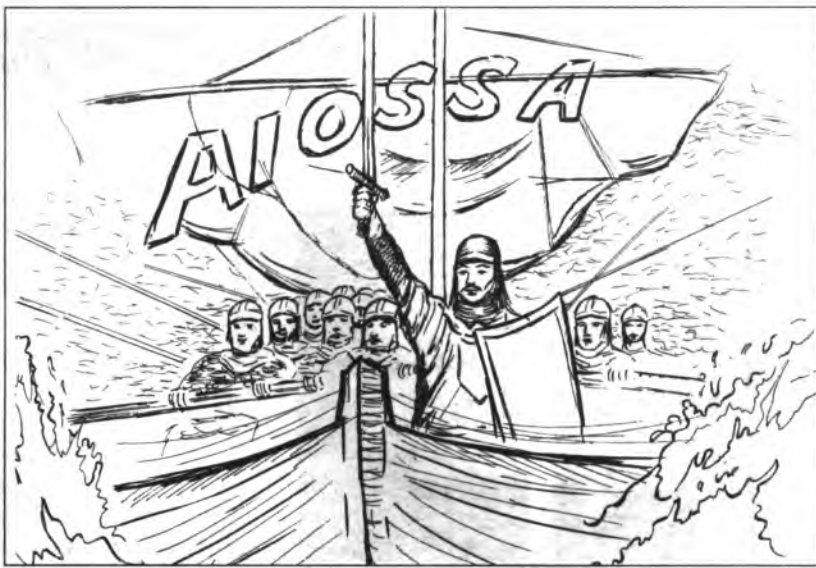
PER QUIM GIBERT, LICENCIAT EN PSICOLOGIA PER LA UAB

Una borsa d'estudi pensada per al coneixement i difusió dels territoris minoritzats de l'Europa Comunitària em va permetre recórrer la franja germanòfona de l'Estat belga durant una setmana de l'any 1993 amb una dotzena més d'europeus arribats de diferents topants. Domenico Romeo Rijtano era un dels participants i procedia de Calàbria, l'extrem d'Itàlia que llepa Sicília.

De seguida, però, em va matisar que ell era fill d'una de les colònies gregues establertes en aquelles contrades fa anys i panys. L'Europa contemporània ens ha reservat aquesta mena de sorpreses tan grates, tot i que sovint han estat titllades de defectuoses o d'històricament errònies. I és que qui acostuma a prendre's la llibertat de qualificar quan una comunitat és normal o desviada són els pols de poder dominants (polític, mediàtic, econòmic) que es miren les diferències culturals amb recel dissimulat. Fins al punt que la llei aprovada pel govern de Roma l'any 1999 de protecció de les llengües minoritàries de l'Estat italià a hores d'ara no ha tingut cap efecte pràctic en la promoció del grecocalabrès, segons ens assegura l'historiador Franco Mosino.

La llengua grega mai ha deixat de ser present, des del segle VIII abans de Crist, en molts indrets del que fou la Magna Grècia. Calàbria és gairebé el cor de la Mediterrània i gaudeix d'una situació estratègica immillorable.

Aquest privilegi geogràfic ha estat determinant perquè els comerciants hel·lènics més agosarats de tots els temps hi fundessin ports i mercats. El dinamisme econòmic i la proximitat marítima amb la península balcànica han facilitat un trànsit important de grecs -també coneguts segons l'època com bizantins-, que han sovintejat periòdicament cap a aquests enclavament de l'Itàlia del sud. Aquest flux continuat de

DIBUIX: TONI GIBERT, NINOTAIRE

població grega ha afavorit la pervivència de les colònies i el contacte amb món hel·lènic. L'oliva, posem per cas, esdevingué el segle passat un conreu molt preuat en aquests verals arran dels beneficis dels intercanvis establerts amb Grècia.

Encara hi ha avui comunitats d'origen hel·lènic d'aquests racons d'Itàlia que han conservat la llengua, els costums, la religió. Sense anar més lluny, es calcula que un 10% aproximadament dels veïns de Reggio de Calàbria (Riji en grec), capital d'aquest sector de l'Itàlia meridional, són grecoparlants. En el número 159 de Via Aschenez d'aquesta ciutat hi ha l'església de Santa Maria della Catolica dei Greci, on la missa de 8 del matí dels diumenges és cantada en grec.

En els rodals de Reggio de Calàbria hi ha nuclis grecoparlants escampats tant vora mar (Scilla, Melito di Porto Salvo, Bova Marina, Locri) com a les serres costaneres (Condofuri, Bova, Roghudi). Tant o més important és la presència lingüística del grec a la península salentina (Lecce, San Vito dei Normanni, Calimera, Martano...), en el sud de la regió de Pulla. Ambdós assentaments històrics són justament a cada costat de l'arc de la bota itàlica: si la península salentina ve a ser-ne el taló geogràfic, la Calàbria grega és la punta del peu.

Dels temps del calabrès Roger de Llúria i de l'expansió catalana

per la Mediterrània i, en particular en aquesta part d'Itàlia, el professor Mosino ha detectat curiositats d'influència grega entre la marina de Pere el Gran i els seus descendents. Franco Mosino (Reggio de Calàbria, 1932), investigador local i escriptor, en un text intitulat *La testimonianza calabrese (sec. XV) di una voce greco-catalana*, destaca l'expressió "Aiossa!". "Aiossa!" fou un dels cants dels remadors de les galeeres catalanoaragoneses de les Dues Sicílies que incorpora Coletta di Amendolèa, poeta medieval de Calàbria, en la seva producció. "Aiossa!", en paraules del filòleg Joan Coromines, no era més que una mena d'invocació religiosa dels remadors per tal d'augmentar les seves forces. I el mateix Coromines explica que probablement s'hauria originat a partir del grec "hàgios", mot que vol dir 'sant', 'sacre'.

"Tale voce greco-catalana, attestata nel Regno aragonese di Napoli (sec. XV), dimostra ancora una volta come il gergo dei marinai e dei pescatori sulle coste del Mediterraneo risentisse del plurilinguismo regionale, provocato dai continui rapporti nella attività nautica e commerciale", sentencia Mosino.

En moments en què el grecocalabrès i altres parlars fan figa davant la complicitat de l'Europa dels estats, cal reinventar crits d'ànim com els d'aquells catalans abrandats. Ω

Restaurant
Cas Carboner
(DIMARTS TANCAT)

Ctra. Manacor, Km. 28 - Tels. 971 64 65 04 - 971 64 40 66
07230 MONTUIRI

Cafeteria - Ristorante
BONAIRE

Menú

Dies feiners 925
Diumenges 1.400

Ctra. Militar, 215 • Tel. 971 743 225 • El Arenal

Forjar el caràcter

PER RICARD COLOM
COLOMTAUBE@HOTMAIL.COM

"El caràcter no pot desplegar-se fàcilment i callar. Sols a través de l'experiència d'assajar i el sofriment, l'ànima s'enfortí, inspirà l'ambició i atenyé l'èxit".

(Hellen Adams Keller, 1880-1968, escriptora estatounidenca).

Hellen Keller

Woodrow Wilson

"El caràcter és un derivat, produït en la gran fàbrica del deure quotidià".

(Woodrow Wilson, president dels Estats Units durant la Primera Guerra Mundial, artífex de la independència nacional de multitud de nacions europees, com ara Polònia o els estats bàltics).

"El caràcter és una victòria, no pas un regal".
(Anònim).

"Les petites bondats, les petites cortesies, les consideracions xicotetes, habitualment practicades en el nostre tracte social, donen un encís major al caràcter que no pas el desplegament de talents i fites magnífiques".

(Mary Ann Keltly).

"Cap canvi de circumstàncies no pot reparar un defecte de caràcter".

"Caràcter és fer allò que cal quan ningú no hi guaita".

(Ralph Waldo Emerson, 1803-1882, polític i pensador nordamericà).

"No hi ha pas tal cosa com un home fet a ell mateix. Ens compensem de milers d'altres. Tots els qui qualque volta s'han portat amablement amb nosaltres, o ens han adreçat una paraula d'encoratjament, han entrat en la formació del nostre caràcter i dels nostres pensaments, així com del nostre èxit".

(George Matthew Adams).

"No direm pas que cada home és l'arquitecte de la seva pròpia fortuna, però ens és permès dir que cada home és l'arquitecte del seu propi caràcter".

(George Dana Boardman).

"La feblesa de caràcter és l'únic defecte sense esmena".

(François, Duc de La Rochefoucauld, 1613-1680, cortesà, intrigant i moralista escèptic francès).

"Els caràcters no canvien. Els parers es trastorquen, però sols els caràcters es despleguen". (Benjamin Isaac Disraeli, 1804-1881, comte de Beaconsfield, estadista i escriptor juevo-anglès).

"El caràcter de l'home és el seu destí".
(Heràclit d'Efes, ca. 540-475 a. de C., filòsof grec).

"La realització del sentit propi, el més pregon possible, però sempre personal, és la sola fita de tota vida individual".

(Hermann Alexander von Keyserling, 20.7.1880 a Livònia, Imperi Rus-26.4.1946 a Innsbruck, Àustria; filòsof i científic alemany).

"En comptes de dir que l'home és la criatura de la circumstància, fos més adient de dir que l'home és l'arquitecte de la circumstància. És el caràcter el que basteix una existència fora de la circumstància. Dels mateixos materials un home construeix palaus, un altre cabanes; l'un magatzems, altres les viles; les rajoles i el morter són morter i rajoles fins que l'arquitecte en pot fer alguna cosa més".

(Thomas Carlyle, 1795-1881, historiador, crític i pensador social escocès).

"El tamany de la persona és la seva decisió de ser més fort que no pas la seva condició".

(Albert Flat-Nosed).

"L'important no és pas el que ens fa el destí, sinó el que nosaltres en fem".

(Florence Nightingale, feminista i infermera britànica, 1820-1910).

"Els grans esperits han trobat sovint l'oposició violenta de les ments dèbils".

"La feblesa d'actitud s'esdevé feblesa de caràcter".

"Qualsevol que mai no ha comès una errada mai no ha assajat res de nou".

(Albert Einstein 1879-1955, físic americà i matemàtic, Premi Nobel de Física 1921).

"El caràcter és la virtut dels temps difícils".
(Charles De Gaulle, 1890-1970, militar i estadista francès).

"Mai molt va costar poc".
(refrany català).

"On no hi ha esperança, no pot haver-hi esforç".
(Samuel Johnson, crític i escriptor britànic).

"Els qui basteixen canals per a l'aigua dominen les aigües; els constructors de sagetes les fan rectes; els fusters dominen la fusta; i els savis dominen llurs pròpies ments".

(Dhammapada, La vida 10:145, llibre guia budista).

El PSAN denuncia l'ordre d'entrada a presó de tres joves independentistes

Després de la l'ordre d'ingrés a presó de tres joves independentistes de Vilafranca del Penedès, dictada pel jutjat penal núm. 13 de Barcelona, arran dels fets del 12 d'octubre de 1998, i emparant-se en la condició d'insubmissos dels tres joves.

El Partit Socialista d'Alliberament Nacional, PSAN, vol fer públic:

- La seva total solidaritat amb els tres joves que estan patint en la seva carn la dràstica solució que dona l'estat espanyol al moviment independentista, la represió més dura i dolorosa.

- Considerem que és una sentència de caire polític, que castiga a aquells i aquelles que

lluiten per una Catalunya lliure, i dona aixopluc al feixisme més recalcitrant.

- Aquesta sentència, és un avís a tots els joves que s'han oposat a l'exèrcit espanyol, i criminalitzant del moviment antimilitarista, després de l'èxit de les convocatòries contra la desfilada de la victòria del PP del passat mes de maig.

Així mateix, el PSAN fa una crida a la denúncia arreu de la nació catalana d'aquest fet i a la immediata retirada de l'ordre d'ingrés a presó dels tres joves. Ω

Partit Socialista d'Alliberament Nacional dels Països Catalans
29 de setembre del 2000

No seria hora que CCOO i UGT expliquessin el que passa?

Pels treballadors i per la majoria de la població, la vertiginosa escalada del IPC suposa una pèrdua real de poder adquisitiu, en especial en sectors de treballadors que han perdut les clàusules de revisió automàtica en els seus convenis (empleats públics, banca...).

Per altra part, les promeses sobre les grans avantatges que havia de reportar la Unió Econòmica i Monetària Europea s'han esvaït i ens amenacen amb una crisi de conseqüències imprevisible. I sobre l'euro se confirma la seva debilitat extrema front del dòlar, cosa que fa créixer la dependència europea dels Estats Units i les grans multinacionals.

Els governs duen anys privatitzant sectors estratègics: carburants, telecomunicacions, transport aeri, energia, etc.. Per això, tenen molt poques possibilitats d'influir sobre els seus preus. Les tarifes de tots aquests sectors, lluny de reduir-se per la competència s'han encarit i les companyies propietàries o que gestionen els serveis s'estan folrant (llevat del transport aeri). Aquest creixement

brutal de beneficis (companyies petroleres) és, en si mateix un element d'inflació.

L'Euro, com tothom sap a aquestes altures, significa que els governs europeus han renunciat a tenir una política monetària pròpia. Per això, cada govern és incapaç d'afrontar les repercussions de la depreciació de l'euro i, per tant, l'encariment del pagament de les importacions, i la compra de cru.

Llavors, dues eines bàsiques de política econòmica—control de preus i de productes estratègics i política monetària—ja no estan en mans dels governs. D'aquesta manera, sols els queda als governs mà dura i seguir privatitzant, desregulant i reduint els costos salarials unitaris.

No seria hora que els responsables de CCOO i UGT, enlloc de fer declaracions responsables i d'alta política se reunissin per explicar als treballadors i preparar la defensa davant les mesures del govern i una ofensiva en la propera negociació col·lectiva? Ω

Pere Felip i Buades

Foldas

Carrer de Manacor, 121-C
Tel. 27 85 18
07007 Palma de Mallorca

SERVEI OFICIAL

SERVIAUTO ARENAL S.A.

Carretera Militar, 185 • Les Cadenes
Tel. 26 81 11 • Fax 74 32 77
07006 S'Arenal-Palma (Mallorca)

el lleu de tots
mereix un
respecte
FORA FUMS!

La Guerra psicològica del P P contra la veritat

La manipulació i falsificació

"divertida" de la història en els segells de correus "mu appañole"

- 1.- "El hombre de Atapuerca" (Burgos) resulta ser un hooligan (dels neonazis, potser, donada la seva època prehistòrica?).
- 2.- "Pinturas de Altamira" (Santander).
- 3.- "Fenicios", que anaren per Andalusia (no hi ha segell per als grecs, perquè vingueren devers Catalunya, castigats!).
- 4.- "Tartessos", també d'Andalusia i olé, no sia que tinguem deficit de "tonadilleros".
- 5.- "Iberos y celtas", tots junts, com si mai haguessin constituït cap Estat unit! (per a evitar qualsevol pensament de separatisme neolític?).
- 6.- "Dama de Elche", l'únic segell on apareix res dels països catalans, si bé convenientment castellanitzat fins i tot el topònim, no sia cosa.
- 7.- "Cartagineses", que també anaren devers el sud i cremaren Sagunt.
- 8.- "Hispania Romana", com si la tal "Hispania" (que incloïa Portugal i de vegades el nord d'Àfrica) hagués estat res més que una província de l'Imperi.
- 9.- "Viriato", que era lusità, o sia, de l'actual Portugal, hi apareix amb un escut que és ni més ni menys que el mapa/bandera d'"Appaña". Sobretot no ens oblidem de llurobessió: "Appaña, Appaña, Appaña, aña, aña...". Oleeeé, torero!
- 10.- "Numancia" (Sòria) (de Sagunt no se'n recorden) és un partit de futbol entre un militar romà i uns numantins, per allò de l'equip d'allà dalt.
- 11.- "Acueducto de Segovia" (a Castella, com no!), perquè a colònies som tan multiseccularment estúpids que sembla que ni els romans ens bastiren monuments, tot i que Tarraco era la capital de la Hispània romana, cosa que aquests fatxes espanyols que manen a Correus ni esmenten, com era d'esperar-hi.
- 12.- "Vandalos, suevos y alanos", resulten ser punkis armats amb cara de bèstia amenaçant un romà (incitació a la violència contra la cultura?).
- 13.- "Los visigodos", resulten estar sota el comandament del rei de bastos.

- 14.- "Recaredo", el rei visigot qui es convertí al catolicisme, una concessió a Roma, ara que és tan integrista. Hi veureu tres visigots prenent la comunió en vestit de marineret.
- 15.- "Los árabes", un mapa hispànic dividit entre zona mora i cristiana i on la cristiana està tota d'una mateixa color, sense diversitat de regnes, com si formassin ja llavors un sol regne i una "Unidad de destino en lo Universal".
- 16.- "Don Pelayo", un personatge que ni tan sols existí, com a prototipus de la "hitoria d'Appaña" del P.P.
- 17.- "Camino de Santiago", utilitzat multiseccularment per a castellanitzar Galiza i separar-la de Portugal. Sens dubte, "Santiago y cierra España!".
- 18.- "Reinos de taifas", uns quants moros (amb la pell més fosca, sens dubte, que la que devien tenir els andalusins, els quals eren mediterranis com nosaltres, no pas semítics com els àrabs, com aquests volen fer-nos creure) mirant-se malament. Les "taifes" cristianes no apareixen enlloc, no sia cosa que algú s'adoni que "Appaña" no existia i no ha existit eternament, com ells pretenen amb tota la barra. Tots junts, com si no hi haguessin hagut mai problemes entre els regnes cristians.
- 19.- "El Cid", un bandoler mercenari, dedicat a cremar moros, màxim símbol de l'expansionisme castellà contra València, no hi podia

faltar, en aquest pandemònim de l'integritisme imperial granespanyol.

- 20.- "Las Navas de Tolosa", un soldat cristià s'hi menja el rei o la reina jugant als escacs amb un moro.
- 21.- "Alfonso X el Sabio", contemporani del nostre Jaume I el Conqueridor. Com era d'esperar, sols hi compten els reis castellans, per a aquests al·lèrgics a la diversitat.
- 22.- "La Dinastia Trastàmara", un rei vestit amb escuts de Castella-Lleó. no hi podia faltar la Dinastia castellana amb la qual comença la nostra esclavització sota el jou castellà.
- 23.- "La Inquisición", amb "dramatización", un simple frare amb una lupa que és el símbol triangular de Déu, com si la Inquisició (que ells voldrien restablir però no poden) tingués res a veure amb Déu, blasfemament.
- 24.- "Los Reyes Catòlicos": dues corones, en una diu "Esp" i en l'altra "aña". Appaña, Appaña, aña, aña, aña...

BREU: DESVERGONYIT - I, PER SUPOSAT, ANTICIENTÍFIC I ANTIHISTÒRIC CARNAVAL DE L'INGTEGRISME ESPANYOL DEL P.P. TAMBÉ ALS SEGELLS (NON VOLIEN ELS SEGELLS PLURILINGÜES, ELS NOSTRES EDUCATS, REALISTES I CULTES ONCLES TOM?) Ω

El millor diputat

La construcció de la classe política és inversemblant. Formada de brillants excepcions, es configura apàtica i distanciada. Molt sovint s'ha discutit sobre la funció dels partits polítics. Molt més encara entorn la disjuntiva dels moviments socials.

Comenten que el polític eficaç, per exemple el president Jordi Pujol, es pregunta cada matí quina manifestació pot encapçalar, després de repassar la premsa. La seva iniciativa política resta mediatitzada per la pròpia dinàmica social. I la dinàmica social sempre és canviant, al dictat de l'economia i els mass-media.

Els més discutits representants dels 'polítics' són els diputats. I els diputats habitualment tenen un obscur origen: la confecció de les llistes electorals. Un obscur origen no pot fer sinó oferir un gris i trist paisatge. La majoria de 'representants del poble' són fruit de la insulsa dinàmica interna dels partits, o les coalicions. I, en definitiva, les pretensions dels ciutadans queden postergades en l'ordre de prioritats dels candidats.

Molt pocs partits manifesten clarament obrir les llistes electorals, i molts menys ho fan predicant amb l'exemple en les seves decisions internes. El canal d'expressió política que havien d'ésser els partits polítics, d'aquesta manera, va quedant desprestigiada.

Molt pocs joves, volen arribar a ésser diputats. L'atractiu envers aquesta opció és mínima. I, sense l'ambició dels més preparats, l'ocupació de diputat cada dia serà de més baix relleu.

La majoria de diputats fan seguidisme d'unes vàcues instruccions dels portaveus parlamentaris. Alguns, fins i tot, s'han avorrit en l'exercici de diputat, fins l'extrem de no voler renovar.

Empleats de l'administració

i professionals liberals conformen el gruix del perfil professional dels diputats. Persones que cerquen una sana notorietat pública es desenganyen davant d'un treball deslligat de les seves pròpies opcions. Sorgeix, en la majoria dels casos, alguns ho han manifestat públicament, una forta frustració. Molt d'ells, senten en el seu interior, com si estafessin la societat. Encara, molt més en el cas del Parlament català, on degut a les seves limitades funcions converteix la càmera en un romàntic balneari sota la batuta d'un tebi President.

La societat no percep les suposades tasques del Parlament. I, en canvi, si coneix de les becaines d'alguns il·lustres diputats. I poc a poc, el distanciament entre la societat i la càmera es cada vegada més gran. Molts ciutadans ja no van a votar. Molts esperen l'ocasió del discurs demagògic, que acabi amb la proliferació de 'paràsits i vividors'.

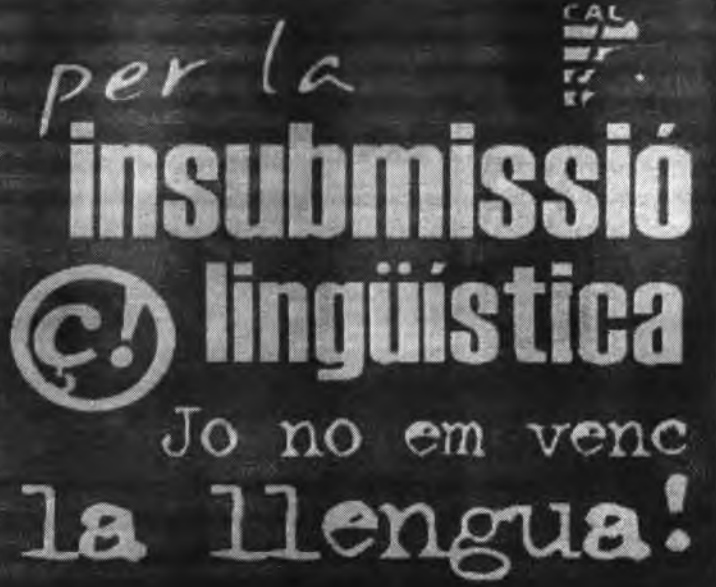
Un dels antidòts davant aquesta situació és la personalització de l'activitat pública. Noms i cognoms, al servei de la transparència. Noms i cognoms, per donar la cara, i sense embuts, admetre errors o gestes. L'aparença de democràcia que tantes persones continuen defensant necessita revulsus. I, curiosament, els que menys es mullen són els propis diputats. La mordassa que conformen les pesades digestions en les sessions vespertines de les càmares està alentint el ritme polític d'aquesta sabia institució. I, a aquest pas, potser l'acabaran matant. Cap diputat ho està denunciant. El millor diputat no existeix. Ω

Llorenç Prats-Sagarra
és editor-adjunt de "Catalunya Campus"
lloprats@teleline.es

MAGATZEM
MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ
MAGATZEM SES FORQUES, S.L.

C/ Doctor Fleming, 10
07620 - Lluçmajor • Mallorca
Tel. 971 66 21 14
Fax. 971 66 28 16

per la
insubmissió
@ lingüística
Jo no em venc
la llengua!

Desconcertant Democràcia Peruana

Interpretar correctament unes setmanes de moguda política tan increïble, embullada i retorçada com la que s'ha donat al Perú en aquests mesos, resulta un exercici cada cop més mal de fer. El ritme que estan adoptant els esdeveniments a l'antic regne dels inques resulta tan frenètic que no permet d'arribar a pair bé tots els fets que hi succeeixen. Quan no hi plou, hi cau calabruixada! O, si voleu, sempre plou damunt banyat!

Només fa unes setmanes, que hi era del tot clar que l'ínclit Montesinos, l'assessor presidencial, mantenia al Perú molt més poder que el mateix Fujimori, el President de la República. Que aquest poder omnímode de l'ínclit assessor anava molt més enllà dels límits fronterers de la República peruana. I que amb aquest poder anava controlant el país andí i d'altres indrets diversos del planeta.

Això era així, només unes setmanes més enrera. Tengué la capacitat de mantenir segregat tot el

país pràcticament durant una quinzena de dies ben seguits. De mobilitzar la diplomàcia llatinoamericana al més alt nivell, inclosa la OEA i la més alta representació diplomàtica dels Estats Units de Nordamèrica. I a hores d'ara, almanco al nivell més personal, se n'ha sortit ben bé amb la seva, aconseguint de ser acollit a Panamà. Ja veurem on anirà a parar amb els seus ossos.

I tot això hi passa, malgrat que no hi ha dubtes que, fins i tot als ulls del mateix govern peruà, es tracta d'un autèntic criminal, al qual ha estat permès d'abandonar el país, possibilitant-li'n la fuga, amb l'aval dels països més poderosos d'Amèrica.

Hom pot demanar-se si és possible que un "simple assessor presidencial", identificat com a criminal, ben aglapit "in fraganti" mentre compra desvergonyidament congressistes electes, hagi aconseguit commoure tot un país i tot un govern, alhora que hagi

obtingut el suport dels governants més forts d'aquest planeta?

L'única hipòtesi que hi pot semblar raonable rau en el fet que l'ínclit Montesinos disposa d'informació suficientment controlada per fer trontollar o mantenir amb la boca closa tota aquesta xarxa de governants que li han parat la fuga del país. Hi són en joc quantitats multimilionàries, escàndols inconfessables, CIA, màfies, etc. Com elements més remarcables que s'hi han de tenir del tot presents.

Hom ha de creure i pensar que la gran brutorada que hi ha d'haver al davall, deu ser ben espantosa! I, costi el que costi, no se la vol remoure, al preu que sigui, perquè no se senti la pudor que en sortiria. S'està cercant, per això mateix, una sortida que eviti destapar tanta brutícia. Perquè són molts, i també són massa, els peixos grossos que n'han de rebre forts esquitxos.

En una situació com la descri-

ta, cap dels protagonistes que hi són còmplices no es mereixen ni la més mínima credibilitat. Molt manco quan pretenen comportar-se com a nous conversos a les formes democràtiques. Les seves mans són plenes de sang i de misèria humana. L'ínclit Montesinos és un autèntic criminal. I en Fujimori, com a mínim, esdevé un encoïdor de criminals: encara és l'hora que hi hagi d'amollar una paraula de condemna, quan, de fet, n'ha amollat ben moltes d'elogioses.

Des d'aquesta perspectiva, resulta molt difícil fer pronòstics amb un mínim de credibilitat i consistència. Qui dies passa, anys empeny, semblaria ser el més adequat al moment d'ara. S'intentarà marejar la perdiu. Deixar que la memòria col·lectiva es vagi esvaint de mica en mica. Anar eliminant proves. Anar cansant la gent. Fer tombar el cap amb la il·lusió d'una renovada democràcia. Fer una estoneta de silenci i de "mutis por el foro". Per tornar altre cop a fer

sofrir el poble. Tornar a entrar en escena victoriosa. Tornar a mantenir el poder amb façana democràtica.

El fet és, emperò, que això no és només problema del Perú. És així que s'estan organitzant i muntant a hores d'ara, pertot arreu, els poders polítics i econòmics: hom tendeix a conformar-se amb la façana, i sols amb la façana, d'aspecte democràtic. I cada cop importa manco el fons de la qüestió.

Allò que passa és que, al Perú, això s'hi està mostrant amb tota la dura cruesa, amb tota la nua duresa i amb tota la crua nuesa que caracteritza un país arrelat en zona andina.

I a Europa, què? Passa que hi tenim dos cèntims del mateix. Ω

Mallorca, 2 d'octubre de 2000.

Cecili Buele i Ramis
Diputat del PSM-Entesa

Nacionalista
al Parlament de les Illes Balears

COMUNICAT NACIONAL [Maulets]

c./NOU, 31-BX.- 08301 MATARÓ

937 551 915- 676 80 78 05

Contra la farsa del petroli, contra els preus abusius del carburant

Recolzem les mobilitzacions de la pagesia, els pescadors i transportistes

Les causes de l'increment del preu del petroli i dels carburants són múltiples i estructurals del propi sistema capitalista. Allò que tothom sap d'ençà de la crisi de 1973, és que el petroli és una energia escassa i que cada cop ho serà més; ja que la demanda augmenta el 2% i les reserves minven el 3% cada any.

En comptes d'invertir en la investigació i en promoure el desenvolupament d'energies alternatives i renovables, la pobra imaginació del capitalisme sols ha sabut posar pedaç a la situació: militaritzant les zones del planeta on hi ha gran part de les reserves de

petroli i nuclearitzant els països d'Occident.

L'augment del preu del petroli i dels carburants, encareix el cost de la vida, ja que repreteix en els preus de les coses més bàsiques (alimentació, transport, roba, vivenda...); alhora evidencia la dependència de la classe treballadora envers les polítiques financeres del capital; els pagesos, els transportistes, els pescadors i en definitiva els treballadors i les treballadores acabem pagant la crisi generada pel capital.

Pel que fa a la pagesia i als pescadors, no poden fer repercutir l'encariment del carburant en els seus

productes, perquè no controlen el seu preu sinó que aquest depèn de la demanda. Això està empitjorant la situació objectiva de supervivència del sector primari als Països Catalans.

Ni tan sols la demanda d'una rebaixa parcial del tram d'impostos recaptats per la Hisenda espanyola, ha estat atesa pels governants del PP, ja que la seva política fiscal i el propi sosteniment de l'Estat depèn dels impostos indirectes; casualment, això perjudica molt més a la classe treballadora i allibera en bona part a les companyies capitalistes i els sectors benestants de la pressió fiscal directa.

A més a més, cal afegir la següent observació: el preu del petroli i dels carburants s'apuja no pas per la pròpia determinació de l'OPEP (Organització dels Països Exportadors de Petroli) sinó en funció de la guerra monetària entre els EUA (amb el Dòlar i el tractat del Nafta) i la Unió Europea (amb l'Euro i polítiques econòmiques comunes). Tot plegat evidencia que la inclusió dels Països Catalans en la Unió Monetària Europea —que mai ha estat referendada democràticament pel poble català— objectivament ens perjudica, perquè no tenim el control efectiu sobre la nostra economia.

Per tot plegat, Maulets- el jovent independentista revolucionari vol manifestar:

1. Maulets recolza totes les mobilitzacions de la pagesia catalana, dels pescadors, els transportistes i sectors socials afectats per l'increment dels preus del carburant; assumint la demanda de la rebaixa de l'impost d'hidrocarburs com a mesura transitòria, però indispensable per assegurar la supervivència del sector primari.
2. Maulets fa responsables immediats de la situació, al govern espanyol del PP amb la seva política fiscal antisocial, i a les companyies Repsol, Cepsa i BP que s'enriqueixen en base al monopoli del mercat (venda i distribució) dels carburants.
3. Maulets fa una crida a la lluita i a la mobilització ciutadana contra la dependència envers les polítiques del capital (Unió Europea, transnacionals...) —causants de la misèria del 80% de la humanitat— i per a imposar una progressiva substitució del petroli i altres energies fòssils per unes noves energies renovables i a l'abast de tothom Ω

Països Catalans,
29 de setembre del 2000

Calle Hannover, 34 - 21
Apartado correos 102
07703 MAHÓN - Menorca

971 353475
Teléfono 971 35 64 14
Tel./Fax 971 35 05 84
email: galerias-parpal@cedise.es

Tondre • Arreglar • Rentat i desparatització
• Tallat d'ungles • Eliminació del mal olor
del pelatge • Tractament del pelatge
(caspa, pell seca, pell grassa, etc.)

CARRER D'EN BERGA, 77. Tel. 971 267 664
s'Arenal de Mallorca

COMUNICAT NACIIONAL [Maulets]

c./NOU, 31-BX.- 08301 MATARÓ

937 551 915- 676 80 78 05

Seattle, Washington, Praga... Contra el capital, guerra social!

Josep H. i Eva C., militants de Maulets, són detinguts per la policia txeca

La resistència global al capitalisme ha foragitat els banquers reunits a la cimera del Fons Monetari Internacional (FMI) i del Banc Mundial (BM) de Praga. Les pomposes limousines i les estadístiques pedants dels gestors del capitalisme mundial, han estat contestades per un ampli ventall de moviments socials de resistència popular, arribats d'arreu d'Europa. En aquest gruix de gent combativa i anticapitalista també hi ha pres part Maulets.

No manquen raons per a repudi-
diar les reunions del FMI i del
BM, ja que entre d'altres perles

, ambdues institucions són les principals responsables de la injustícia i l'exclusió social, de la degradació ecològica del Planeta. Malgrat els avenços tecnològics, les polítiques de liberalització i ajustament estructural imposades per el FMI-BM, perpetuen la desigualtat tot imposant el domini del mercat, del diner i de les coses damunt de les necessitats i els drets bàsics de les persones i dels pobles. Aquesta situació causa bona part de les guerres, la fam i les epidèmies (SIDA, còlera...) que devasten gran part de la humanitat.

Emperò, el FMI-BM s'entesta

a negar l'evidència i a silenciar totes les veus dissidents. Gràcies al control dels ressorts polítics i econòmics dels estats i dels mitjans de comunicació criminalitzen i reprimeixen les manifestacions anticapitalistes; així va succeir en les cimeres anteriors a Seattle (novembre 1999) i a Washington (abril 2000), i així han tornat a tractar les expressions alternatives i crítiques al capital en la Cimera de Praga: càrregues policials i més de 1000 persones detingudes, entre les quals hi ha dos militants de Maulets (Josep H. i Eva C.).

Davant de tot plegat, Maulets vol expressar:

1. Maulets se solidaritza amb totes les persones i col·lectius repressaliats pel fet d'haver expressat el rebuig i la ràbia col·lectiva envers la celebració de la Cimera del FMI-BM a Praga; responsabilitzant a l'estat txec de les possibles vulneracions dels drets humans bàsics de les persones detingudes —dues de les quals són militants de Maulets—

2. Maulets denuncia el caràcter antidemocràtic de totes les

polítiques econòmiques dutes a terme —al llarg del darrer cinquant anys— per les institucions de Bretton Woods (FMI-BM), ja que atempten contra la dignitat humana, els drets dels pobles i la supervivència ecològica del Planeta

3. Maulets s'afegeix a la lluita dels pobles per l'abolició del capitalisme i per a l'establiment d'un món més just, més solidari, plenament sostenible i en pau. Ω

Països Catalans,

29 de setembre del 2000

Recordant llur centenari

JOAN ESTADES DE MONTCAIRE I BISBAL

L'any 1900 jo encara no havia nascut. Me trobava a les Amèriques fosques com diem a Mallorca o amb els àngels com diuen a França. Els meus pares, si que havien nat, però encara eren nins i no es coneixien personalment. Mon pare habitava Fornalutx amb els seus senyoravis i el seu germanet Bartomeu de sis anys. Mon para el 1900 tenia 8 anys.

La mare encara no tenia cap germà ni germana —almanco no en tenia cap fins a finals de maig— i habitava a Epernay amb els seus pares. Només tenia tres anyets.

L'any 1900 —any recordat per la història universal com la Belle Époque— nasqueren moltes persones com per exemple la que, el 1936, es convertiria en la reina consort d'Anglaterra i que el 4 d'agost passat complí el seu primer centenari. Però, apart de la reina anglesa, aquí a la vall de Sóller o a la llar de la gent mallorquina tenim referències de més natalicis. Esmentarem el cas de la Madona de can Lleig a Tuent, Catalina Bernat Vicenç morta fa 10 anys, que era mare d'en Salvador i d'en Bernat Sastre al cel siguin tots.

Però l'any 1900 nasqué el germà de ma mare, el meu oncle o concho Antoni Bisbal Albertí, fill dels meus padrins Antoni Bisbal Llaneres i Maria Albertí Escalles. Nasqué el 29 de maig a Epernay on els padrins tenien un magatzem d'alimentació. Ma mare, la germana gran, tenia tres anys i tres mesos fets.

En 1912 els meus padrins decideixen tornar a Fornalutx amb els seus quatre infants. El concho que havia cursat les primeres lletres a Epernay aprendrà aquí comptabilitat i teneduria de llibres amb mestre Salvador Elias Capellas, el fundador de la Creu Roja a la nostra estimada vall. Arribada l'hora del servei militar el farà com a soldat d'infanteria de primera classe al Regiment nombre 61 a la Caserna o Quarter del Carme on actualment es troben unes oficines i l'ambulatori de l'Insalut. Les diferències d'interpretació entre els jus sanguinis que aplicava la legislació espanyola i el jus solis aplicat per la legislació francesa serien causa posteriorment d'algun malentès que gràcies a Déu es pot solucionar després d'una breu estada de pocs dies a la presó militar de Chalons sur Marne.

El 24 de maig de 1928, a l'Església parroquial de Fornalutx, Antoni Bisbal Albertí es casa amb Maria Rullan Albertí, filla de Miquel Rullan Garau i de la difunta Francisca Albertí Escalles de cas Bufó. Nasqueren cinc nines i dos nins entre el 19 de juliol de 1929 i el 24 de desembre de 1940, tots ells a Reims on el concho ja s'havia instal·lat per compte propi i dedicat al negoci de l'alimentació seguin la més ortodoxa tradició mallorquina.

El 1930, per santa Margalida, mor la padrina Maria Albertí a Fornalutx. La notícia de la mort de la mare serà un cop fort

pel fill. El 1948 —devuit anys després— morirà el padrí Antoni que havia estat deu anys jutge de pau a Fornalutx. Aquest mateix any mor el sogre de l'oncle, Miquel Garau Rullan, l'amo en Miquel Puput de sa Calobra que es trobava precisament a Reims passant una estada amb la seva filla, gendre i néts. És enterrat al cementiri del Sud d'aquella població i vint i cinc anys després els ossos seran traslladats al Cementiri de Fornalutx.

El concho afronta amb coratge les difícils èpoques del Front Popular amb repercussions per la guerra civil espanyola, la invasió alemanya de França que l'obliga a vuit mesos d'estada forçada a Lourdes i tot el període de la guerra civil, alliberament de França, —que no fou tan de color de rosa com algú imagina— i la post guerra. És un home feiner i té bona reputació entre els seus clients.

El 1954 celebra les noces d'argent del seu casament amb la comunió solemne del seu fill petit. 1965 i 1970 són any de noces de dues de les seves filles. Vendran una neta, circumstancialment nascuda a Ciutat de Mallorca i inscrita en el Registre Civil de Ciutat, i tres nets nascuts tots ells a Reims o al manco a prop d'aquesta ciutat. Seran l'alegria del padrí que els veurà per llur primera comunió.

Però el dia de la Beata, festa de santa Catalina Thomàs de 1976, l'oncle Antoni perd la seva estimada esposa. Les despulles son dutes a Fornalutx per ésser-hi enterrades. La meua tia havia nascut aquí el 10 de maig de 1905.

Vidu, Antoni Bisbal Albertí —en Toni Nyrvi— seguirà treballant o almanco ajudant als seus fills que s'han fet càrrec del negoci que els ha traspassat son pare.

Quan compleix vuitanta anys es retira i deu anys després, el 13 de novembre de 1990, li arriba l'hora de la mort. Ha complit els noranta anys i també el seu cos serà traslladat a Fornalutx on jau prop de la seva esposa i dels seus pares o sigui els meus padrins.

El concho i jo tenguem unes relacions tenses. No era sant de la seva devoció com tampoc ho era mon pare, el seu cunyat. Això, no és nogensmenys cap obstacle per no reconèixer-li la qualitat d'haver estat un bon fill pels meus padrins; un bon espòs per la seva dona; un bon pare pels seus fills i bon padrí (papi) pels seus néts. Que Déu l'hagi perdonat les seves culpes. Al Cel el vegem.

Ara no voldria acabar aquest escrit sense fer menció d'una altra persona nascuda l'any 1900. Aquesta persona no és sol·lerica ni fornalutxenca. Tampoc te res a veure amb Mallorca ni tan sols amb Espanya. Es tracta d'un sacerdot francès Joseph Donay, canonge de la Catedral de Reims que entre 1951 i 1970 fou el rec-

tor de la parròquia de Sant Tomàs, la meua darrera parròquia a Reims, quan jo era nin.

Joseph Donay —cognom que el pronunciar Donè— havia nascut a Creux Molhain en el Departament de les Ardenes pertanyent l'arquidiocesi de Reims— el 3 de juliol de l'ara recordat 1900. Moriria els 78 anys per la Pasqua Florida del 1978.

Doncs aquesta capellany francès, que havia estudiat a Roma on fou ordenat prevere a l'església de Sant Lluís dels Francesos el 29 de maig de 1926 —o sigui el dia que el meu concho feia 26 anys— per els meus pares i per mi mateix, fou un bon amic que ens ajudà espiritual i materialment. Gràcies a les seves influències, abans de venir a Mallorca, vaig poder cursar un curs d'ensenyança secundària al Seminari Menor de Reims. La seva amistat ens acompanyà sempre fins a la seva mort per mitjà del butlletí parroquial de Sant Tomàs que enviava puntualment o alguna postal de Reims. És just que el recordi. Ω

PETITS ANUNCIS

BORSA
IMMOBILIÀRIA

Llog per dies apartament a Palmanova. És ideal per trobades amoroses. Tel. 469441.

Deixaria cambra doble a casa compartida, jardí i hortet. Molt econòmic. Preferentment gent jove. A Santa Ponça, urb. Galatzó. Tel. 671419.

Cerc cases per llogar tot l'any, amb piscina. Tlf. 971 867284.

SERVEIS
PROFESSIONALS

S'ofereix jardiner amb coneixements de cuina. Demanau per en Lluís. Tel. 604790.

Cerc feina per guardar nins petits a ca seva a ca meva per les zones de Sineu i Maria. Tel. 525380.

Cerc feina per guardar nins a Can Picafort o Inca. Carrer Nou, 5, Maria de la Salut.

S'ofereix pintor empaperador, econòmic, seriós, ràpid i net. desplaçament per tot Mallorca. Tel. 203239

Pneumàtics Son Ferriol. Equilibrat de rodes, canvi de rodes i pegats, alineament de direccions assistida per ordinador. Avda. del Cid, 73. Tel. 427553. Son Ferriol.

Si teniu qualche vidre trencat, crida al 473819 i el vos posarem tot d'una.

Cerc feina per fer a ca meva. Tipus ceràmica, sabates o similar. Tel. 297067.

Cerc feina de representant d'arts gràfiques o comercial de publicitat. Tel. 297667.

Es confecciona o arregla qualsevol peça de vestir, cortines, coixins, etc. Tel. 771005.

Es passen treballs a màquina i per ordinador. Netejat i rapidesa. Tel. 771005.

Gabinet de Psicologia. Neurosis, trastorns de caràcter, psicoteràpia infantil, depressió. Tel. 427193.

Cerc feina per guardar nins a la comarca de Cala d'Or. Tlf. 842156.

S'ofereix mariner amb experiència per a neteja i netejar vaixells. Lluís 971 604 790 - 609 723 707.

Representants musicals que es posin en contacte amb "Marejol" per contractar actuacions a les Illes. Som un grup capdavanter al Principat. Tel. 933 593 632.

Necessit dona a hores per fer net. Hi ha molta de feina. Tel. 971 867 286

Tenc una empresa de manteniment de jardins i de piscines a la zona nord de Mallorca. Tel. 971 864 532 - 696 278 393.

PERSONALS

Atenció, catalans i catalanes independentistes. Vull cartejar-me amb tots vosaltres. Estic boja pel bon rock català: Sau, Els Pets, Lax'n'busto. No us talleu i escriviu a Marta. Indústria, 114-08030 Malgrat de Mar.

Als Països Catalans es fa molt bona música! M'agrada, però, en especial la que surt de Mallorca a càrrec d'en Tomeu Penya. Independentistes, si somnieu en una nació lliure plena de música catalana i de vibracions nostres, escriviu-me: Francesc Bujet. Passeig del Migdia, 32-2-3-17200 Palafrugell.

Ens agradaria cartejar-nos amb al·lots i al·letes que com nosaltres estiguin penjats/penjades per Lax'n'busto i que defensin la nostra llengua. Raquel Llagostera Costa. Gardènia, 4-08880 Cubelles.

Cercam gent entre els 18 i els 45 anys per excursions, sortides, etc. Abstenir-se els qui vagin de mala fe. Apartat 1.792 Ciutat.

Pensionista de 78 anys, 1'80 d'altària, català. Vull conèixer senyora pensionista entre el 50 i 70 anys, per no estar tot sol. Tenc bona pensió i pis amb 5 habitacions i dos banys. Cerca'm al 462536. Ferran.

Hola! Som una al·lota felanixera. Som molt independentista, i estic boja pels Sau, pels Ocults i pels Pets. Segur que si m'escriviu feim una gran amistat. Som molt divertida. Adéu. M. Glòria. Carrer d'en Magallanes, 29-07670 Porto-colom.

Vull intercanviar revistes, còmics, fanzines i adhesius amb tots aquells joves que estiguin orgullosos de tenir sang catalana o basca a les seves venes. Pau Arranz-C/ 2 Volta 31- 07209 Son Mes-quida-Mallorca.

Cerc famella maca, romànica i amb les ungles llargues. Escriviu a: Oscar carrer Blanquerna, 58 - 07010 Palma.

Jove de 29 anys, fadrí, amb estudis universitaris, agraït i simpàtic, desitjaria conèixer al·lota formal de 20 a 27 anys. M'agrada el ball de saló i som bastant actiu. Anima't i escriviu-me a l'apartat 690 de Ciutat.

Hola, Em dic Raquel i tenc 14 anys. Tenc ganes d'escrivir-me amb gent de 14 a 16 anys. Si vols escriure'm... Raquel González-C/ Ansel Calvé, 13, 1ª 3ª-08950

Esplugues de Llobregat (Barcelona).

Som un alemany de 38 anys, cerc amigues i amics per a sortides i més. També vull estudiar la llengua mallorquina. Escriviu-me a la Bústia Postal 97-07080 Ciutat.

Sóc un noi de 31 anys. Solter. No minusvàlid. Voldria mantenir correspondència amb noia minusvàlida que tenguí bon caràcter, culte, essentisola. Escriviu a la Bústia Postal 163 - 08400 Granollers (Vallès Oriental).

Cerc al·lota sense fills de 22 a 28 anys. Signe Lleó o Sagitari, que sia capaç d'estimar sense traïció. Telefona'm al 512018 dies feiners a partir de les 23 hores.

Atenció: administrativa cerca amigues i amics per a sortides, excursions, i a l'estiu anar a la platja. Bústia Postal 1400-07080 Ciutat.

Capritxós, especial, diferent i atractiu jove de 27 anys, cerca dona independent i intel·ligent que vulgui companyia, carícies, massatges i sexe durant les seves estades al principat, a canvi d'ajuda econòmica. Manel 907843901-973603214.

Hola, al·lotes, noies, *ragazas*. Som dos joves de 24 anys, morens i atractius que desitjant conèixer al·lotes *enrollades* i catalanoparlants, si és possible, per a fer acampades, organitzar festes, sortir e marxa i passar-ho bé durant l'estiu. Som genials. Anima't que ets jove. Escriviu a C/ Joan Alcover, 1 Algaida (Mallorca) C.P. 07210.

Hola, soc un noi de 16 anys i estic interessat en cartejar-me amb gent que també defensi l'alliberament nacional dels països Catalans. M'agraden "Els Pets" "Brams" i "Jot'hodiré". Enric Blanc. C/ Montcada, 1 - 08291 Ripoll.

Naturalesa, la mar, la muntanya, una pel·lícula, un cafè... si ests dona, atractiva i divertida, t'he de conèixer urgentment. Bústia postal 1174 - 07080 Ciutat de Mallorca.

COMUNICATS

Si vols rebre la revista L'LLA gratis, la pots demanar a Edicions Bromera, Polígon Industrial, 46600 Al-

zira. Tel. 96-2402254

Per a tots aquells i aquelles que vulguin lluitar contra l'invasor, contra els traïdors, contra l'exploació obrera, i per una terra lliure i catalana, els Maulets tenim obert l'apartat de correus 349 C.P. 43480 de Salou (Tarragona), per a qualsevol informació o col·laboració contra l'ocupant.

Si voleu rebre llibres en català gratuïts sobre diferents temes d'actualitat, socials o teològics, sols us cal escriure a *Cristianisme i Justícia*, carrer Roger de Llúria, 13, Barcelona 08010, o telefonau al (93) 3172338.

Professora titulada fa classes de solfeig, piano i harmonia. Individuals i en grup. Tel. 756114. Magdalena.

Universitària fa classes de repàs d'EGB i català a la zona de Pere Garau de Ciutat. Tel. 243383.

Si voleu intercanviar adhesius, revistes, informació, etc, sobre el tema d'alliberament nacional, escriviu a l'Associació «Xavier Romeu». Apartat de correus, 36. 43480 La Pineda. Tarragona.

El Consell Nacional Català ofereix diversos llibres, gratuïtament, a tot aquell que els demani, al voltant dels drets i història de la comuna pàtria catalana. Podeu escriure a l'Apartat 15.071 de Barce-lona-08080.

Si voleu rebre informació sobre les Joventuts d'Esquerra Republicana (JERC), i rebre els nostres butlletins, escriviu ara mateix a: JERC-Illes. Santiago Russinyol 1, àtic. 07012 Ciutat de Mallorca.

Estam interessats en un intercanvi cultural amb persones i institucions dels Països Catalans que desitgin informar-nos sobre el passat i el present dels dits països i estiguin interessats en qüestions vinculades a l'Argentina. Escriviu-nos a: Baigorria 1337 .200 Rosario Argentina.

Acció Cultural del País Valencià i el Bloc Jaume I ja és a Internet. Si voleu intercanviar propostes d'acció i lluita, o informar d'activitats, etc., podeu connectar: ACPV @vlc.servicom-es

Vos recomanem boicotejar les ONG's espanyoles AGNUR España, Médicos del Mundo i Unicef amb els

bancs espa-nyols Central Hispano i Banco de Santander que els donen suport.

Subscripcions gratis a còmics en català per a nins de 6 a 10 anys. "El Llaüt de Xàbia" - Apartat 53- Xàbia 03730 Patrocinat pel Magnífic Ajuntament de Xàbia.

Cursos gratuïts de llengua andalusa. Podeu adreçar-vos a: LENGUA (Ensenyansa a Dittansia de la Yenwa Andalusia) P. Pedro Romana, 1-4-2-14007 Còrdova.

Si queu rebre el Puxa Asturias en to casa, y de baldre, sólo tienes qu'enviar la dirección a: Endecha Astur-Puxa. Cai Llangreu, 10, 2ª-Xixon 33206-Asturies.

La meva col·lecció té 20.000 adhesius polítics. Faig exposicions. Crec persones que hem facin arribar enganxines de l'Esquerra Revolucionària. Paniello-Apartat 139 - 22400 Monsó-Osca.

"El Full" és una publicació interna de l'Associació Roca i Ferreres. Si voleu rebre'l gratuïtament comuniquenous el vostre nom i adreça: Apartat de correus 9247, 08080 Barcelona.

Lluita, la revista de l'independentisme valencià és a Internet: <http://www.estel-net.com/lluïta>.

Si voleu afiliar-vos a sindicats nacionals catalans: C. S. C * 93 4541188.

Oferim de franc cursos bíblics i subscripcions a revistes cristianes en català: Ajuda Evangèlica dels Països Catalans. Apt. de Correus 1.022. 12995 Castelló. Tlf. (964) 207607.

Els Castellers de Mallorca, necessitam gent!! Si t'agrada passar-ho bé. Si vols tenir nous amics sans i saludables. Si t'agrada fer pinya amb un projecte nou: Feste Casteller!! Vine a veure'ns!! Assagem els disabtes a l'Escola d'Adults son Canals. Carrer son Canals, 10. Telèfon 452414, Isidre.

Pintors, escultors, fotògrafs, etc., interessats en exposar les seves obres, així com gent interessada en comprar o simplement en visitar l'exposició del moment, podeu passar pel Café es Museu. Carrer Guillem Timoner, 10-Felanitx.

Grup folclòric sense gaire pretensions cerca sona-

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A L'ESTEL

Nom.....DNI
Cognoms.....Tel.....

ATENCIÓ

- Escriviu un sol anunci per cupó
- Usau lletres majúscules
- Escriviu dins el requadre el text

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:
L'ESTEL. Apartat de Correus 124. 07600 S'Arenal de Mallorca

PETITS ANUNCIS

dors i sonadores, cantaires i gent engrescada per seguir fent coses. Actuem alguna vegada, no guanyam gaire, però ens ho passam d'allò més bé. Ens reunim els dimecres a les 20'30 al Rafal Vell (Antiga escola). Som gent acollidora. Trucau al 971 505374

Els nacionalistes interessats per un sistema d'intercanvi cultural i turisme alternatiu per a nacions sense estat, podeu informar-vos a: Turisme Alternatiu: Bústia Postal 1.171 Castelló 12005. Es tracta d'un sistema de llarga trajectòria provada arreu del món, molt adaptable i econòmic.

Les persones interessades en les activitats de les Associacions i clubs UNESCO poden adreçar-se a la Federació Catalana de la Unesco: Mallorca, 207-08036 Barcelona. Tlf. 932534367.

Necessitam persones amb

idees i ganes de tirar endavant la nostra llengua i la nostra cultura. Associació la Brúxola. Tlf. 93 4353323.

Coleccionau Fanzines? Voleu saber que fan els/les independentistes del Tarragonès? Subscriu-vos al Butlletí del Col·lectiu independentista "El Timbaler de Bruc". Per 600 peles el rebreu cada dos mesos durant un any. Bústia Postal, 7- 43893 Altafulla.

Si us interessin les llengües minoritzades de més a prop, adreçeuvos a: **Llençgues Vives**. Bústia Postal 5224/08008 Barcelona.

Si vol rebre l'*Euskararen Berripapera* (en foraster) gratuïtament escriviu a: Hizkunta Politikarako. Wellington Dukea, 2 - 01020 Vitoria-Gasteiz (Araba).

Coleccionista d'adhesius compra, canvia, recolleix material d'esquerra revolucionaria o independentista.

Coleccionisme I.S.G. Bústia Postal, 135-48980 Santurzi-Biskaia.

Col·laboreu! Ajudeu-nos! Per un projecte de documentació d'indrets de les Illes i dels Països Catalans necessitem targetes postals (noves o utilitzades de "Escudo de Oro" Biblioteca Catalana de Krefeld - Box 1665 D-47716 Krefeld Alemanya. Tel. 07-49215126635.

Classes particulars. Totes les assignatures i tots els nivells. Petits grups. Professors/es titulats. Preus econòmics. Telf. 971467931. Ciutat de Mallorca.

Classes particulars d'hebreu, grec i llatí a tots els nivells. Jordi 971242795

Piano Blues, Jazz, Rock. Classes particulars. Harmonia moderna. 971242795 Nanel.

A tots els valencians que vulguen contribuir a la

construcció nacional del País Valencià. L'associació cívica Tirant lo Blanc us espera. Som els nacionalistes valencians. 963879408.

Sóc professor d'una DIWAN (escola bretona) i escric i llig català. Envieu-me informació sobre els Països Catalans, especialment de tema d'ensenyament: Gràcies. Joel Donnart-44, Hent Frinaudour, Penc'hoad-F-22860 Plourivou Breizh/Bretanya - Estat francès.

El Call, la revista dels jueus dels Països catalans és a internet. <http://www.fortunecity.com/victorian/coldwater/252>.

Acaben d'editar-se els Evangelis segons sant Mateu, sant MARC I SANT Lluc, en versió interconfessional, en llengua catalana, en cassettes i CD. El seu preu per joc és de 3.000 ptes. Posteriorment

s'editarà l'evangelí segons sant Joan. També hi ha editat tot el Nou Testament en Braille en llengua catalana, i edició interconfessional. Són 22 volums, i es poden demanar a Mn. Joan Magí, Parròquia de sant Pere i sant Pau, 43007 Tarragona.

Ha nascut Correfoc!!! Una revista de literatura i Història catalanes. 64 planes 250 ptes. Col·labora-hi o fes-te'n subscriptor. Tlf. 971 200 810. Lluís.

A Ciutat estam creant el primer equip de rugbi català de Mallorca. Els Almogàvers. Interessants cridar al 971 200 810. Lluís.

BORSA DEL MOTOR

Si vol un cotxe nou de la nostra gamma, véngui i en parlem. Agència oficial Renault. Tel. 413867. Son Ferriol.

VENDES

Venc piano marca TLEYEL, un quart de coa, en bones condicions. Mig milió de pesetes. Tlf. 939 373 151.

Venc figures d'escaiola noves per decorar o policromar: àngels, betlems, fruites, flors... per lots o a la menuda. Trucau capvespres i vespres al 971 29 44 44.

Videogames, jocs, còmics a preus realment assequibles: Infomanga, carrer de sant Geroni, 2 Tel 636 720 814 Manacor.

Compraria videojocs, videogames cotxes. Telefona al 636 720 814. Sant Geroni, 2 local 3-07500 Manacor.

Venc mobles usats en bon estat. Tel. 971 867 286.

Infomanga li ofereix: lloguer de videojocs, canvi i compres de Pel·lícules, informàtica etc. Sant Geroni, 2. 636 720 814 Manacor.

L'ESTEL. SUBSCRIVIU-VOS-HI, ANUNCIAU-VOS-HI

Violència pressió integrista a tota l'Àfrica Central i Oriental

Ghana (Golf de Guinea): Pressió islamista

Bro Johnson escriu a la Missió Evangèlica de Carmel: "Ens trobem davant riudes i fams. Hi ha centenars d'aldees i vilatges sense cap testimoni cristià. Molta gent ens demana de venir-hi a explicar-los l'evangelí, però hi ha ben pocs cristians preparats. Hi ha regions amb un 99% d'analfabetisme. Més de 30 grups musulmans reben importants quantitats de diners de diversos països àrabs, que inverteixen a bastir mesquides i a escampar l'Islam, sobretot entre el jovent sense esperances. Si al 1975 sols hi havia un 2% de musulmans, ara superen el 20%. Un parell de les més importants festes musulmanes han estat ja introduïdes com a oficials. El Govern ghanès ha format una "Autoritat Nacional de la Formació Islàmica", per a fomentar l'ensenyament islàmic. Hi ha musulmans en llocs clau del Govern, des d'on malden per imposar l'Islam.

Nigèria preill de Guerra Religiosa a causa del confessionalisme musulmà

Després de l'arribada al poder del president Obasanjo (5.1999), expresident polític dels corruptes militars hausses musulmans, i convertit al cristianisme dins mateix de la presó, a muntó escoles cristianes confiscades per l'Estat als anys '70 han estat restituïdes a les esglésies. També l'antiga Biafra, formada per Igbo i d'altres ètnies de majoria catòlica, ha recuperat, si més no, la veu (com Catalunya, és la

zona més rica -petroli a manta- i la més sistemàticament espoliada).

Els musulmans acusen Obasanjo d'afavorir els cristians i la complexa amalgama de l'artificial Estat nigerià (amb cents de llengües i ètnies distintes) es troba vorejant la guerra religiosa: problemes derivats d'Estats-Frankenstein heretats del colonialisme europeu, massa diversos com per a entendre's.

Obasanjo també ha de lluitar contra una corrupció omnipresent que li val gran quantitat d'enemics. Obasanjo s'ha envoltat de cristians practicants i aprecia que preguin per la seva difícil tasca.

La *xaria* imposada en diferents províncies no ha pas d'ésser aplicada, però els cristians, sobretot els exmusulmans, temen el pitjor.

Hi ha províncies on els musulmans ni tan sols són majoritaris però que, sota la pressió d'una ínfima minoria amb poder polític (com a ca nostra Vidal Quadras i el Foro Babal, amb el suport dels jutges forasters, la *Brunete* mediàtica i la majoria absoluta del PP a Madrid), volen també aplicar-hi el confessionalisme de la *xaria* (o l'integrisme de la imposició obligatòria del castellà fora de Castella). Hi ha hagut importants manifestacions anti-xaria, amb centenars de morts, talment que, tot i estar en vigor d'ençà el 27-1-2000, ha estat provisionalment suspesa. La *xaria* obliga a coses com que les dones (totes, també les cristianes) han de dur vel, o que marit i muller no poden pas ser vistos plegats en públic.

Nigèria, com molts altres estats subsaharians o saharis, té un nord musulmà i un sud cristià. Al nord hi ha un fort clima anticristià (tal com a l'Espanya profunda hi ha prou racisme anticatalà). Malgrat això, missioners autòctons són ben actius entre les tri-

bus musulmanes i animistes.

El 20-2-2000 els cristians es manifestaren unànimement a Kaduna (al nord) contra la imposició de la *xaria*. La situació derivà cap a enfrontaments contra els musulmans, amb un miler de víctimes (la majoria cristians). La *xaria* fou suspesa pel Govern el 29-2.

A la província de Zamfara, unes setmanes després d'entrar en vigor la *xaria*, 6 lladres tenien ja una sola mà. Cristians sense la *barba obligatòria* han estat rebutjats de centres oficials.

Els seminaris organitzats per *Portes Obertes* ensenyen als cristians no sols a portar l'Evangelí als musulmans sinó l'amor envers els musulmans.

Txad (Sahara Central) Islamització

És un altre Estat multiètnic, entre Líbia i Nigèria, on l'Islam avança des del Nord, i on la minoria cristiana troba entrebrancs creixents. Una església al S.W. de Txad fou cremada dues vegades en poc temps. Els escadussers cristians d'aquell indret es troben molt descoratjats i pensen de marxar devers una regió més segura.

Sudan: Caos, terrorisme i misèria

La situació hi continua essent caòtica. Al sud revoltat contra el govern genocida integrista de Khartum hi ha enfrontaments tribals. Khartum, a més, sosté un grup terrorista ugandès, l'*Exèrcit del Senyor*, el qual, tot i el

nom (com els partits que es declaren "federalistes" a França, però ataquen tot allò que no sia jacobí) ataca paradoxalment cristians. Vuit responsables cristians de primera línia perderen la vida quan aquests terroristes els llençaren una granada, i 3 més es troben greus per les cremades.

Altament els cristians del nord del Sudan viuen en condicions infrahumanes, totalment marginats per la majoria musulmana i pel govern reaccionari. Han de sobreviure sols amb els projectes de creació de petites empreses adaptades, facilitades per grups cristians des de l'estranger. La misèria hi és immensa i les esglésies nordsudanenses solen dependre de l'ajut estranger.

Tanzània (Àfrica Oriental) atacs dels integristes

Bro Mleli escriu: "Tenim pensat de visitar 15 aldees costaneres, així com a Zanzíbar i illes Pemba, i d'escampar-hi també tractats. En cadascuna de les 5 regions oferirem cursos, duts per evangelistes de diverses denominacions eclesials. Volem abastar tot el país i que tots els cristians entenguin què vol dir ser musulmà i es plantegin d'atènyer els musulmans.

Tanzània també corre el perill de veure's sotmès a la *xaria* (lleí confessional islàmica), tal com volen els fonamentalistes, els quals ataquen obertament els cristians i han proposat que Tanzània s'afiliï a l'organització de la Conferència Islàmica, organització que vol ajuntar tots els musulmans per a conquerir Jerusalem..." (tal com explica l'Apocalipsi sobre el que s'esdevindrà al final dels temps). Ω

L'exemple Irlandès

No he estat mai partidària de copiar estratègies polítiques utilitzades en contextes diferents al de Catalunya, però sí crec que, en alguns casos, podem extreure un seguit d'ensenyances analitzant els processos d'alliberament nacional d'altres països, i és per això que penso que els catalans tenim molt a aprendre del cas d'Irlanda.

L'independentisme irlandès és, sense cap mena de dubte, un dels millors exemples del que significa un moviment d'alliberament nacional en estat pur, és a dir, no subliminat a cap tipus d'ideologia que pugui hipotecar el futur i el present de la lluita per la llibertat d'una nació.

Irlanda, nació que porta ja més de 800 anys en lluita per la seva independència, ha vist com entre els seus màrtirs i activistes hi ha tota mena de persones, amb ideologies diferents i, de vegades, contraposades, però que s'uneixen com una pinya al voltant del desig de llibertat nacional. És cert que el Moviment Republicà ha patit nombrosos casos de divisió interna i d'enfrontaments entre els propis patriotes irlandesos (l'exemple més sagnant seria el de la guerra civil de 1922-23), però

aquests enfrontaments han estat motivats per qüestions d'estricta estratègia política de caire independentista, i no com a conseqüència de sectarismes de tipus social o religiós.

Sovint se'ns ha volgut presentar el conflicte irlandès com un enfrontament trivial motivat per qüestions religioses, on dues comunitats, una catòlica i una altra protestant, s'han dedicat sempre a matar-se per imposar la seva religió a l'altra; tanmateix, aquesta interessada visió oferta per molts polítics i mitjans de comunicació no té cap fonament, car l'únic que es cerca amb aquesta argumentació és, precisament, diluir el caràcter nacionalitari de l'enfrontament en un magma ideològic aliè a la realitat històrica del conflicte (no en va el propi Joan Fuster assenyalà al seu moment que "totes les guerres pretenen ésser guerres de religió"). Normalment es mostra als patriotes irlandesos com a fervorosos catòlics papistes, i no se sol explicar a la gent que, entre els més il·lustres patriotes irlandesos, s'hi troben una gran quantitat de protestants: Theobald Wolfe Tone, Robert Emmet, Thomas Davies, Charles Stewart Parnell,.... De fet, la

primera organització independentista irlandesa de caire polític, la United Irishmen, fou fundada l'any 1791 per una colla de joves protestants il·lustrats de Dublín, entre els que es trobava el propi Wolf Tone, i es tractava d'una societat secreta oberta a totes les confessions que tenia com a únic objectiu l'establiment de la República Irlandesa. La United Irishmen organitzà la revolta de 1798 amb l'ajut dels camperols, dels catòlics i dels protestants presbiterians.

Anys més tard, una altre grup, liderat pel periodista protestant en Thomas Davies, el Young Ireland, inventà l'actual bandera irlandesa en la qual s'uneixen harmònicament tres colors: el verd, que representa la terra irlandesa; el blanc, en representació dels catòlics; i el taronja, com a reconeixement de la comunitat protestant. I tot això sense oblidar-nos del gran nombre d'agnòstics i ateus que sempre se han arreglerat amb els fenians (patriotes).

D'altres han volgut veure en el conflicte anglo-irlandès una simple continuació de la lluita de classes teoritzada per Marx i Engels, segons la qual els independentistes irlandesos serien la classe obrera i progressista, mentre que els anglesos representarien la classe burgesa i con-

servadora explotadora dels primers. Aquesta visió és també errònia, car en el Moviment Republicà hi han militat sempre gent amb diferents sensibilitats socials: des de socialistes com Connolly fins a tradicionalistes i/o conservadors com De Valera. Tanmateix, tots els patriotes, socialistes o conservadors, sempre han perseguit el progrés i el benestar del poble irlandès en el seu conjunt, i que passava (i passa) per la reunificació i la independència de l'Illa.

Que el Moviment d'Alliberament Nacional Irlandès ha estat ideològicament unitari, sense caure en divisionismes per qüestions de tipus social o religiós, ho podem constatar fàcilment si observem els contactes internacionals que han tingut, al llarg de la història, els independentistes irlandesos en general i, més concretament, la organització armada IRA. A tot el llarg del segle XX, l'IRA a rebut suport econòmic i logístic i/o suport moral de sectors tan distants ideològicament entre si com poden ésser l'Alemanya nazi d'Adolf Hitler durant els anys 30, el dictador de Líbia en Gaddafi, càrrecs electes del Partit Republicà dels Estats Units o l'esquerra abertzale basca, entre d'altres. Com podem veure, un ventall ben ample de simpatitzants amb la causa republica-

na, i els irlandesos, amb bon criteri i amb un gran sentit d'estat, s'han tapat el nas amb una mà i han parat l'altra per rebre els diners necessaris per a la seva lluita. Per contra, els catalans, sense cap sentit d'estat i amb nul·la visió política, ens dediquem a aixecar punys, a atacar aquells que no ens fan cap mal (els Estats Units o Anglaterra, entre d'altres) i a negar la possibilitat de pactes amb els nord-americans o amb qui sigui per tal d'aconseguir la independència de Catalunya. És això intel·ligent i positiu?; si els catalans acceptem el dret dels irlandesos a pactar amb qui els interressi per tal d'aconseguir els seus objectius polítics, per què ens tanquem portes a nosaltres mateixos i no ens dediquem a fer una gran pinya patriòtica entre independentistes de diferents tendències socials i cerquem els ajuts d'allà on els en puguin donar? Els sonsos es dediquen a feresca-rafalls amb les mans, els intel·ligents es tapen el nas amb una mà i paren l'altra per rebre els ajuts necessaris, i els molt intel·ligents paren totes dues mans, sense donar-li importància a la possible pudor que, momentàniament, els pugui omplir els nassos. Tot sigui per la llibertat del nostre País. Ω

Alexandra Arnau

Immigrants

Vaig sentir per la ràdio que Espanya necessita 200.000 immigrants per cobrir la falta de mà d'obra. No vaig donar importància a la notícia, ja que no afecta gens ni mica la meua vida de carnívor. Però vet aquí que aquell matí vaig ser espectador involuntari d'una conversa sobre el mateix tema. Tres homes grans van venir caminant cap el meu arbre i van començar a petar la xerrada: "Ho heu sentit?", va dir un amb conya, "d'aquí uns anys tots serem "moros". "Això que dius és una bajanada", va contestar un altre, "si aquesta gent ve aquí és per què els catalans no volem fer segons quines feines, i a més recorda que Catalunya és terra d'acollida". "Si, però com expliques que hi hagi atur i que a la vegada no hi hagi mà d'obra? No creus que és una contradicció?", va preguntar-li. "No té perquè ser-ho, ja que l'atur es pot donar només en alguns sectors productius", va contestar.

L'ancià va escoltar les paraules del seu interlocutor amb interès, va gratar-se la cabellera blanca i va dir: "Potser tens raó, però recorda que no és Catalunya la que demana immigrants, en tot cas és la burgesia la que necessita mà d'obra barata per tenir més beneficis, i el que em sorprèn és que l'esquerra caigui en la trampa i doni suport a les tesis dels empresaris. Si aquests demanen que vinguin més immigrants és perquè hi surten guanyant, no fotem!". El segon home va tornar a exposar els seus arguments:

"això és maniqueisme, nano, saps que la societat no pot funcionar sense aquesta mà d'obra que tu qualifiques de barata, ja que sempre hi haurà feines que no voldrà fer ningú. Fins i tot et diré que hi ha feines ben pagades que són tan dures que pocs catalans les volen fer". L'home de la cabellera va replicar com un llamp: "Ets tu el maniqueista, saps que Catalunya ha rebut més immigrants quan la classe obrera estava més afeblida, i te'n posaré dos exemples: les dictadures de Primo de Rivera i de Franco. La solució per fer funcionar un país no és la immigració, sinó la qualificació de tots els treballs i la desaparició de l'atur".

El tercer home no deia res, fins que els altres van demanar l'opinió: "Jo el que penso és que si mai surt un partit que els foti fora els votaré, i tant me fa que a això li diguin extrema dreta, xenofòbia o el que sigui. A mi els "moros" em molesten i no els vull al meu país". Els seus companys se'l varen mirar astorats, com si haguessin vist un fantasma. La conversa va acabar de cop i els tres homes van tornar al camí del parc, en silenci, sense mirar-se a la cara, com si ni es coneguessin..." Ω

Article publicat a la columna "El Racó del Mussol", signada pel Corresponsal de Collserola. A la revista Catalunya de la Confederació General del Treball de Catalunya CGT, febrer-març 2000, número 22.

Cessió gratuïta de l'Hospital Militar

Davant les declaracions efectuades recentment per la diputada del PP, Srª Rosa Estaràs, relatives a la reconversió de l'Hospital Militar de Palma en un centre sociosanitari, des del Grup Parlamentari del PSM-Entesa Nacionalista, volem manifestar:

Primer.- D'entrada, deim que sí a aquesta proposta. I com més aviat millor. Ja fa massa anys que n'estam reclamant la utilització civil. Les necessitats socio-sanitàries d'una ciutat com Palma, d'una illa com Mallorca i d'una comunitat autònoma com les Illes Balears, té i manté moltes mancances en els serveis socio-sanitaris que s'hi estan dispensant; particularment els referits a la molt deficient atenció a persones majors, malaltes, totes soles, sense recursos suficients, sense familiars que les ajudin.

Segon.- Perquè això resulti el més efectiu possible, consideram que s'hi han d'establir certes condicions indispensables que mantinguin la proposta ben fermada i deixin de ser paper banyat:

- Que el Ministeri de Defensa cedeixi gratuïtament les instal·lacions a l'administració autonòmica o local;
- Que el Govern de l'Estat es compromet a col·laborar en el manteniment de l'edifici i del conjunt de les instal·lacions actualment existents;
- Que el Govern de l'Estat inclogui partides pressupostàries destinades a les atencions que s'hi dispensin en el futur.

No consideram acceptable, per part del Grup Parlamentari del PSM-Entesa Nacionalista, que es pretengui carregar les institucions públiques il·lenques amb el mort d'unes instal·lacions obsoletes que ni el mateix Govern de l'Estat ha sabut mantenir en bon estat.

Molt manco que, des del Ministeri de Defensa, es pretengui fer-hi un altre negoci de caràcter immobiliari, com el que s'ha conveniat amb altres instal·lacions militars, (els casos de les casernes militars d'Automobilisme i d'Artil·leria, a la carretera de Valldemossa, en són dos exemples lamentables).

CONCLUSIÓ: Si és cert que la diputada Srª Rosa Estaràs "s'hi vol deixar la pell en la defensa de les Illes Balears davant del Congrés dels Diputats" – tal com es va comprometre públicament a les darreres eleccions generals –, ara té una bona oportunitat de fer-ho: que no s'afanyi tant a passar pilotes a la teulada del Govern autonòmic.

Que lluiti aferrissadament perquè aquestes Illes nostres puguin disposar, com més aviat millor, d'unes instal·lacions militars, que siguin cedides gratuïtament a l'administració autonòmica o local i que siguin mantengudes permanentment amb recursos provinents de l'Estat. Ω

Cecili Buele i Ramis
Diputat del PSM-Entesa Nacionalista al Parlament de les Illes Balears

Welcome! Un segle de turisme a les Illes Balears (19/9/2000)

L'exposició Welcome! Un segle de turisme a les Illes Balears fa un recorregut per la història del turisme a les Illes Balears, des dels primers visitants de principis de segle fins al turisme actual. La mostra, amb l'ajut de nombroses escenografies i ambientacions, introdueix el visitant en un viatge en el temps a través del qual podrà entrar en un cinematògraf de principis de segle, en una discoteca dels anys 60 o en un finger d'avió, entre d'altres.

L'exhibició, que podrà visitar-se del 20 de setembre al 26 de novembre de 2000, a la seu de la Fundació "la Caixa"

a les Illes Balears, es planteja des de tres punts de vista: la societat preturística de principis del segle XX i la posterior evolució econòmica i social que va propiciar el turisme a partir dels anys 60, el boom turístic i la seva relació amb l'aviació y, finalment, els anys 80-90 amb el nou aeroport i l'aparició de les noves modalitats turístiques i nous conceptes com ara la desestacionalització, el desenvolupament sostenible, l'esponjament o la qualitat.

El comissari de la mostra, organitzada per la Fundació "la Caixa", és en Jaume Martorell. Ω

Servei gratuït de traducció automàtica del castellà al català (20/9/2000)

L'associació Softcatalà i la Universitat d'Alacant ofereixen un servei gratuït de traducció automàtica del castellà al català a través de la xarxa.

El sistema anomenat interNOSTRUM, desenvolupat sobre plataforma Linux, ha estat dissenyat pel Departament de Llenguatges i Sistemes Informàtics de la Universitat d'Alacant per encàrrec de la Caja de Ahorros del Mediterráneo (CAM). Es tracta d'un sistema de traducció automàtica del castellà al català amb les seves variants dialectals, que permet als usuaris traduir qualsevol text de fins a 2.048 caràcters.

El sistema actual encara és experimental i s'actualitza de forma

regular aprofitant la flexibilitat que dona la xarxa Internet. Es pot accedir a aquest nou servei des de la pàgina web de Softcatalà www.softcatala.org/traductor.

Softcatalà, associació sense ànim de lucre que treballa per a la normalització de la llengua catalana en el sector informàtic relacionat amb Internet, té la intenció d'integrar aquest nou servei en la propera versió del Navegador 6, la versió en català del popular navegador Netscape (Mozilla).

MallorcaWeb col·labora amb Softcatalà des de la seva creació donant suport tècnic en la descàrrega online gratuïta de tots els programes que tradueix l'organització. Ω

Ocupat un vaixell en defensa dels llocs de treball

Port de Barcelona.- Els i les 135 treballadores del ferry Barcelona-Mallorca, propietat de l'empresa Buquebús España S.A. van iniciar una vaga indefinida el passat 13 de setembre i paral·lelament han ocupat el vaixell, que en aquests moments es troba ancorat al port de Barcelona, fàcilment visible per totes les pancartes que hi ha penjades i les pintades que omplen la zona. El conflicte va començar quan l'empresa va enviar una nota a l'oficialitat del vaixell on agraïa els serveis prestats i anunciava una ràpida liquidació de la companyia, presumptament comprada per l'empresa estatal Transmediterrània; en saber això, tota la tripulació (capitans inclosos) van iniciar la vaga, per tal d'impedir el seu acomiadament, i van retenir el vaixell per tal d'utilitzar-lo com aval i garantir que l'empresa pagui les indemnitzacions pertinents, així com tots els sous atassats; encara que com declaren elles i ells mateixos, la seva reivindicació final sigui mantenir els

llocs de treball, tant a Transmediterrània com a qualsevol altra companyia. També denuncien intimidacions per part dels propietaris de l'empresa, que seria una societat argentina possiblement relacionada a feixistes enriquits durant la dictadura de Videla; i el fet que, tot i l'obligació legal de l'empresa de garantir-los l'alimentació mentre es troben a bord, aquesta encara no ha portat res de menjar, que l'han de pagar de la seva butxaca (tenen els sous retinuts), per que tampoc cap altra institució ni sindicat els ha ajudat de cap forma. De moment encara no han començat les negociacions, però es calcula que ho faran en breu, perquè la tripulació no està disposada a rendir-se i el desallotjament està pràcticament descartat, pel fet que, en un vaixell, la màxima autoritat és el capità (i aquest dona suport a l'ocupació), i no pot ser substituït mentre es trobi en vaga. Ω

Contra-Infos 25/9/00

Energia solar: com escalfar aigua

Tot va començar l'any 1996 quant vaig fer obres de rehabilitació a casa meua, una casa vella en un poble.

Al fer aquesta instal·lació vaig començar a pensar en la possibilitat d'escalfar aigua amb energia solar. Vaig anar a la fira de Biocultura, on tenien una instal·lació ja feta: el termo, la placa solar i els accessoris valien prop de 300.000 pts. Vaig abandonar la idea, -ja que en aquells temps no podia pagar-ho - el que sí vaig fer és deixar el circuit de calefacció preparat pel dia que pogués dur a terme el projecte solar.

Va ésser finalment a l'Agost del 1999, després de llegir llibres sobre aquest tema i d'assessorar-me en un arquitecte, quan vaig començar a fabricar la placa solar. A la primavera del 2000 una vegada construïda, vaig pujar-la a la teulada per fer la instal·lació aprofitant el termo que ja tenia de 80 l. Ben aviat vaig veure que realment funcionava molt bé, però que tenia poca capacitat de reserva d'aigua calenta, ja que només m'era útil per l'aigua calenta que podia utilitzar durant el dia. Seguidament vaig instal·lar un segon termo de 150 l. i al juny del mateix any ja tenia aigua calenta.

Tot el material m'havia costat aproximadament 140.000 pts. Si es vol comptar la feina calculo que cap a les 10 hores. Jo considero que el cost de la feina no cal comptar-lo ja que aquesta ha estat molt creativa i m'ha portat moltes satisfaccions en el camp de l'experimentació.

Informació Tècnica

La placa.- Està construïda sobre un radiador de calefacció de xapa de panel simple de 800x1050 mm. Pintat de color negre en la cara on hi toca el sol.

Aquest radiador està posat dins una caixa formada per una planxa de ferro de 1 mm de gruix, una planxa aïllant en la part posterior i en la part anterior, amb una separació de 30 mm, hi ha un vidre de 5 mm. Als costats hi ha una fusta de 15 mm de gruix sobre la que s'arreprenja el vidre per mitjà d'un angle de planxa. La sortida i l'entrada d'aigua estan fetes amb tub flexible per facilitar les connexions. La idea de construcció es del llibre "Ingenios Solares", de José Manuel Jimenez, "Super" ed: Pamiela ecologia, ISBN 84-7681-248-5, de lectura recomanable.

Per a un millor rendiment crec que faria falta un altre radiador com aquest. Per a qui vulgui comparar la quantitat de radiació solar, aquesta instal·lació està situada a Catalunya a 41º de latitud Nord.

Termos.- Per a mi són escalfadors d'aigua aïllats per conservar l'aigua calenta. Els que tinc jo són mixtes, poden escalfar amb una resistència elèctrica o bé amb un serpentí per on faig circular l'aigua calenta.

Normalment faig servir l'opció del serpentí, tinc un termo de 80 l i un altre de 150 l.

Instal·lació.- He fet un circuit tancat entre les connexions de la placa i el Serpentí de cada termo, amb la possibilitat de poder tancar el del termo de 80 l. En aquest circuit hi ha una bomba de re-circulació de les que es posen als circuits de calefacció, també hi ha un purgador a la part més alta del circuit, una vàlvula de seguretat, una altra d'alimentació i un manòmetre. A l'hivern tinc previst substituir el purgador per un petit dipòsit d'alimentació per poder posar-hi anti-congelant.

Dins de la placa hi ha un termosta d'una màquina de rentar, per aturar a la bomba de re-circulació quan la placa és freda.

El tub del circuit és de polietilè de 20 mm, aïllat, a l'exterior, i de tub de coure de 18 mm, a l'interior. Els enllaços del tub de polietilè són de llautó de màxima qualitat, ja que els de material plàstic es deformen amb la temperatura. Recomano substituir el tub de polietilè per tub de coure a la sortida de la placa ja que quan aquesta no funciona a la sortida pot haver-hi prop de 80º C.

Funcionament

Quan la placa és prou calenta el termosta intern engega la bomba de re-circulació, aquesta envia l'aigua calenta de la placa al serpentí del termo i aquest serpentí una vegada calent escalfa l'aigua freda que ha arribat de la xarxa d'aigua. L'aigua freda entra primer al termo gran, la sortida d'aquest està connectada a l'entrada del termo petit, aquest té la sortida a la conducció de l'aigua calenta de la casa. El consum d'aigua calenta es fa a partir del termo petit però com que la seva entrada d'aigua ve de l'altre termo ja és calenta, el seu termosta no arriba a posar en marxa gairebé mai la resistència. Resumint diríem que el termo gran de 150 l. funciona com acumulador i el termo petit de 80 l. funciona com a suport. Ω

La formació dels pobles de llengua catalana, segons l'eminent arqueòleg Pere Bosch-Gimpera

PER RAMON GALÍ I HERRERA

El nostre mestre, el Dr. Pere Bosch-Gimpera, ha trobat al llarg dels seus estudis que en el fons de tots els fenòmens hispànics "actuen lleis pràcticament eternes". Aquestes lleis deriven de la mateixa formació dels pobles d'Hispania, que s'inicia en èpoques molt reculades i s'arrodoneix vers el segle VI abans de Jesucrist (època de les primeres exploracions gregues). Llavors les diverses nacionalitats hispàniques que perduraran a través dels segles ja estan definitivament esbossades en els seus contorns generals.

Les dominacions romana, visigòtica i musulmana són fets que no alteren la realitat dels pobles hispànics. Per dir-ho amb paraules del nostre mestre, són "superestructures que, en trencar-se, deixen altra vegada al descobert la vida espontània de les nacionalitats de la Península. Les quatre nacions peninsulars modernes: Països de Llengua Catalana, Bascònia, Castella i Portugal, no van néixer pas a l'Edat Mitjana. El seus orígens són immensament més antics.

Els primers vestigis de l'existència humana a la Península i a les Illes corresponen a l'època anomenada Paleolític inferior, o sigui entre 500.000 i 25.000 anys enrera. En els nostres Països, les troballes d'aquesta època van ser fetes a Banyoles, a les coves de Capellades i a la Cova Negra de Xàtiva. Les restes d'utensilis corresponen a una cultura molt tosca coneguda per complex cultural musterià. I els fòssils humans, a la subespècie home de Neanderthal, que a penes té a veure amb l'home actual. Així, la població que hi pogué haver a la Península durant el Paleolític inferior, no va tenir cap influència en la formació dels pobles hispànics.

Paleolític superior (25.000-8.300 abans de Jesucrist).- El Paleolític superior es caracteritza per un utilatge de pedra molt més fi i pel predomini de tipus humans semblants en tot als d'ara. És a dir, de l'home que (no sabem si encertadament) s'anomena homo sapiens. El Paleolític superior es desenrotlla en un clima fred que correspon a la segona meitat de l'últim període glaciari. Dura, doncs des de la data molt imprecisa encara de 25.000 anys abans de Jesucrist (apogeu de la glaciació) fins a l'any 8.300 abans de Jesucrist, data aquesta ja molt concreta, en la qual s'inicia el període

mesolític amb un canvi total de clima a causa de la desaparició dels glaciers.

La superioritat de l'utilatge i de la intel·ligència dels homes del Paleolític superior va produir un gran canvi en la vida. Les armes disparades (l'arc) augmenten enormement els objectius de caça. La vida gira a l'entorn de la cacera: és l'època dels caçadors superiors. La concepció de la vida és essencialment màgica. La manifestació més important per a nosaltres de la cultura del Paleolític superior, són les pintures rupestres, anomenades així perquè es troben en coves o en penyes dels barrancs on es celebraven les caceres. Sembla que deriven de creences màgiques (màgia simpàtica), que pressuposen certa relació entre les escenes o animals pintats amb la cacera o entre empreses (guerras).

El Paleolític superior ha deixat senyals abundosos sobre la Península Hispànica. Més encara: ja que els pobles d'aquesta època constitueixen "la més primitiva base ètnica de la Península". Trobem de seguida un doble element de població: el primer estratament emparentat amb els pobles del sud-oest de França i establert al Pirineu i a la costa cantàbrica; el segon, amb arrels indígenes i algunes infiltracions del primer, però amalgamat per gent de procedència nord-africana, que és la que li dona el caràcter i la seva especialíssima cultura. Aquest element de població, que els arqueòlegs han convingut d'anomenar capsia (de Gafsa, en llatí "capsa", a l'Àfrica del nord), s'estén des de la província d'Almeria per tota la costa oriental: Múrcia, València, Catalunya fins al Cogul; terra endins ocupa el Baix Aragó i fins a la serra d'Albarrací. Ara bé: l'element cultural que caracteritza plenament aquests dos grups de població és l'art, les pintures rupestres precisament. A través de l'estil emprat per cadascun d'aquests dos pobles, podem endevinar la seva distinta psicologia i moltes de les seves qualitats característiques. Mentre la gent de la cultura franco-cantàbrica té un estil que podem anomenar naturalista, realista, observador minuciós dels detalls, amb el qual pinta animals aïllats; el poble de cultura capsiana, en canvi, té un estil expressionista, sobrealista per dir-ho així i es demostra més interessat a representar escenes mogudes (dances, caceres, combats), més atent a copsar el moviment que no pas el detall. D'aquest art

expressionista que va ser l'art de la nostra terra fa deu mil anys, s'ha trobat restes -algunes de les quals són autèntiques obres mestres- al Cogul, a Tivissa, a Calapatà (Baix Aragó), a la Cova Remígia (Morella), al Barranc de la Valltorta, a la Cova de l'Aranja (Bicorp, província de València). Les restes més cèlebres de l'art naturalista estan a la cova d'Altamira (província de Santander), on es veuen els seus famosos bisons. Segons Pere Bosch-Gimpera: "El punt de partida de l'evolució ulterior del poblament d'Espanya de caràcter indígena, es troba ja en aquests dos grups del nord i l'est de la Península". Vuit mil anys abans de Jesucrist ja apunta un germen de la nostra personalitat ètnica.

Mesolític.- (8.300-3.000 anys abans de Jesucrist). Aquest període es caracteritza per un gran canvi climàtic, amb retrocés dels glaciers. El clima és més càlid que l'actual (clima optimum). Aquest escalfament fa que els grans animals del període fred: el mamut, el bisó, es vegin obligats a emigrar cap al nord; el ren no para fins a Escandinàvia i el més corpulent de tots, el mamut, acaba per desaparèixer. La cultura de caçadors superiors resulta impossible, a la nostra terra, despoblada de caça major, mentre a l'interior de la Península, on el canvi climàtic no va ser tan gran, va continuar en part aquell gènere de vida. Tot això determina una sèrie de fenòmens molt importants, malgrat que la població mesolítica no sofreix cap canvi essencial respecte a la de l'etapa anterior. En primer lloc, assistim a una regressió cultural curiosíssima, que es produeix simultàniament a les dues zones: la de Catalunya-València i la del Cantàbric-Euskadi-Pirineu, com a conseqüència del trastorn de la vida ocasionat pel canvi climàtic. La gent torna a la primitiva recol·lecció d'aliments a l'atzar, mancada de caça. Es caracteritza d'aquesta època l'alimentació a base de mol·luscos, tant en el litoral català com en el cantàbric. La indústria de la pedra torna a ser molt primitiva i es caracteritza per la petitor dels atuells (microlits), de vegades simples palets de riera trencats, amb el tall de tal manera que sembla apropiat per desprendre mol·luscos de les roques.

Aquesta cultura degenerada té dos orígens: un de llevanti, que és una degeneració clara del capsia (Cova del Solà d'en Pep, al sud de Tarragona) i un d'as-

turià, que, malgrat aquest nom, s'estenia pel nord de la Península des de Galícia fins a Catalunya, on ja arribava bon xic canviat (cultura del Montgrí, a les goles del Ter). Així en el Principat subsistien encara els dos tipus de població, com en el Paleolític superior, malgrat la degeneració de les cultures. Simultàniament, elements capsians del sud de Catalunya, a la percaça tal vegada d'un clima més fresc, inicien una emigració cap al nord i fins passen el Pirineu i produeixen una expansió capsiana en un territori francès immediat.

Mentrestant, a l'altiplà peninsular, seguint les cadenes muntanyoses de llevant a ponent, s'estén l'anomenat art rupestre esquemàtic, evolució comprovada de l'art llevanti expressionista o capsia del Paleolític superior.

Com ja hem dit, a Castella no s'estroneja del tot la tradició de la caça i per això subsisteix allí aquell art màgic relacionat amb les caceres, que cada vegada es fa més convencional i estilitzat. Poc a poc, aquest art evoluciona vers una màgia funerària, amb predomini de figures humanes estilitzades i signes incomprensibles. Aquest art es connecta després, en el període eneolític, amb els sepulcres megalítics i s'estén gairebé a tota la Península. A Portugal, vora el Tagus, sembla que coincideixen les cultures de tradició capsiana amb les influències de l'anomenat asturià.

El Mesolític és una etapa bon xic estranya, però d'una importància cabdal, ja que és un punt de partida dels grans avenços del Neolític. Tenim, per exemple, que la gent de la cultura del Montgrí, degenerada i pobríssima, va ser, en canvi, la qui va començar la domesticació d'animals. Qui sap si va ser la seva extrema misèria allò que la va dur en aquesta idea! Ara bé: l'ús d'animals domesticats, la ramaderia, ja és un tret de cultures molt més avançades, que correspon a l'època següent, el Neolític.

Per totes les dades que es tenen, la població del Mesolític a la Península Hispànica seguia essent dispersa i escassa potser més encara que en el període anterior.

Neolític i Eneolític.- (3.000-1.900 anys abans de Jesucrist). El Neolític s'inicia amb grans avenços culturals. Podem resumir-los així: agricultura, domesticació d'animals i ramaderia, invenció de la ceràmica, pulimentació de les pedres, les quals

s'usen amb un mànec de fusta, ja sigui com a destrat o com a aixada per treballar el camp. De seguida (tercer mil·lenari abans de Jesucrist) apareix el coure (període Eneolític). Sembla també que és en aquest període que apareixen els teixits. Les coves perduren encara com a habitació, però poc a poc es van construint cabanes amb troncs d'arbres i ben aviat amb pedres. Apareixen els primers poblats, situats generalment sobre petits turons i fortificats.

Les relacions entre pobles van prenent importància amb els inicis de la navegació i del comerç.

Aquesta etapa és decisiva en la formació dels pobles de llengua catalana i en general a tots els pobles hispànics. Quatre grans nuclis de població, amb les seves corresponents cultures, integren la Península en aquesta època: el poble de la cultura de les coves, el poble pirinenc, el poble almerià (antecessor dels ibers històrics) i el poble de la cultura dels sepulcres megalítics de Portugal. Per la fusió dels tres primers, sota el predomini numèric i cultural dels almerians, apareixerà el poble ibèric històric de Catalunya, l'Aragó Oriental, València i les Illes.

El poble de la cultura de les coves

A principis d'aquest període, tenim que el poble de tradició capsiana, amb pintures rupestres esquemàtiques del Mesolític, es va estenent per la major part de la Península. Els arqueòlegs han convingut d'anomenar-lo poble de la cultura de les coves, perquè habitava en caveres naturals. Es caracteritza, sobretot, per una ceràmica decorada amb incisions, que predominava al centre, ponent i sud d'Espanya. En canvi, en els nostres Països predominava una ceràmica amb relleus. La divisòria entre aquestes dues ceràmiques deu ser la Serralada Ibèrica.

Sembla, doncs que el poble de la cultura de les coves, de tradició capsiana, es dividia en dos grans grups. Però l'element cultural més característic és la ceràmica anomenada del vas campaniforme, que a través del poble pirinenc (i per via de comerç, no pas per invasions), es va estendre a gairebé tot Europa.

El poble pirinenc

És l'avantpassat del poble

bas històric, al mateix temps que el descendent dels grups franco-cantàbrics del Paleolític, més o menys modificats. Són pastors seminòmades. Els seus elements de cultura són com si diguéssim escollits de les altres cultures hispàniques: el sepulcre megalític de Portugal, els gravats de l'art rupestre, puntes de sageta de la cultura d'Almeria, etc. La ceràmica pròpia dels pirinencs és sense decoració, encara que coexisteix amb la del vas companiforme de la cultura de les coves, del qual fan els pirinencs un objecte de tràfic comercial i així l'escampen per tot Europa. Cap a mitjans de l'Eneolític (entre 2.500 i 2.300) el poble pirinenc es va estendre, baixant del Pirineu, fins a la línia Montsec-Bages-Barcelona. Després, en una expansió cap al nord, va arribar fins a les goles del Roine i en algun moment va atènyer els Alps. Són importants les restes de sepulcres megalítics trobades al Corredor d'Espolla, com també les galeries cobertes de Romanyà de la Selva, de Folgueroles, Riner, etc.

El poble almerià

Com ja hem dit, és el que es va transformar després en el poble ibèric històric, amalgamant sota la seva hegemonia i predomini numèric, els altres elements ètnics dels nostres Països. Els prehistoriadors l'han anomenat almerià pel simple fet que els primers llocs on va començar a desenrotllar-se un cop arribat a la Península es troben a les immediacions d'Almeria. Els almerians són d'origen saharià, berbers de raça, parents del gran poble camita que va crear l'alta civilització egípcia. La vida dels nostres avantpassats abans d'arribar a la nostra terra, ens és molt poc coneguda. Sembla que ja al nord d'Àfrica es destaquen les restes d'aquest poble per la seva ceràmica sense decoració, acompanyada d'abundoses puntes de sageta. El camí seguit pels saharis no és tampoc segur, ni la causa per la qual van emigrar del Sàhara ancestral (segurament la dessecació progressiva d'aquella immensa regió, causada pel canvi climàtic del Mesolític). S'ha suposat que van viure algun temps a la regió dels Chotts, al sud de Tunísia i que van passar d'allí a la contrada d'Oran travessant les abruptes collades del Tell-Atlas. D'Oran salten a les proximitats d'Almeria en una data que voreja l'any 3.000 abans de Jesucrist. D'Almeria s'estenen cap al nord pel litoral i passen a ser la població predominant de la Hispània oriental, o sigui de la nostra pàtria.

El desembarc dels nostres avantpassats els saharis-almerians vers l'any 3.000 abans de Jesucrist a les costes sud-orientals de la Península és, doncs, un dels més grans esdeveniments de la prehistòria de la nació dels catalans, aragonesos orientals, valencians i balears.

El poble almerià coneixia l'agricultura, la ramaderia i la mineria, com així mateix la navegació (ja que va saltar d'Oran a Almeria). Era altament bel·licós i emprenedor. Les troballes almerianes es distingeixen sempre per la gran quantitat d'armes, puntes de sageta, especialment. Vivien en poblats, sobre turons fortificats. Coneixia, a més, el bronze. El contrast entre ell i el poble de la cultura de les coves, no pot ser més net: rarament es troben armes entre les restes d'aquest darrer. I, no obstant, no hem d'oblidar que ètnicament uns i altres havien de ser molt semblants, a causa de l'analogia del seu origen.

Els almerians esborren al seu pas la població anterior, si bé no de cop i molt menys exterminant-la, sinó assimilant-la lentament a la seva pròpia manera de ser. Sembla que van passar a ser el poble únic del País Valencià, del sud-oest del Principat (fins a la ratlla Solsona-Sitges, de l'Aragó oriental i de les Illes Balears (que ells van colonitzar); a les regions extremes, la població va ser només iberitzada.

També es va estendre el poble almerià Ebre amunt (per l'Aragó occidental) i per l'Alta Mitxa. La seva influència cultural es deixa sentir àdhuc sobre el poble pirinenc.

El poble dels sepulcres megalítics de Portugal

Sembla que la població de Portugal és el resultat de la fusió de pastors descendents de la cultura astu-

riana del Mesolític, amb el poble de tradició capsiana de la cultura de les coves. Caracteritzen el poble indígena de Portugal els sepulcres megalítics, especialment els grans dòlmens. La cultura portuguesa d'aquesta època presenta molts problemes complicats. Els sepulcres megalítics es van estendre per tota la Península durant l'etapa final de l'Eneolític (2.300-1.900 anys abans de Jesucrist, si fa no fa) sense que això vulgui dir una invasió del poble de Portugal, sinó una simple expansió cultural.

Cal imaginar l'Eneolític com una època de grans relacions comercials, per mar i per terra ferma.

Aquestes relacions estan en connexió amb el desenrotllament de la metal·lúrgia a la regió d'Almeria dut a terme amb gran empena pel poble almerià. Sembla que Malta era el punt més avançat de la influència egea i és possible que per la passera de les illes (Malta, Sicília, Sardenya, Balears) s'establissin molt aviat relacions indirectes amb els egeus. També al llarg de les costes de Portugal hi havia relació amb França, Anglaterra i Irlanda.

Resumint

Durant el Neolític i l'Eneolític apareixen d'una manera clara alguns dels pobles que formen el substrat bàsic de la Península. El poble almerià, amb absorció d'elements del de les coves i del pirinenc, és el germen principal de la futura Nació de Llengua Catalana. No oblidem que

Històricament Múrcia també pertanyia a la nostra nació. Del poble pirinenc occidental sortiran els bascos històrics.

Manca sols un element que acabi de polaritzar i definir els pobles peninsulars: eren els celtes de l'Edat de Ferro. Amb ells sorgiran els pobles castellà i portuguès.

Edat de Bronze.- (1.900-900 anys abans de Jesucrist).

Es caracteritza per l'ús d'aquest metall en substitució de la pedra i del coure, en els atuells i les armes. No representa aquesta etapa una revolució o un canvi veritable. Les condicions de vida segueixen sent les mateixes de l'etapa anterior.

Durant aquesta edat no hi va haver tampoc noves immigracions ni desplaçaments de pobles a la Península. Va ser una època d'estabilitat.

El poble almerià segueix tenint gran importància. El seu centre cultural continua als volts d'Almeria, on pren volada la indústria del bronze coneguda amb el

nom d'El Argar. Aquesta indústria s'estén de sud a nord per tot els Països de Llengua Catalana. Al Principat se sap que es practicava per la troballa de la mina de Riner (Solsonès). La ceràmica almeriana també es va estendre fins al Principat, on coexisteix amb ceràmica del tipus de les coves. Lentament, sota la influència predominant de la cultura almeriana, s'unifica la cultura del vessant oriental de la Península. Irradiacions culturals arriben a gairebé tots els àmbits d'Hispània.

Entre 1.600 i 1.400 es produeix un dels fets més importants en la prehistòria dels Països de Llengua Catalana: els almerians o ibers colonitzen les Illes Balears, que sembla que encara eren desertes, salpant de les costes d'Alacant. Hi ha a les Illes restes de la cultura d'El Argar amb bronzes i ceràmica des d'aquella data aproximada. Les Balears coneixen una època de gran prosperitat produïda pel comerç marítim dels metalls, que continuava fent-se per petites etapes a través de la passera de les illes.

En aquesta època pertanyen els poblats fortificats amb torres de planta circular conegudes per talaiots i també les anomenades navetes o sepultures allargades i amb falsa volta sostinguda per pilars, que exteriorment recorden la forma d'una barca capgirada.

A la fi de l'Edat del Bronze es va esfumar el focus cultural de la regió d'Almeria. El poble almerià s'orienta decididament cap al nord, cap als nostres Països. Sembla que aquest fet ve provocat per les relacions comercials atlàntico-mediterrànies a l'entorn dels metalls.

La primera Edat del Ferro i les dues onades cèltiques (de 900 a 500 anys abans de Jesucrist)

El ferro era conegut en el Pròxim Orient des dels segles XV o XIV abans de Jesucrist. El primer poble que sabem segur que el posseïa era l'hittita, de l'Àsia Menor. A la Península es coneix per primer cop vers l'any 1100, arribat per via comercial (dipòsit de Campotéjar, província de Granada i Talaia Joana a Mallorca). Però l'ús general del ferro a la Península arriba amb les invasions cèltiques.

Les invasions cèltiques són un dels altres grans fets, de transcendència inapreciable, de la prehistòria hispànica, ja que amb l'establiment dels celtes a l'alta planície castellano-lleonesa, a ponent de la serra Ibèrica, s'assenta definitivament la gran divisòria històrico-geogràfica entre la nostra nació i la de l'interior de la Península. De retruc, les invasions cèltiques provoquen, per reacció, els fets que han d'amalgamar decididament la població dels Països de Llengua Catalana sota l'hegemonia ibèrica. El poble almerià, fusio-

nant-se amb les restes del poble de la cultura de les coves i amb la petita part de poble pirinenc que subsistien a la nostra terra, constitueix la nació ibèrica, el poble que més tard parlarà, des de Salses a Oriola i de Maó al Matarranya, la gloriosa llengua catalana.

La primera onada cèltica

És la dels Urnenfelder (el poble de les urnes), anomenat així perquè enterrava dins d'urnes, en grans camps. Empès per l'avanç d'altres pobles, a finals de l'Edat del Bronze emigra de Bohèmia al sud d'Alemanya, i d'allí a França. De França penetra a Catalunya pels passos de les Corberes, vers l'any 900 abans de Jesucrist i s'estableix a la província de Girona, al Vallès, al Maresme, a la plana d'Urgell, fins al Baix Aragó. S'hi està, en minoria militar dominadora, fins que els ibers del sud de Catalunya reaccionen i emprenen una magnífica contraofensiva vers l'any 650: un altre fet importantíssim per a la unificació dels nostres Països, ja que els ibers esborren tot rastre dels celtes al seu pas, i avancen en marxes triomfals fins més enllà del Pirineu. Grups insignificants de celtes van quedar-se en illots copats a l'Empordà, a la Garrotxa (Besalú), al Conflent, al Baix Ragó... Tots aquests grups van ser absorbits a la llarga per la població indígena i no han deixat per tant cap rastre apreciable, tret dels del Conflent i el de la regió Terol-Segorb. Remarquem que en aquest darrer ha estat funest per a la nostra pàtria: ha constituït una punta de fletxa, una avançada castellana apuntant a la cintura dels nostres Països, en un punt estratègic, la importància del qual vam poder comprovar, per desgràcia, encara, durant la nostra passada guerra contra l'exèrcit espanyol.

Eren celtes de la tribu dels beribraces, nom que sembla que vol dir el poble del castor.

La segona onada cèltica

Provocada també per desplaçaments d'altres pobles sobre llocs d'origen, va arribar en diverses glogades, des de l'any 700 més o menys fins al 570, pels passos del Pirineu basc.

Portaven l'anomenada cultura de Hellstatt, amb el ferro com a element principal. S'estenen per la planícia castellano-lleonesa, on esborren la població anterior i per Galícia i Portugal. Tracten de dominar tota la Península, però topen amb la resistència dels bascos al nord, dels tartessis al sud i dels ibers a l'est. Els ibers, tanmateix, han d'abandonar al domini cèltic les seves zones marginals: l'Aragó occidental (que d'ara endavant serà la Celtibèria) i l'Alta Manxa (la Carpetània), que així deixaran definitivament de formar part de la nostra Etnos. Els celtes van organitzar la vida política, militar, social i jurídica del centre de la Península, marcant-hi el seu segell especial, enèrgic i rígid.

La integració de la nació ibèrica a la fi de la prehistòria

Els ibers i els tartessis havien rebutjat la gran maror cèltica. Els tartessis són en certa forma parents dels ibers; tenen afinitats ètniques, però també n'estan diferenciant per forts caràcters.

De resultes de l'ofensiva ibèrica de mitjans del segle VII, aquella part de la nostra pàtria situada al nord de la línia Solsona-Sitges queda plenament iberitzada (llevat del seu racó muntanyós del nord-oest, on queda arraconada una població d'origen pirinenc). El testimoni d'aquesta unitat ibèrica des del Rosselló fins a Alacant, és el periple foceu d'entre 600 i 570, on es fa una descripció molt exacta del litoral dels Països de Llengua Catalana, trobant-lo habitat pels ibers. Segons aquell periple, els pobles des del riu Vinalopó (al sud d'Alacant) fins a prop de Montpeller formaven una mateixa nació (etnos): la nació ibèrica. Mentre que al sud del riu Vinalopó començaven els tartessis i al nord de Montpeller els ligurs. Hi ha altres testimonis: Hecateu (510 anys abans de Jesucrist), dona una descripció de la Península que concorda amb el periple i és encara més detallada. Herodot parla d'Ibèria, distingint-la també de Tartèssia.

La coincidència dels actuals Països de Llengua Cata-

lana amb l'etnos ibèrica descrita pels grecs del segle VI abans de Jesucrist, és colpidora. Analitzem tribu per tribu les coincidències i divergències:

a) Pobles d'origen almerià, que cap al segle VI s'uneixen políticament amb els tartessis i que no figuren inclosos pels grecs dins de l'etnos ibèrica: bastetans de la província d'Almeria i part muntanyosa de Granada, mastiens de la regió de Cartegena, deitans de la regió d'Arxena i Múrcia.

b) Pobles ibers en el sentit més estricte: gimnetes-contestans des del riu Vinalopó fins al riu Xúquer (terra endins, per ponent, arribaven fins a Almansa); edetans de les planes de València i Castelló, del Maestrat i del Baix Aragó (arribant per ponent fins a Saragossa), i fins a l'Ebre; ilergetes a la regió natural que va de la plana d'Urgell fins a la d'Oscà; ilercavons, que ocupaven el camp tarragoní (fins al segle III); balears, a les Illes.

c) Pobles d'origen capsità o de les coves, amb influències pirinenques i després plenament iberitzats, inclosos pels grecs dins l'etnos ibèrica: cossetans al Penedès, laietans al Barcelonès i el Maresme, lacetans a ponent de la província de Barcelona fins a Tremp, indigetes a l'Empordà, sordons, a l'Empordà i Rosselló.

d) Pobles de barreja capsitàno-pirinèica, superficialment iberitzats, també inclosos pels grecs dins l'etnos ibèrica: ausetans a la plana de Vic fins al mar, bergistans al Berguedà, castel·lans o ausoceretes a la regió de Besalú, ceretans a la Cerdanya.

e) Pobles pirinencs, no inclosos dins l'etnos ibèrica: els andosins d'Andorra i els arenosins d'Aran. A remarcar que a l'Aran no s'ha parlat mai català. L'etnos ibèrica dels grecs comprenia en síntesi el País Valencià, les Illes Balears, l'Aragó oriental (fins on hi havia el front durant guerra 1936-1939) i el Principat (menys el racó muntanyós i poc poblat del nord-oest).

A partir del segle VI la influència grega es deixa sentir beneficiosament. S'unifica la cultura de tota la nostra terra amb una fusió harmònica d'aportacions gregues i autòctones. Al mateix temps les colonitzacions fenícies influeixen fonament la Tartèssia, que així es diferencia més de la nostra nacionalitat.

La nació ibèrica o Ibèria que més tard es transformarà en els Països de Llengua Catalana, ja era un poble definit en els darrers temps prehistòrics. No estava format per una "raça pura", sinó per la fusió de tres pobles: el pirinenc, el capsità i l'almerià, amb un gran predomini d'aquest darrer. No hi ha tampoc cap "raça pura" enlloc de la Península, però cadascun dels seus pobles ha tingut una formació ètnica distinta. Un cop formats aquests pobles, ètnicament i culturalment, continuen vivint d'una manera pròpia i amb una vitalitat extraordinària. Res no els pot esborrar.

La invasió romana, la visigòtica, la sarraïna, pertorben l'evolució natural d'aquests pobles, però no la deturen. Amb l'Edat Mitjana aquests pobles es desenrotllen amb plena llibertat. Però amb l'Edat Moderna, Castella implanta la seva dominació a tota la Península. L'obstinació i supèrbia d'aquests descendents dels celtes de l'Edat del Ferro són la causa d'interminables lluites. Cada nova guerra peninsular posa inconscientment al descobert la divisió etnogràfica. Franco aixeca darrera seu tots els pobles d'origen cèltic i com en el segle VII abans de Jesucrist topa amb els bascos, ibers i part dels tartessis. I els mapes d'idiomes, el de promedis d'estatura, l'etnogràfic i el dels fronts de la passada guerra del 1936-1939, ofereixen les més colpidores coincidències.

No hi haurà pau ni equilibri a la Península fins que el poble celto-castellà no perdi el costum d'imposar la força bruta de les seves armes a les altres nacions peninsulars. I aquest costum no el perdrà fins que als altres no l'hi fem perdre amb mitjans els més adequats.

A l'entorn del nom Ibèria

Document adreçat per Pere Bosch-Gimpera a Ramon Galí i Herrera.

Sr. Ramon Galí. Estimad amic. Vaig rebre la seva carta, conjuntament amb els Quaderns de l'Exili. Verament admiro l'assimilació tan intensa que han fet del meu llibre. El seu article especialment està molt bé i, efectivament, si són de doldre les errades d'impremta

que vostè assenyala, de fet tenen una importància molt relativa de cara al públic. Les línies essencials de la reconstrucció surten molt clares. Han fet una feina que és difícilíssima de fer per a l'autor, o sigui de fer llegible el que s'ha hagut d'exposar amb l'apartat crític i erudit a través d'un material ingent i complicat per la terminologia moderna.

La tesi de vostès sobre la identificació d'Ibèria amb la Gran Catalunya en general em plau. Ja que el nom té l'avantatge de no esverar els valencians i els balears, que es resisteixen a ser absorbits pels catalans.

Des d'un punt de vista de Catalunya estricta i de formació històrica de la nacionalitat, es podria oposar la dificultat que la formació precisament de les zones menys iberitzades, o sia de la Catalunya Vella, on l'element ibèric devia ser poc dens. Això va donar lloc que, fa temps, Rovira i Virgili fes el contrari de vostès, atribuint la formació de Catalunya precisament a l'element no ibèric i establint un contrast entre no-ibers (catalans) i ibers (espanyols).

Teoria que no es pot mantenir, ja que els pocs elements no ibèrics de Catalunya tenien per força afinitats amb el substrat preibèric que també intervingué en la formació dels pobles espanyols. Pel que fa a la llengua, si bé en un principi totes les llengües romàniques de la Península tenien una afinitat major que ara (segons Menéndez Pidal) i precisament amb el català possiblement per estar més a prop del llatí i de les llengües indígenes, la diferenciació del català conjuntament amb les llengües d'oc acusa que potser era important la població no ibèrica. Barreja de la de la cultura de les coves i la pirinenca del sud de França i de la Catalunya Vella. El problema es complica amb l'Aragó, que és una resultant de l'element capsitàno-pirinenc, de l'ibèric de la vall de l'Ebre i del Baix Aragó, i del celtíber de l'oest i del sud. Quin és el decisiu i fins a quin punt dona un impuls l'element musulmanitzat de l'Ebre i del sud?

El problema de València no és tampoc excessivament simple. La zona iberitzada és la del litoral i el Maestrat, o sigui la que ara és de llengua catalana. Però a la part occidental hi havia molts celtes i a més es repobla amb aragonesos, que pretengueren sempre tenir-hi un cert dret. I encara la llengua en aquelles comarques celtitzades és el castellà.

En la cultura ibèrica, cal no oblidar que el país més avançat i potser el que la produí és Alacant, incloent part de la regió murciana i amb límits fluctuants entre la zona que després fou catalana i la que no ho va ser mai. El grup de la plana valenciana es manté a l'altura (Llíria), però al Maestrat, al Baix Aragó i àdhuc a l'Urgell va esdevenint més pobra i la Catalunya Vella té aleshores una cultura ibèrica pobra que correspon a la menor iberització i a la zona en què es formà la petita Marca Hispànica de l'època feudal.

També la identificació de les influències, grega dependent d'Empúries per a Ibèria (Països de Llengua Catalana) i fenicio-cartaginesa per a Tartèssia, va potser massa enllà. Andalusia (Tartèssia) tingué una forta influència grega fins al segle VI, en què comença la política de predomini cartaginès després d'establir-se el límit de les zones d'influència a Màstia al temps del segon tractat amb Roma. Si la influència grega que dona l'impuls decisiu a la creació de la cultura ibero-tartèssia ve de les colònies del sud-est per mal conegudes que siguin encara (Hemeroscòpion, etc., en terres actualment de llengua catalana), també Menaca va subsistir fins al segle IV. La comunicació d'Alacant amb Andalusia degué de ser molt intensa pels camins interiors cap a la regió minaire (art de Despeñaperros i de Castellar, escultures d'animals, i arriba molt lluny, a Osuna).

I si Empúries va tenir gran influència econòmica per estar més a prop de Marsella i per la seva moneda, va tenir probablement menys influència cultural al sud-est i al sud que Hemeroscòpion. La influència més forta d'Empúries a la vall de l'Ebre fins a Celtibèria, es manifesta sobretot al temps hel·lenístic, quan els principals valors de l'art ibèric ja s'havien produït i començaven a estancar-se amb la decadència i finalment la destrucció de les colònies del sud i del sud-est. Ω

Contra "la España eterna"

El combat obert pel PP en el front de l'ensenyament no es pot deslligar dels resultats de la transició espanyola. És evident que ens trobam amb sectors nostàlgics de "la España eterna", aquella Espanya imperial que ens ensenyaren els professors atemorits per falangistes i la Gestapo del règim (la Brigada Social). Recordem que, després de la victòria del nazifeixisme en la guerra civil, la majoria de mestres, professors (el món intel·lectual, en definitiva) liberals, republicans, socialistes, quan no van ser executats van haver de marxar a l'exili. Aquí, en el desert assolat per la repressió, només hi restaven els fidels amants de la maniquea història imperial (El Cid, Don Pelayo, Els Reis Catòlics...). Ara bé, la batalla ideològicocultural de la dreta contra l'esquerra en el camp de la història no és tan sols "nostàlgia imperial". Ni molt manco! Si no ens fixam atentament com anà la transició, sobre quins pactes i renúncies (històriques, polítiques, culturals) es va aconseguir que l'esquerra oficial arribàs a l'usdefruit de les poltrones institucionals, haurem entès poca cosa del combat del present. Recordem que l'esquerra oficial aconseguí la seva legalització (per part dels sectors franquistes reciclats) a costa d'abandonar els seus signes d'identitat històrica, és a dir, al preu de renunciar al marxisme, a les tradicions republicanes... Acceptant els antipopulars Pactes de la Moncloa, desactivant el moviment obrer (abandonant les pràctiques de democràcia directa, acceptant la divisió sindical, posant sordina a celebracions republicanes, cada vegada més silenciades, no em parlem de servir la memòria de la guerrilla antifeixista!), els poders fàctics trobaven en aquesta esquerra amnèsica (per conveniència) el millor aliat per a conservar l'essencial del sistema. Aquesta era la primera batalla que havia de guanyar el poder abans de passar a noves fases de la seva ofensiva. La batalla en el camp de la història es deixava per a més endavant, quan la primera etapa del pla es consolidàs. En els anys 76-77 el que era més important era la desactivació de tots els continguts anticapitalistes del moviment obrer i popular. Es tractava de consolidar la monarquia, enterrar la memòria republicana dels pobles de l'Estat (per això l'esquerra oficial renuncià de seguida a demanar un referèndum que servís per a conèixer la voluntat popular quant a la qüestió de monarquia o república). Felipe González protagonitzà aquella farsa de sortir del PSOE fins que aquest no abandonàs el marxisme i el republicanisme històric. Santiago Carrillo, la plana major del PCE, feren el mateix dins del seu partit. En aquests anys, els poders fàctics deixaren en mans del PSOE i del PCE tota la feina bruta d'anar acabant amb la història republicana, nacionalista, antisistema, dels pobles i col·lectius que encara servaven aquesta memòria. Els partits de l'esquerra revolucionària són criminalitzats de forma permanent i són presentats com a "agents de la policia política franquista". En una data tan recent com el mes d'abril de 1994, la plana major dels dirigents i simpatitzants del carrillisme illenc

(Albert Saoner, Ignaci Ribas, Bernat Riutort, Gustavo Catalán, José M. Carbonero, Jaime Carbonero, Antoni M. Thomàs i Salvador Bastida), en un furibund pamflet contra qui signa aquest article, encara s'atrevia a dir que l'esquerra revolucionària havia treballat per a la policia política de Franco, per al "franquisme policíac"! I ho signaven públicament sense cap mena de vergonya!

Tot això és tan evident que fa uns mesos un equip d'historiadors, escriptors i estudiosos del moviment obrer signaren a Barcelona un famós manifest titulat El combat per la història en el qual s'aprofundeix en els elements que he senyalat una mica més amunt. Escriptors i historiadors com Jerónimo Bouza, Antoni Castells, Chris Ealman (de la Universitat de Cardiff), Carlos García Velasco, Ramon Molina, Abdy Durgan (assessor històric de la pel·lícula "Terra i Llibertat"), Antoni Jutglar, Miquel López Crespí, Eduard Pons Prades, Rafel Mestre (Fundació "Salvador Seguí" de València), Mary Low (autora en 1937 de Red Spanish Notebook), Baltasar Palió (historiador), Reiner Tosstorff (historiador), Assumpta Verdager (Centre de Documentació Històrico-Social)... (hi ha centenars de signatures més, revistes històriques, ateneus, centres de documentació històrics) s'han posat a la tasca de recuperar aquesta memòria soterrada en temps de la transició tant per part del poder com per bona part de l'esquerra oficial que acceptava el silenci còmplice, la mentida, la tergiversació més barroera.

Per tant, com diem, els centenars d'historiadors esquerrans i intel·lectuals que hem signat a Barcelona el manifest Combat per la història no ens hem d'estranyar que, una vegada que s'ha acomplert la primera part (i la part més complicada) del pla de la reforma i modernització del règim sorgit de la dictadura franquista, ara es vulgui fer la passa final. Acabada la feina bruta dels servils (vint-i-cinc anys de permanents oblits històrics) arriba el moment de la "Real Academia de la Historia". Res que ens vengui de nou. Cap cosa no esperada de fa temps. La "Real Academia de la Historia", els poders fàctics que hi ha el seu darrere, només proven de recollir els fruits sembrats en aquestes dècades. Cohesionat políticament l'Estat, derrotada l'esquerra en la transició, ara és el moment d'aquest atac final en el camp de la història, la cultura, la filosofia. El Cid cavalca de nou! El Cid, i les tropes de l'Emperador Carlos V contra comuners i agermanats; els requetés del segle XIX contra els hereus de la Constitució de Cadis de 1812; les tropes de Franco contra nacionalistes, marxistes i republicans de totes les tendències. El document de la "Real Academia de la Historia", el decret d'"Humanidades" que serà aprovat properament pel Parlament de l'Estat, serà simplement la darrera batalla de la transició. Ω

Miquel López Crespí

Paraula de pensador

"En el fons la pregunta bàsica de la filosofia (com la de la psicoanàlisi) és la mateixa que la de la novel·la policaca: qui és el culpable?" (U.Eco).

"La democràcia és un sistema en el qual els rics, els privilegiats i els poderosos prenen decisions en el seu interès propi i si el públic en general tracta de presionar en favor del propis interessos, llavors es considera que això són maniobres grosseres i antidemocràtiques." (N.Chomsky)

"El poder dels governs sobre les creences dels homes ha estat molt gros des que apareixen els estats." (B.Russell)

"El món funciona només gràcies a un malentès, i s gràcies a ell que posar-nos d'acord." (Baudelaire)

"Si forem honestos amb la història descriuríem el colonialisme europeu simplement com invasions bàrbares." (N.Chomsky)

"És una fallàcia dir que si estem d'acord amb els valors universalistes ja no ens hem de preocupar de les identitats. Al contrari, la regulació de les identitats culturals pertany a una nova visió d'un universalisme ja no pensat des dels estats." (Requejo)

"En Europa s'estan produint tendències enfrontades. Existeix una tendència cap a la centralització que es manifesta en l'executiu de la Comunitat Europea, un govern cada dia més aïllat i immune a la pressió popular, i existeix una altra tendència regionalista. D'aquesta manera Catalunya, Galles i Euskadi i moltes altres nacionalitats estan implicades en un procés d'autogovern, desenvolupant la seua especificitat cultural i cercant fórmules d'interdependència." (N.Chomsky).

Culpabilitat en fals: l'autoodi

"Les manifestacions d'autoodi seran expressió del caràcter precari d'aquella identitat en procés d'abandonament... i, en definitiva, com un perill davant el triomf de l'adversari, que haurà aconseguit fer interioritzar en un cert sentiment de culpa en relació amb la identitat d'origen" (Salvador Cardús, sociòleg de la UAB).

"No hi ha intolerància més enutjosa que la condemna les característiques que tu mateix posseeixes" (Truman Capote, autor de "Els gossos borden").

"En el colegio nos decían que los indios eran haraganes, mala gente... Se les excluía socialmente. Imagínese... ¡Yo evitaba que mis amiguitos viniesen a casa para que no viesen que vivía con una india! -la seva àvia era guaraní- (Adolfo Pérez Esquivel, argentí Premi Nobel de la Pau a "La Vanguardia", 7-2-2000).

"Sent jove, jo, com molts, vaig oblidar que era indígena. Als 27 anys vaig començar a recuperar les meves arrels. A la ciutat ser indígena era una cosa pecaminosa. són molts els que rebutgen les seves arrels", Rigoberto Quemé, alcalde maia quixé de Quetzaltenango, Guatemala (El Periódico, 24-3-99).

"Les persones amb baixa autoestima solen presentar sentiments de culpabilitat. La culpa és el preu que paguen per no afrontar les dificultats i problemes que apareixen a la seva vida. Paguen aquest preu abans d'encarar-los i assumir un possible fracàs" (Juan Antonio Amador).

"Es mejor ser digno que simpático. Nada más patético que ver a alguien hacerse el simpático" (A.López a "La Vanguardia").

"Quan vivim sota el pes d'una culpa vinculada a l'àmbit social esdevenim més vulnerables, augmenta la nostra debilitat i acabem essent una presa fàcil per a qualsevol tipus de manipulació" (Joaquim Campos Herrero, autor de "Parlem d'autoestima").

"Anyellet des de sempre del bon pastor. No espantis el llop. Demana perdó" (fragment d'una cançó de Coses, 1976).

L'autoodi dels catalanoparlants

"No tenim un país acomplexat. Tenim només acomplexada la part de país que viu normalment en català... No fos cas que, fins i tot quan ho som, semblem massa catalans" (Pilar Rahola, independentista-feminista polemista a l'"Avui", 14-10-99).

"Els mallorquins som morts. No som res. (...) Jo sempre havia volgut ésser jueu o negre, i així ésser alguna cosa. Ara, als cinquanta anys, he descobert que som una cosa infinitament pitjor: som catalans" (Jaume Santandreu, independentista i activista social cristià de Mallorca).

"...és un bon català aquell que es descatalanitza... per a ser, cal que no siguis" (Manuel de Pedrolo, autor d'"Algú sota l'altre"). Ω

La cultura a Mallorca De les Germanies a Andreu Nin (I)

PER MATEU MORRO, HISTORIADOR I CONSELLER
D'AGRICULTURA DEL GOVERN BALEAR

El teatre de la Casa Catalana, el mateix indret on vaig presentar el llibre, apassionat i apassionant de Miquel López Crespí [Cultura i Antifranquisme, Edicions de 1984, Barcelona 2000], és uns dels llocs importants en el simbolisme poètic i militants del nostre autor. Aquí, mentre es feien les Aules de Poesia, Teatre i Novel·la, la censura franquista va protagonitzar un dels seus moments més àlgids, quan agents de la Brigada Social interromperen la conferència que donava l'escriptor Antoni Serra i el detingueren, conjuntament amb altres escriptors i persones que assistien a l'acte.

Ben segur que és per això que en Miquel López Crespí volgué fer la presentació de Cultura i Antifranquisme allà, com un homenatge a aquell centre i com a recordança del combat per la cultura i per la democràcia que és el protagonista del llibre.

Parlar d'en Miquel López Crespí davant tots vosaltres que el coneixeu tant o més que jo és un poc sobrer. La seva capacitat de treball, la seva dedicació a la creació literària com a una activitat digna i humanament alliberadora, el seu compromís amb la gent del poble i amb la seva causa, l'han duit a ser un home de tots conegut, valorat i estimat. En el meu cas no puc deixar de recordar quan en temps de sequera, no com la d'ara, sinó d'una altra molt més greu: una sequera de llibertat, la més llarga sequera de llibertat de la nostra història, aquells temps que les muntanyes no eren ni blaves ni verdes, llegia aquells articles seus a les pàgines de cultura del Diario de Mallorca i em demanava a mi mateix com podia ser possible que aleshores, aquí, qualcú tengués l'amplitud de coneixements, les referències culturals i la capacitat d'escriure uns textos que més que res eren un manifest, ple de coratge, desafiant a les forces d'ordre, i un clam cap a una nova consciència crítica. Llegia aquells articles i n'entenia el codi, i sabia que volien dir aquells comentaris de llibres, de les darreres novetats, que respiraven entusiasme per unes idees certament poc freqüents d'escoltar. No l'havia vist mai en persona i el coneixia, i per descomptat l'admirava. Amb l'admiració d'un jove de poble, sense contactes amb la gent de lletres de Ciutat, però desitjós d'obrir la mirada cap a un pensament alliberador que necessitàvem com l'aire per a respirar. Per això, anys més tard, quan ja havia llegit les seves primeres novel·les, vaig demanar l'adreça d'en Miquel a n'Antoni Serra, al soterrani de la llibreria Tous, i el vaig anar a veure a ca seva.

A partir d'aquell dia començà una llarga amistat que no s'ha interromput mai, basada inicialment en afinitats polítiques i interessos culturals, però que avui ja és una amistat antiga i per damunt de qualsevol fet conjuntural.

És per això que quan en Miquel em va demanar per fer la presentació del seu llibre no sols ho vaig acceptar d'immediat sinó que em vaig alegrar molt.

Com he dit el protagonista d'aquest llibre és la lluita antifranquista. La visió d'un home que a la foganya de sa Pobla, va escoltar les històries que li contaven el seu pare i el seu oncle, històries de la guerra i de la dura repressió contra el poble. La visió d'un home que se sabia part dels "derrotats" per aquella guerra cruel. I que des de l'inici de la seva capacitat de pensar va adoptar una actitud militant. És una visió humana, apassionada, plena de sentiment. Ell ho escriu: *"la passió és allò més revolucionari, juntament amb la veritat"*. Cultura i antifranquisme és un llibre d'assaig, ple de dades i de referències descrites amb minuciositat, però també és un llibre de poesia, de poesia realista i de combat, però de poesia, al cap i a la fi. En Miquel López Crespí no ens parla de res que pertanyi a un món llunyà, ens parla també, i sobretot, de la seva vivència.

Potser que sigui per això, perquè és un llibre apassionat, com ho són en general els llibres d'en Miquel, que algun dels nostres historiadors es topi amb dificultats per encabir-lo dins esquemes que a vegades són massa rígids. Aquí hi ha la realitat, la visió de la realitat viscuda, però aquí no hi ha una pretensió totalitzadora, de simple historiador, hi ha la pretensió d'un home que no vol que la memòria s'esvaeixi perquè sap que en allò mateix ens hi jugam el futur. Ω

PLAZA
ESPAÑA, 32
07620
LLUCMAJOR
OBISPO
TAXAQUET, 90
TEL.:
939 - 31 39 76

Columna Edicions edita un nou llibre de López Crespí

"Columna Edicions" en la seva col·lecció de poesia "Viena" acaba de publicar un poemari de l'escriptor de sa Pobla Miquel López Crespí. Aquest nou llibre de poesia porta per títol "Un violí en el crepuscle" i és el quart volum poètic que edita enguany aquest autor. Anteriorment l'Editorial Moll havia editat "Revolta" (en la col·lecció "la

Balenguera"). En el principat d'Andorra s'havia publicat igualment un resum antològic dels darrers trenta anys de conreu de la poesia catalana de l'autor poble i, Edicions "Capaltard", treia a la llum "Record de Praga".

Miquel López Crespí ha publicat durant el 2000 nombrosos llibres de narrativa, poesia, teatre i assaig. Podem des-

tacar entre els més coneguts la novel·la "Núria i la glòria dels vençuts" (Pagès Editors), "Acte únic" (UIB) o "Cultura i Antifranquisme" (Edicions de 1984, Barcelona). Properament Miquel López Crespí veurà editada l'obra de narrativa juvenil "La Ciutat del Sol" que guanyà el premi de narrativa de l'Òmnium Cultural (l'any 1998). Ω

El sol mai no es pon... sobre els meus fills

Els escriptors de vocació, en tota la seva vida, no escriuen més que un sol llibre, en diferents títols i entorns, si voleu, però l'argument sol contenir sempre unes línies mestres, unes constants, uns valors als quals mai no renuncia.

Hem dit els escriptors de vocació, no els que produeixen llibres com qui fa botifarrons, seguint les modes del moment i que tenen com a objectiu principal les vendes.

En Pere Morey no és d'aquests, si no del primer grup, com els altres assidus col·laboradors d'aquest periòdic, els tres Miquels. Ferrà, López, Rayó. Per tots ells, escriure és un acte de lluita, un tret més en la llarga batalla per la supervivència del nostre poble.

El títol, "El sol mai no es pon... sobre els meus fills" obre un enigma que no se resol fins a la darrera frase del llibre, ja fora del text. Per als que estudiarem a l'escola franquista és, tanmateix, una endevinalla prou transparent, perquè és un eco sarcàstic de la pomposa frase de Felip II "El sol mai no es pon... sobre els meus dominis".

En Pere ens conta la pèrdua dels darrers pellerings d'aquell imperi, però des del punt de vista dels que la pateixen, dos germans andritxols, un dels quals està convençut del seu deure de mantenir l'imperi, mentre que l'altre reconeix que als revoltats no els manca raó.

L'autor ens va confessar que a l'hora de triar el llinatge dels protagonistes va estudiar la llista de telèfons d'Andratx, per tal de trobar-ne un que sonàs estrany a les orelles d'un sergent xusquer, i va escollir Jofre. En llegir el lli-

bre ja sabreu perquè, i és que li era necessari a en Pere per poder disposar d'un actor a cada escenari, la qual cosa li permet a l'autor fer-nos viure -i de quina manera més intensa i apassionada!- les dues campanyes: el Maine, Caney, l'afusellament de Rizal, Baler, Cascorro...

L'autor col·loca un protagonista com assistent de Weyler i així ens podem assabentar de coses que els nostres llibres d'Història no ens contaven, però que en Pere ha trobat als llibres que va comprar a l'Havana i a Manila, i és que va tenir l'avinentesa de visitar ambdós llocs, una cosa que és ben coneixedora a les descripcions dels ambients, paisatges, olors, menjars i altres sensacions, que els viatgers de butaca mai no podrien contar.

És clar que "El sol mai no es pon... sobre els meus fills" explica l'alliberament de les darreres colònies... llunyanes, perquè com va dir en Pere a la presentació, Castella encara té altres colònies més avinent. "D'aquí en veig una" -va dir, mirant el terra- "La diferència és que aquelles havien de produir canyamel i aquesta ha de produir guiris, però l'espòli fiscal és semblant".

Seguint dins aquesta línia, va expressar el seu desig que el famós discurs de la Presidenta al Principat el 12.9.2000 fos l'equivalent del "Grito de Baire" de Cuba: l'inici d'una campanya d'alliberament respecte a la paparradrienyia. Les primeres escaramusses ja han tingut lloc: la protesta contra la golafreia fiscal de l'estat amb els impostos sobre el gas-oil, les matrícules amb l'adhesiu IB, i altres que s'estan congreint.

En Pere, emperò, és una mica massa pacifista -és un retret que li feim- i digué que els insurrectes lluitaren amb matxets i fusells, però que ell, com a mediterrani, sols volia lluitar amb la munició de les paraules.

"El sol mai no es pon... sobre els meus fills" és una bona andanada en aquest sentit, un llibre d'aventures reals, verídica, documentat i tanmateix d'un ritme de pel·lícula d'aventures, amb color, ironia, passió... És per tot això que volem recomanar dues coses: Una, que llegiu tots el llibre; vos ho passareu d'allò més bé i aprendreu o recordareu un munt de coses que convé tenir presents.

La segona va adreçada especialment als mestres, pares, mares, ties, concos, padrins joves i altres persones que estan en contacte amb el jovent: que recomanin o regalin aquest llibre als joves, però que no els contin el perquè del títol. Ja el descobriren ells després de cent setanta pàgines d'excitació, des de l'entrada de tabac de contraban, amb la qual s'obre l'acció, fins al final sorpresa.

És un llibre no tan sols entretingut i dinàmic, si no també, trobam, molt necessari. Ω

La redacció

L'agenda del Poble 2000

OCTUBRE

15 dg.—Homenatge al President Lluís Companys.

21 dt.—Gandia (La Safor), al Casal Jaume I (c.St Roc 10): 8h del vespre, xerrada/conferència de psicologia intitulada: "Quan les víctimes

passen per botxins." Ponents: Quim Gibert i Vicent Bello, psicòlegs

20, 21 i 22 — Jornades Independentistes d'Arenys de Mar. 22 dg.—Trobada/Assemblea de Grups de Suport "Jo també em Planto" (Mesa Nacional) Tel. contacte: 93 792 36 96 (Carles Mitjà).

22 dg.—Homenatge al President Lluís Companys al Coll de Manrella (La Vajol, Alt Empordà) 12h

A partir del darrer cap de setmana d'octubre, Plantada de la campanya Crida 2000 cap a l'Assemblea dels PP.CC. a les Fires de Girona.

NOVEMBRE

15 dg i 17 dt.—Trobada d'Entitats per la Llengua a Barcelona. Preinscripcions: 20 setembre al 20 octubre. Tel.: 93 851 28 41; C. E. plural@retemail.es Ω

LA NOSTRA CUINA

Ofegat de la Segarra

Ingredients:

Peus, orella i morro de porc, patates, alls, tomàquets, ametlles torrades, llorer, orenga, canyella, clavell, xocolata, aigua, conyac, oli, sal i pebre negre.

Preparació:

Es talla l'orella i el morro a trossos i es posa tot el porc, amb un bon raig d'oli i un pessic de sal, en una cassola que la tapadora es pugui omplir d'aigua. Es tapa i es deixa coure, amb el foc ben baix. Se li va donant algun volt, de tant en tant. Quan la carn sigui cuita per fora, s'hi posa una fulla de llorer, un pessic d'orenga, un parell de clavells, un tronquet de canyella, unes dents d'all, la sal, una mica de pebre negre i un raig de conyac. Es tapa i s'omple la tapadora d'aigua. De tant en tant es destapa, se li dona un volt i se li afegeix aigua, si cal. Quan la carn sigui bastant cuita, s'hi posen uns tomàquets i unes patates, tallat tot a trossos grossos. Després, es piquen unes quantes ametlles i una mica de xocolata i s'hi afegeixen. Cal anar vigilant l'aigua, que tingui prou suc però que quedi espès. Quan ja està al punt, s'apaga el foc. Cal deixar-ho reposar i tornar-ho a escalfar, abans de servir-ho.

Mandonguilles amb pèsols

Ingredients:

Carn de vedella, botifarra crua, ou, pèsols, ceba, tomàquet madur, all, julivert, farina, oli, pinyons, safrà, un carquinyoli, pebre negre i sal.

Preparació:

Es pica la carn de vedella i es barreja amb altre tant de botifarra crua, sense la pell.

S'hi afegeix un ou cru, una mica de farina, sal, pebre

negre i una picada d'all i julivert. Es pasta tot plegat fins a fer una massa homogènia i consistent i es divideix en boletes; les quals es fregeixen en una cassola amb un raig d'oli i un pessic de sal.

Quan són rosses, s'hi tira la ceba picada i es deixa enrosir. Llavors s'abaixa el foc, s'hi tira el tomàquet ratllat i un bon grapat de pèsols i es deixa coure. Es piquen al morter uns quants pinyons, unes dents d'all, uns quants brins de safrà i un carquinyoli, fins que facin una pasta homogènia. Quan els pèsols són quasi cuits, s'hi afegeix la picada.

Civet

Encara que sigui d'origen francès, és molt tradicional.

Ingredients:

Carn de caça (conill de bosc, llebre, senglar, cérvol o qualsevol altre), pastanagues, naps, porros, cebes, alls, xampinyons, vi negre, xocolata negra, farina, llorer, farigola, oli, sal i pebre negre.

Preparació:

Es posen a marinar la carn (si és un conill o una llebre, es reserva la sang i el fetge, en cru), amb les pastanagues, els naps, els porros, les cebes i els alls, tot fet a talls grossos i cobert de vi negre. S'hi deixa entre un i quatre dies, segons la bèstia. Un cop marinat, es treuen els trossos de carn, s'eixuguen, s'enfarinen i es fregeixen, amb oli i un pessic de sal, fins que siguin rossos per fora.

Es posa a la cassola el tall i l'oli de fregir-lo, les verdures i el vi de la marinada, els xampinyons, triats i nets, una fulla de llorer, unes brots de farigola, la sal i el pebre negre. Es deixa coure, remenant-ho de tant en tant, el

temps necessari. Si és una carn dura, pot haver de coure moltes hores. Si es vol fer amb olla a pressió, cal coure-ho a poc foc i anar gronxant l'olla periòdicament, per a que no s'agafi i deixar-ho reposar sense treure la vàlvula, fins que ja no tingui pressió, abans de destapar-la. Una mica abans d'acabar-se de coure, s'hi tira la xocolata negra ratllada; si és conill o llebre, en comptes de xocolata s'hi posa el fetge i la sang, tot trosset en gros i escalfat un moment en una paella, amb un raig d'oli, i després ben picat i passat per un passapurés (si es cou abans de picar-ho, fa unes serradures, en comptes de lligar la salsa).

Estofat de senglar

Ingredients:

Carn de senglar, bolets, cebetes, alls, api, porro, llorer, farigola, orenga, pinyons, carquinyolis, llard, vi negre, aigua o brou de l'escudella, sal i pebre negre. Segons el temps, s'hi poden posar també unes castanyes, o naps, o patates.

Preparació:

En una cassola amb una mica de llard fos, s'ofega la carn, tallada a daus i adobada amb sal i pebre negre. Llavors s'hi tira una bona quantitat de vi i es posa la cassola, tapada, al forn, a uns 120°C., fins que el vi hagi reduït a la meitat o menys. Després s'hi afegeixen una fulla de llorer, un brot de farigola, un pessic d'orenga, unes cebetes, un brot d'api i un porro trossetats i es cobreix amb aigua o brou. Es torna a tapar i es deixa que cogui. Quan és quasi cuit, s'hi posen les castanyes o l'acompanyament escollit. Al cap d'una estona s'hi tiren uns bolets i una picada d'all, carquinyolis i pinyons. Es remena bé i es deixa una estona més, fins que la picada s'hagi fos.

Brindis al rei Felip V (i als seus descendents que el perpetuen)

Rei i lladre quinze voltes,
tu que bregues sol-i-vern
renegat sota les voltes
socarrades de l'infern,
vull cantar-te unes absoltes
amb un himne d'odi etern.

Companys beguem-hi, tot maleint,
a la memòria de Felip Quint.

L'orgull, el crim i la guerra
van trenar la teva sort;
Déu va fer-te amb la mà esquerra,
la teva obra era la mort.
jo soc la veu de la terra
que maleeix ton record.

Sóc la Pàtria malferida,
sóc l'antiga llibertat
que retornen a la vida
com un roure rebrotat,
que reneguen, maleïda...!
De la bava que has deixat.

De l'infern, que amb tu s'esbrava,
si pogués baixar al pregon
per venjar la Pàtria esclava,
per retornar-te l'afront,
faria lletres de lava
per escriure't LLADRE! al front.

Si davant de tot Europa
poguessis tornar a sortir
amb ton orgull i ta tropa,
voldria veure't aquí
per oferir-te una copa...
per plena de verí.

Companys beguem-hi, tot maleint,
a la memòria de Felip Quint. Ω

Qui declara ser catalanista no és més que un oportunista

Tenim un nou nat, catalanisme
Que sens acaba d'argumentar
Presentat pel Partit Popular
Que és addalid del caciquisme.

Sobtada catalanista conversió,
Que aquests Populars asseguruen,
I és el mètode al que recorren,
Per reeixir en tota votació.

Ells per a gaudir de la majoria,
Fins portarien, la barretina,
I cantarien la Santa Espina,
Quan tot això els afavoriria,
I eixa declaració capgiraria,
Veient com el votant rondina.

A Catalunya, el catalanisme,
No desvetlla, cap identitat,
Només és política necessitat,
I un suport per l'oportunisme.

Tots sabem, per experiència,
Com planeja, el catalanisme,
Esmerçat per l'oportunisme,
I l'engalipador a consciència.

Aquest catalanisme és ben fingit,
D'això cap català en te cap dubte,
Només esdevé polític viaducte,
Per a capitalitzar son partit,
Doncs català, mai s'ha sentit,
Aquest espanyolitzat producte.

Reflexió

Qui catalanista es proclama
I defensa l'espanyolització,
Menteix, a la catalana nació,
I ensenya el polític anagrama. Ω

JAUME ALFONSO I BARCELÓ

Personatges que enaltiren Lluçmajor

PER CLIMENT GARAU DE LLUÇMAJOR - TEL. 971 665 336

Lluçmajor pot alabar
Sa seva gran extensió;
Dues parts del seu redó
L'està banyant guapa mar;
També se ne pot comptar
Amb homos impetuosos,
Formals i molt enginyosos
per ells sa ciutat honrar.

Un home emprenedor,
Un famós comerciant,
Dins es negoci lluitant
Va ser en Gustí Jaquetó.
Comprador i establidor,
Amb això s'assenyalà.
A Capocorp hi deixà
Un jardí d'admiració.

Un gran art li fou recreo
Per això s'hi dedicà;
I molt be ho va demostrà
El mestre Antoni Bolenó.
Va ser com el bon torero
Que molt de gust va donar.
A dins Lluçmajor deixà
Obres de molt gran esmero.

Va emprar ses energies
Per ésser emprenedor,
Comprador i venedor
L'amo en Jaume Femenies.
En res va tenir manies,
En tot ell va traficar;

De tot li podreu comprar:
Rajoles, portlant i bigues.

Confiança li tenim
A un homo destacat.
Dins sa garrova ha operat
El senyor Joan Martín.
Amb això no mira prim,
Compra a mils de tonelades;
Té ses naus ben preparades
I mol popa i garroví.

Na fa les feines debades
Dins s'ordre de dissenyar
Un qui molts models creà
Ho va ser en Ramon Pares.
En feia de totes classes
Per cridar s'atenció.
Dins el món per tot rodó
Introduí seves bases.

Sempre ha dut es camí dret,
Cap moment l'ha desviat,
Tot molt ferm ho ha aguantat
Es mestre de can Claret.
S'ha trobat bastant estret
A dins sa pau i sa guerra;
Ha duita neta sa serra,
Per poder fer es tall ben dret

Dins s'ordre de sa cançó
Ell molt se va destacar;
Dins Mallorca se'n parlà

De mestre Antoni Lleó,
Glosador i paredador
Sa vida se va passar,
I, quan vellet va tornar,
no li feren cap honor.

Amb segell de distinció
A dins s'Universitat
Va ser ell molt admirat
El senyor Font Obrador.
Sa història de Lluçmajor
Ell la sabé desxifrar;
S'atenció ha fet cridar
Perquè té un gran valor.

No en surten d'aquesta casta
Per altri voler ajudar,
Un autogiro creà
A Lluçmajor en Pere Sastre.
Es duros li feren falta
I altre se n'aprofità.
Dins tot el món se'n parlà
Perquè no havia d'altra.

Com la flor del bell ramell
Va ensenyant sa bondat
Un homo d'humanitat,
En Sebastià Cardell.
Molta gent se'n serveix d'ell
De sa actitud i cultura;
N'hi emprem com la dolça pruna
La rosa i el clavell.

Un senyor digne i cabal
Que va estimar Lluçmajor,
En es passeig feu honor,
El baró Joan Vidal.
No va estimar detall,
S'obra molt be va quedar
I una placa s'hi posà:
Son nom immemorial.

Començà de jovenet
A manejar sa pintura
I pujà a gran altura
Aquell Mateu Carrasquet.
Va ser sempre fadrinet,
De veritat popular,
Als alumnes va ensenyar
A fer un cuadro ben net.

Va fer una bona obra
Quan a Plaça s'establí;
De revistes va servir
Dins Lluçmajor en Toni Roca.
Molta de gent el recorda
Per molt sabut i honrat;
El seu negoci ha aguantat
Resisteix amb molta força.

El batle senyor Ramon
A Lluçmajor donà vida;
D'aigua canalitzaria
Lluçmajor per tot contorn.
Aquestes feines ho són
Molt dignes d'apreciar;
No haver d'anar a cercar
El líquid millor del món.

També se va dedicar
Fer aixecar s'Institut;

Va ser un treball agut
Pels joves estudiar.
De s'Estanyol comença
Grossa urbanització,
Dins es ponent tot rodó
I a s'Arenal arribà.

Sense tenir cap doblor,
Tampoc petit capital,
Tres hotels dins s'Arenal
Construï en Jaume Oliver.
Encara hi afegiré
Un refinat restaurant
Que n'és ell molt elegant
A on s'he menja molt bé.

Un home que destacà,
A dins el gran Lluçmajor,
Un hotel de dimensió,
Aixecà en Miquel Salvà.
Honderos li va posar,
En es resplendent hotel,
Brilla com el bell ramell
Cap falta s'hi pot trobar.

Recordar-lo se mereix,
A l'excel·lent orador
També organitzador,
Fou en Montserrat Parets,
va demostrar sos secrets,
Dins es Partit Socialista,
Va pujar a una cima,
Que altra no se'n coneix.

El meu pensar se refresca,
Quan a ell vull recordar,
En tot se va destacar,
El mestre Joan Xamena
En sa música duia mena
Un excel·lent impressor,
També fou compositor,
D'obres d'una gran bellesa.

Ha estat un home de be,
Que a tothom ha fet favor,
Compositor i director,
Ho fou en Miquel Gener;
Va dir.- me molestaré,
En be de s'art delicat,
Seré un sacrificat,
En això m'hi lliuraré.

Avui que se fa honor,
A nostra digne ciutat,
Climent Garau ha pensat,
De fer exposició.
Personal de molta honor
Assenyalar tanta gent,
Un personal excel·lent,
Que enaltí Lluçmajor.

A pesar de que sa glosa
No ha tengut cap valor,
A dins nostre Lluçmajor
Ha passat com si tal cosa.
Com aquella bella rosa
Que se deixà desfullar,
A dins sa bassa es tirà,
Com sa cosa que fa nosa.

Un temps tengué molt valor
Sa glossa s'apreciava,
Perquè be l'improvisava,
Es mestre Antoni Lleó,
Dins mallorca tot rodó,
De ell molt se'n parlaria,
Però es govern que hi havia,
Es nom seu no posaria,
Ni a un trist carreró. Ω

Cacao

VICENÇ DE SON RAPINYA

Aquests dies altre volta
l'AUDITORIUM de Ciutat,
tomà a vestir-se de gala
per rebre una Companyia,
de Revista Musical.

Els diuen Dagoll Dagom
de Catalunya ells són
Qui no recorda Antaviana?
Glups o La Nit de Sant Joan?
El Mikado, o Flor de Nit?...

I ara han muntat un Cacao
que és massa de veritat
perquè de realitat i ficció
ten donen en un cabàs
mulates, executius i pirats
opulència, immigració
fracàs, atur, i desamor...
de coreografia excel·lent
muntatge ben acurat,
de llenguatge ben senzill
explotador, puta, marica, cabró.

I ja tenim armat el Cacao
que és el que cal de veritat.

Doncs per a la gent de Revista
i Teatre en general.

Dagoll Dagom ells en són
uns grans professionals
tan grans com ho puguin ser,
l'Arc de Berà, de Gaudí la Catedral,
o pèls culers el Camp Nou. Ω

També per tu

MIQUEL MARTÍ POL

També per tu que els anys et passen
sense malmetre't gens les mans,
per tu que mires sempre enrera
perquè et fa por mirar endavant.

També per tu que sempre trobes
que el guany és poc i el risc molt dur,
tu per qui mai no val la pena
d'alçar la veu contra ningú.

També per tu que et fas enrera
si el joc et sembla poc segur,
també per tu que tot ho esperes
de l'altra gent, també per tu.

També per tu que ni t'adones
d'aquells que passen pel carrer,
que has tan après a ni fixar-te
en tot allò que no et convé.

També per tu que tens la norma
De moure't sempre al grat del vent,
Tu que quan parles dels qui lluiten
En dius sovint la pobra gent.

També per tu que converteixes
L'orgull subtil en pietat,
Tu que no entens que encara hi hagi
Gent que demana llibertat.

També per tu, si ara voldries
No haver dit mai que no a ningú.
També per tu, si quan m'escoltes
Et sent molt sol, també per tu. Ω

L'ESTEL

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom.....
.....
Adreça.....
.....C.P.....
Població.....
C.I.F.....Tel.....

M'interessa una subscripció

ANUAL 4.000 PTS (24,04 euróns)

Rebut domiciliat a un banc o caixa

Banc/Caixa.....
Adreça.....
Núm. entitat.....Núm. sucursal.....
Compte núm.....

Firma

**Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Apartat de Correus 124
07600 s'Arenal de Mallorca**